

ΠΑΓΚΥΠΡΙΟ ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΙΚΟ
ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΕΘΕΛΟΝΤΙΣΜΟΥ

ΠΡΑΚΤΙΚΑ

21^η ΣΥΝΟΔΟΣ

ΒΟΥΛΗΣ ΤΩΝ ΓΕΡΟΝΤΩΝ

«ΔΙΕΚΔΙΚΩ, ΕΠΙΜΕΝΩ,
ΚΕΡΔΙΖΩ»

ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΗΣ
ΒΟΥΛΗΣ ΤΩΝ ΓΕΡΟΝΤΩΝ:

ΠΑΓΚΥΠΡΙΟ ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΙΚΟ
ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΕΘΕΛΟΝΤΙΣΜΟΥ

Λευκωσία, 2020

Πρακτικά 21^{ης} Συνόδου της Βουλής των Γερόντων

Έκδοση: © Παγκύπριο Συντονιστικό Συμβούλιο Εθελοντισμού

Τήρηση Πρακτικών: Βουλή των Αντιπροσώπων

Επιμέλεια Έκδοσης:

Ηλίας Δημητρίου, Αλέκα Γράβαρη-Πρέκα, Ολίβια Πατσαλίδου, Χρυστάλλα Τοπουζή,
Χριστιάνα Ιωάννου

ISBN: 978-9925-555-11-6 (print)

ISBN: 978-9925-555-12-3 (ebook)

Αναδημοσίευση μέρους ή ολόκληρης της έκδοσης επιτρέπεται νοούμενου ότι αναφέρεται η πηγή.

Ευχαριστίες

Για τη συμβολή στην οργάνωση και την επιτυχία της 21^{ης} Συνόδου, θερμές ευχαριστίες:

- ❖ στον Πρόεδρο της Βουλής των Αντιπροσώπων κ. **Δημήτρη Συλλούρη**
- ❖ στον Προεδρεύοντα και στην Προεδρεύουσα της Βουλής των Αντιπροσώπων Δρ. **Αδάμο Αδάμου** και κα **Σκεύη Κούτρα Κουκουμά**
- ❖ στον κ. **Σωκράτη Σωκράτους**, Γενικό Διευθυντή της Βουλής των Αντιπροσώπων
- ❖ στη Διευθύντρια των Κοινοβουλευτικών Επιτροπών κα **Ελένη Ηλιάδη** και το προσωπικό της Υπηρεσίας Κοινοβουλευτικών Επιτροπών της Βουλής των Αντιπροσώπων
- ❖ στα μέλη του προσωπικού της Βουλής των Αντιπροσώπων για την προσφορά διαφόρων υπηρεσιών

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΓΕΡΟΝΤΩΝ

ΠΡΑΚΤΙΚΑ 21^{ης} ΣΥΝΟΔΟΥ

«ΔΙΕΚΔΙΚΩ, ΕΠΙΜΕΝΩ, ΚΕΡΔΙΖΩ»

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Ο ΘΕΣΜΟΣ ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ ΤΩΝ ΓΕΡΟΝΤΩΝ	3
ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΚΑΙ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΙ ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ ΤΩΝ ΓΕΡΟΝΤΩΝ	4
ΗΜΕΡΗΣΙΑ ΔΙΑΤΑΞΗ 21 ^{ΗΣ} ΣΥΝΟΔΟΥ	5
Πρακτικά της Βουλής των Γερόντων	6
Παράρτημα Ι	53
Κατάλογος Βουλευτών Επιτροπής Υγείας της Βουλής των Γερόντων	
Παράρτημα ΙΙ	54
Κατάλογος Βουλευτών Επιτροπής Κοινωνικής Πρόνοιας της Βουλής των Γερόντων	
Παράρτημα ΙΙΙ	55
ΠΑΡΟΥΣΙΟΛΟΓΙΟ ΒΟΥΛΕΥΤΩΝ ΣΥΝΟΔΟΥ	

Ο ΘΕΣΜΟΣ ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ ΤΩΝ ΓΕΡΟΝΤΩΝ

Το Επαρχιακό Συντονιστικό Συμβούλιο Εθελοντισμού Λευκωσίας (ΕΣΣΕ), με την ευκαιρία της ανακήρυξης του Διεθνούς Έτους Ηλικιωμένων το 1999, οργάνωσε και λειτούργησε για πρώτη φορά τη Βουλή των Γερόντων με σκοπό να συμβάλει στην προώθηση των στόχων του Διεθνούς Έτους.

Το 2001, με απόφαση της Διοικούσας Επιτροπής του ΕΣΣΕ Λευκωσίας και του Συντονιστικού Σώματος της Βουλής των Γερόντων που είχε συσταθεί, η ευθύνη λειτουργίας και συντονισμού του θεσμού της Βουλής των Γερόντων ανατέθηκε στο Παγκύπριο Συντονιστικό Συμβούλιο Εθελοντισμού (ΠΣΣΕ). Κύριο στόχο του θεσμού αποτελεί η διεύρυνση και η αναβάθμιση της Βουλής των Γερόντων σε παγκύπρια κλίμακα.

Ως θεσμός, η Βουλή των Γερόντων συμβάλλει ενεργά στον κοινωνικό προβληματισμό και στην προώθηση των διαφόρων προβλημάτων που αντιμετωπίζει η Τρίτη ηλικία στην Κύπρο. Η Βουλή των Γερόντων συνεδριάζει μία φορά τον χρόνο στην Αίθουσα Συνεδριάσεων της Βουλής των Αντιπροσώπων, με την παρουσία μελών της Νομοθετικής και Εκτελεστικής Εξουσίας και άλλων παρατηρητών.

Αποτελείται από 56 βουλευτές, οι οποίοι έχουν συμπληρώσει το 63ο έτος της ηλικίας τους και εκπροσωπούν Παγκύπρια οργανωμένα σύνολα, που ασχολούνται με την ευημερία των ηλικιωμένων.

Για την προώθηση των θεμάτων που απασχολούν τις ετήσιες εργασίες της Βουλής των Γερόντων, αναφορικά με την Τρίτη ηλικία, λειτουργούν δύο Επιτροπές. Η Επιτροπή Υγείας και η Επιτροπή Κοινωνικής Πρόνοιας.

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΚΑΙ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΙ ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ ΤΩΝ ΓΕΡΟΝΤΩΝ

Η Βουλή των Γερόντων λειτουργεί βάσει Κανονισμών οι οποίοι εγκρίθηκαν από την Ολομέλεια της Συνόδου της Βουλής των Γερόντων. Οι Κανονισμοί ρυθμίζουν τις διαδικασίες και όλα τα πρακτικά ζητήματα για τη λειτουργία της Βουλής των Γερόντων βάσει των πιο κάτω άρθρων:

ΜΕΡΟΣ Ι - ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

ΜΕΡΟΣ ΙΙ - ΣΚΟΠΟΙ ΚΑΙ ΕΞΟΥΣΙΕΣ ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ ΤΩΝ ΓΕΡΟΝΤΩΝ

ΜΕΡΟΣ ΙΙΙ - ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ ΤΩΝ ΓΕΡΟΝΤΩΝ

ΜΕΡΟΣ ΙV - ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΙΚΟ ΣΩΜΑ ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ ΤΩΝ ΓΕΡΟΝΤΩΝ

ΜΕΡΟΣ V - ΣΥΝΘΕΣΗ ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ ΤΩΝ ΓΕΡΟΝΤΩΝ

ΜΕΡΟΣ VI - ΕΠΙΤΡΟΠΕΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΡΟΝΟΙΑΣ ΚΑΙ ΥΓΕΙΑΣ

ΜΕΡΟΣ VII - ΠΡΟΠΑΡΑΣΚΕΥΑΣΤΙΚΕΣ ΣΥΝΕΔΡΙΕΣ ΣΤΗ ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΩΝ

ΜΕΡΟΣ VIII - ΣΥΝΟΔΟΣ ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ ΤΩΝ ΓΕΡΟΝΤΩΝ

ΜΕΡΟΣ IX - ΔΙΑΦΟΡΑ

Το πρακτικό και τα αιτήματα των Συνόδων της Βουλής των Γερόντων προωθούνται στους αρμόδιους φορείς.

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΓΕΡΟΝΤΩΝ
ΗΜΕΡΗΣΙΑ ΔΙΑΤΑΞΗ 21^{ΗΣ} ΣΥΝΟΔΟΥ

Ο Πρόεδρος του Συντονιστικού Σώματος της Βουλής των Γερόντων ανακοινώνει στα αξιότιμα μέλη ότι η ημερήσια διάταξη της συνεδρίας της 21^{ης} Συνόδου της Βουλής των Γερόντων για την

Δευτέρα 11^η Νοεμβρίου 2019, στις 10.00 π.μ.,

με θέμα: **«Διεκδικώ, Επιμένω, Κερδίζω»**

έχει ως ακολούθως:

Χαιρετισμός και κήρυξη των εργασιών της 21^{ης} Συνόδου της Βουλής των Γερόντων από τον Προεδρεύοντα της Βουλής των Αντιπροσώπων **Δρ. Αδάμο Αδάμου**

1. Χαιρετισμός από τον Πρόεδρο του Παγκύπριου Συντονιστικού Συμβουλίου Εθελοντισμού και του Συντονιστικού Σώματος της Βουλής των Γερόντων **κ. Ηλία Δημητρίου**.
2. Χαιρετισμός εκ μέρους της Υπουργού Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων από το Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου **κ. Χρίστο Μαληκκίδη**.
3. Χαιρετισμός εκ μέρους του Υπουργού Υγείας, από την Γενική Διευθύντρια του Υπουργείου **Δρα Χριστίνα Γιαννάκη**.
4. Χαιρετισμός από τον Επίτροπο Εθελοντισμού και μη Κυβερνητικών Οργανώσεων **κ. Γιάννη Γιαννάκη**.
5. Χαιρετισμός από τον Πρόεδρο της Κυπριακής Παιδοβουλής **κ. Θεοφάνη Τσιούμα**.
6. Χαιρετισμός από τον Πρόεδρο της Βουλής των Νέων Αντιπροσώπων **κ. Ανδρέα Χαραλάμπους**.

Διάλειμμα

7. Έκθεση της Επιτροπής Κοινωνικής Πρόνοιας της Βουλής των Γερόντων.
8. Συζήτηση και έγκριση της Έκθεσης της Επιτροπής Κοινωνικής Πρόνοιας.
9. Έκθεση της Επιτροπής Υγείας της Βουλής των Γερόντων.
10. Συζήτηση και έγκριση της Έκθεσης της Επιτροπής Υγείας.
11. Παρεμβάσεις εκπροσώπων από το Υπουργείο Οικονομικών, το Υπουργείο Εσωτερικών, το Υπουργείο Υγείας και τις Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας.

Πρακτικά της Βουλής των Γερόντων

21^η ΣΥΝΟΔΟΣ

Συνεδρίαση 11^{ης} Νοεμβρίου 2019

(Ωρα έναρξης: 10.07 π.μ.)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ: (Δρ. ΑΔΑΜΟΣ ΑΔΑΜΟΥ)

Καλημέρα σας. Σεβαστά μέλη της Βουλής των Γερόντων, σας καλωσορίζω και κηρύσσω την έναρξη της σημερινής συνεδρίας που είναι η 21^η Σύνοδος της Βουλής των Γερόντων. Παρακαλώ τους έντιμους γραμματείς να διαπιστώσουν αν υπάρχει απαρτία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ: (ΑΝΤΩΝΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ)

Υπάρχει απαρτία, έντιμε κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Κύριε Επίτροπε Εθελοντισμού και Μη Κυβερνητικών Οργανώσεων, Κύριε Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, Κυρία Γενική Διευθύντρια του Υπουργείου Υγείας, Αγαπητέ Πρόεδρε της Κυπριακής Παιδοβουλής, Κύριε Πρόεδρε της Βουλής των Νέων Αντιπροσώπων, Αγαπητέ Πρόεδρε του Παγκύπριου Συντονιστικού Συμβουλίου Εθελοντισμού και του Συντονιστικού Σώματος της Βουλής των Γερόντων, Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, Σεβαστά μέλη της Βουλής των Γερόντων.

Χαίρομαι που προεδρεύω και φέτος της φετινής σας Συνόδου, που διανύει το εικοστό πρώτο έτος της ζωής της και που δίνει την ευκαιρία ενός καθεχρονικού απολογισμού για τη

μέχρι τώρα πορεία λειτουργίας του θεσμού και για την οριοθέτηση της παραπέρα πορείας του. Η φετινή Σύνοδος σκιαγραφεί για ακόμη μια φορά τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι άνθρωποι της τρίτης ηλικίας, προβλήματα τα οποία επαναλαμβάνονται δυστυχώς και επηρεάζουν δυσμενώς το βιοτικό σας επίπεδο και το δικαίωμά σας σε αξιοπρεπή διαβίωση πάνω σε καθημερινή βάση. Γι' αυτό και το κύριο θέμα της φετινής σας Συνόδου με τίτλο **«Διεκδικώ, Επιμένω, Κερδίζω»** είναι άκρως επίκαιρο και δίνει το στίγμα της όλης προσπάθειας, γιατί εσείς περισσότερο από όλους μας ξέρετε ότι χωρίς διεκδίκηση και επιμονή τίποτε δεν κερδίζεται.

Χαιρετίζω επίσης την παρουσία των εκπροσώπων των αρμόδιων υπουργείων, οι οποίοι θα αφουγκραστούν τα προβλήματά σας και θα προβούν στις δικές τους παρεμβάσεις επί των αιτημάτων και των θεμάτων που θα συζητηθούν και ακολούθως θα τα διαβιβάσουν στους αρμοδίους για να ληφθούν οι σχετικές αποφάσεις για την επίλυσή τους.

Είναι επίσης ιδιαίτερη η χαρά μας για την παρουσία των Προέδρων της Βουλής των Νέων Αντιπροσώπων και της Κυπριακής Παιδοβουλής που δίνουν το μήνυμα και το στίγμα της καθιέρωσης ενός διαύλου επικοινωνίας μεταξύ όλων των συμπολιτών μας, ανεξάρτητα από ηλικία.

Κάθε χρόνο μας δίδεται η ευκαιρία να ακούσουμε από εσάς τους ίδιους για τα προβλήματα της καθημερινότητάς σας και τους τρόπους επίλυσής τους για τη διασφάλιση μιας καλύτερης ποιότητας ζωής που αδιαμφισβήτητα σας αξίζει ως ανταμοιβή για τους κόπους και τη συμβολή σας στο κοινωνικό γίγνεσθαι. Προς αυτή την κατεύθυνση μπορεί να συμβάλει καθοριστικά και καταλυτικά η εφαρμογή του Γενικού Συστήματος Υγείας (ΓΕΣΥ), ενός σχεδίου που είναι και απάντηση στα δικά σας αιτήματα και το οποίο όλοι πρέπει να αγκαλιάσουμε και να βελτιώσουμε μέσα από την πρακτική εφαρμογή του.

Το σημερινό κεντρικό θέμα που τίθεται προς συζήτηση και προβληματισμό φέρει το χαρακτηριστικό τίτλο **«Διεκδικώ, Επιμένω, Κερδίζω»** και στόχο έχει να δώσει το ηχηρό μήνυμα ότι οι πρεσβύτεροι συμπολίτες μας δεν είναι αδρανείς και ηττοπαθείς στην αντιμετώπιση των προβλημάτων τους, αλλά αντίθετα είναι διεκδικητικοί και επίμονοι και στο τέλος κερδίζουν τους στόχους που θέτουν.

Το φετινό σας κεντρικό θέμα συζήτησης **«Διεκδικώ, Επιμένω, Κερδίζω»** είναι ιδιαίτερα χρήσιμο και πολυδιάστατο, αφού ζούμε σε μια κοινωνία όπου οι ηλικιωμένοι συνεχώς αυξάνονται σε παγκόσμια κλίμακα και επιβάλλεται να παλεύουν και να επιμένουν στη διεκδίκηση των αιτημάτων τους. Και επειδή το γήρας συνοδεύεται από πολλές προκλήσεις γι' αυτό επιβάλλεται να είμαστε διεκδικητικοί και όλοι να μάθουμε να πολεμούμε για τα δικά μας, να γερνούμε δημιουργικά και αρμονικά, απολαμβάνοντας τις χαρές της κάθε φάσης της ζωής μας και προσφέροντας εκείνα που μπορούμε, γιατί κάθε ηλικία έχει πολλά και

μοναδικά να προσφέρει και η κοινωνία πολλά να κερδίσει από τη δράση τους, γιατί κανένας δεν περισσεύει.

Χαιρετίζω τις προσπάθειες που καταβάλλονται από πλευράς των αρμόδιων υπουργείων, του Παγκύπριου Συντονιστικού Συμβουλίου Εθελοντισμού και του Συντονιστικού Σώματος της Βουλής των Γερόντων, του Επιτρόπου Εθελοντισμού και Μη Κυβερνητικών Οργανώσεων, των εθελοντικών οργανώσεων και άλλων φορέων για ικανοποίηση των πάγιων αιτημάτων σας. Στις προσπάθειες αυτές η Βουλή επιθυμεί να έχει ρόλο και λόγο.

Με την ευκαιρία αυτή, σας διαβεβαιώνω ότι η Βουλή των Αντιπροσώπων θα είναι πάντα δίπλα σας, δίδοντάς σας το βήμα να αναπτύξετε τους προβληματισμούς σας, να διεκδικήσετε τα αναφαίρετα δικαιώματά σας και να εισηγείστε λύσεις στα προβλήματα της δικής σας καθημερινότητας. Παράλληλα, εκφράζω την ετοιμότητα της Βουλής των Αντιπροσώπων να συμβάλλει εποικοδομητικά, στο μέτρο των δυνατοτήτων της και με τη συνεργασία της εκτελεστικής εξουσίας, στην επίλυση των προβλημάτων που αντιμετωπίζετε και γι' αυτό η πόρτα της Βουλής είναι πάντα ανοικτή για σας.

Ολοκληρώνοντας την παρέμβασή μου εκφράζω ικανοποίηση, εκτίμηση και σεβασμό για την πολύτιμη και διαχρονική συνεισφορά σας και είμαι σίγουρος ότι οι εργασίες και της φετινής Συνόδου θα διεξαχθούν μέσα σε δημιουργικό και παραγωγικό κλίμα.

Πριν τελειώσω, θέλω να πω και κάτι προσωπικά. Αυτό αφορά εμένα. Διάβασα μια τέλεια ομιλία. Νομίζει κανένας ότι όλα τα προβλήματα που αφορούν την τρίτη ηλικία λύνονται. Δεν είναι έτσι. Δεν είναι έτσι! Εντάξει, είναι ωραία να μιλούμε, να λέμε αυτά που πρέπει να γίνουν, αυτά που έχουν γίνει, να μη μηδενίζουμε αυτά που έχουν γίνει, αλλά θυμούμαι πριν ένα, δύο χρόνια, όταν προέδρευα και πάλι αυτής της Συνόδου, πάλι τα ίδια αιτήματα είχαμε. Άρα λοιπόν, χρειάζεται και περισσότερη προσπάθεια από εσάς, περισσότερο ευήκοον ους από την εκτελεστική εξουσία και τις αρμόδιες κυβερνητικές υπηρεσίες που δεν έχω καμία αμφιβολία ότι θέλουν... Τις περισσότερες φορές θέλουν, μπορεί όμως να μην μπορούν, μπορεί να ασκούνται τέτοιες πολιτικές που να μην βολεύουν. Όμως, πρέπει να μάθουν όλοι να σέβονται την τρίτη ηλικία, είναι οι άνθρωποι που έχουν προσφέρει ολόκληρη τη ζωή τους σε αυτή την κοινωνία και ως τέτοιους πρέπει να τους βλέπουμε και όχι ως κάτι που, α, εγέρασαν, άτε στο καλό! Παρακάτω! Δεν είναι έτσι και δεν πρέπει να είναι έτσι. Μια ευνομούμενη χώρα πρέπει να αντιμετωπίζει με τον προσήκοντα σεβασμό την τρίτη ηλικία. Αυτά που σας είπα τώρα είναι προσωπικές απόψεις και δεν έχουν να κάνουν με την ομιλία που σας έχω κάνει.

Εύχομαι καλή δουλειά λοιπόν και κηρύσσω την έναρξη των εργασιών της φετινής Συνόδου.

Παρακαλώ τον Πρόεδρο του Παγκύπριου Συντονιστικού Συμβουλίου Εθελοντισμού και του Συντονιστικού Σώματος της Βουλής των Γερόντων, κ. Ηλία Δημητρίου για την προσφώνησή του.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΠΑΓΚΥΠΡΙΟΥ ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΕΘΕΛΟΝΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΙΚΟΥ ΣΩΜΑΤΟΣ ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ ΤΩΝ ΓΕΡΟΝΤΩΝ: (Η. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ)

Κύριε Πρόεδρε, Κύριε Επίτροπε, Κύριε Γενικέ του Υπουργείου Εργασίας, Κυρία Γενικέ του Υπουργείου Υγείας, Εκλεκτοί προσκεκλημένοι, Φίλοι και φίλες.

Είναι με αισθήματα ιδιαίτερης χαράς και συγκίνησης που χαιρετίζω και φέτος τη Σύνοδο της Βουλής των Γερόντων, η οποία συμπληρώνει είκοσι ένα χρόνια από την πρώτη διοργάνωση της Συνόδου, αλλά και της λειτουργίας του θεσμού.

Η Βουλή των Γερόντων είναι ένας θεσμός που έχει καταξιωθεί όλα αυτά τα χρόνια μέσα από την ανάδειξη, προβολή και προώθηση των θεμάτων που απασχολούν τα άτομα της τρίτης ηλικίας. Είναι ένας θεσμός για τον οποίο το Συντονιστικό Σώμα της Βουλής των Γερόντων καταβάλλει συνεχείς προσπάθειες για την περαιτέρω αναβάθμισή του.

Ο τίτλος **«Διεκδικώ, Επιμένω, Κερδίζω»** είναι το θέμα της φετινής Συνόδου. Πολύ σωστά έχει αναφερθεί ο Πρόεδρος, ότι διεκδικούμε, προσπαθούμε και ακόμη περισσότερο, να είναι σίγουρος γι' αυτό, αλλά χρειάζεται σίγουρα να ανταποκρίνονται και τα άλλα θεσμικά όργανα ανάλογα με την προσπάθεια η οποία γίνεται από το Συντονιστικό Σώμα της Βουλής των Γερόντων. Θέλουμε να επισημάνουμε την ανάγκη για την ενεργό συμμετοχή των ατόμων της τρίτης ηλικίας σε όλες τις εκφάνσεις της ζωής. Θέλουμε να αναδείξουμε μεταξύ άλλων, τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι ηλικιωμένοι που βρίσκονται σε ευάλωτη κατάσταση και να τροχοδρομήσουμε λύσεις σε συνεργασία με το κράτος και όλους τους αρμόδιους φορείς με σκοπό την επίλυσή τους. Επιμένουμε και διεκδικούμε ένα καλύτερο αύριο και μια καλύτερη ποιότητα ζωής για την ευάλωτη ομάδα των ηλικιωμένων μας. Καταβάλλουμε κάθε δυνατή προσπάθεια για όσους ηλικιωμένους δεν μπορούν οι ίδιοι να ικανοποιήσουν τις ανάγκες τους ή να επιλύσουν τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν. Γι' αυτό, ο θεσμός της Βουλής των Γερόντων συμβάλλει ενεργά στον κοινωνικό προβληματισμό και στην προώθηση των διαφόρων προβλημάτων που αντιμετωπίζει η τρίτη ηλικία στην Κύπρο. Είναι αξιόπαινο ότι σε αυτό το κοινωνικό γεγονός δίνεται η ευκαιρία στους πενήντα έξι εκπροσώπους των οργανωμένων συνόλων που ασχολούνται με θέματα τρίτης ηλικίας, να προβάλουν αυτά που τους απασχολούν και να συμβάλουν σε εποικοδομητική συζήτηση για την αντιμετώπισή τους.

Η Βουλή των Γερόντων, στην πάροδο του χρόνου μέσα από το έργο και τη δράση των δύο Επιτροπών, της Κοινωνικής Πρόνοιας και της Υγείας, κατάφερε να εντοπίσει και να

προωθήσει θέματα και ανάγκες των ηλικιωμένων, αλλά και να δώσει την ευκαιρία σε αυτά τα άτομα να έχουν φωνή μέσα από το βήμα της Βουλής των Αντιπροσώπων.

Τα πιο πάνω απορρέουν και από την όλη φιλοσοφία του θεσμού της Βουλής των Γερόντων, ο οποίος επιδιώκει, επιτυγχάνει μεταξύ άλλων, και τα ακόλουθα:

- τη συνένωση δυνάμεων από τόσα πολλά και διαφορετικά οργανωμένα σύνολα, διαφορετικού σκοπού και πολιτικών πεποιθήσεων, για ενίσχυση, μεταξύ άλλων και του πλουραλισμού
- την επίτευξη του κοινού στόχου για ενίσχυση της ενεργού συμμετοχής και της συμμετοχικής δημοκρατίας ανάμεσα στα άτομα της τρίτης ηλικίας
- την αναγνώριση και αξιοποίηση της προσφοράς και της συσσωρευμένης εμπειρίας τους
- τη συλλογική προώθηση των θεμάτων της τρίτης ηλικίας μέσω ενός βήματος και πλαισίου όπως είναι η Βουλή των Γερόντων.

Σίγουρα, είναι κοινά αποδεκτό από όλους μας ότι διανύουμε δύσκολους καιρούς. Οι παλιές ηθικές αρχές και αξίες καταρρέουν. Οι ραγδαίες εξελίξεις στο επίπεδο της τεχνολογίας και της κοινωνίας, δε μας αφήνουν περιθώρια εφησυχασμού και μας επιβάλλουν να δώσουμε ιδιαίτερη προσοχή στις ανάγκες και στα προβλήματα της ευάλωτης ομάδας των ηλικιωμένων. Η ψηφιακή πλέον Ευρώπη δημιουργεί και ευκαιρίες και απειλές. Η ψηφιακή εποχή παρέχει μεν τεχνολογικές διευκολύνσεις στην καθημερινή ζωή με πιο αποτελεσματικές διαδικασίες, οι οποίες βασίζονται στις τεχνολογίες των πληροφοριών και των επικοινωνιών, αλλά σίγουρα επιβάλλει να διαθέτουμε και ενισχυμένες ψηφιακές δεξιότητες για να έχουμε πρόσβαση στον κόσμο της ραγδαία εξελισσόμενης ψηφιακής τεχνολογίας. Αυτό αποτελεί σημαντική πρόκληση για τους ηλικιωμένους και πρέπει να διασφαλίσουμε ότι θα αντιμετωπιστεί.

Τα άτομα της τρίτης ηλικίας, πολύ σωστά έχετε πει, κύριε Πρόεδρε, έχουν προσφέρει πολλά σε αυτό τον τόπο, έχουν αφήσει παρακαταθήκη τις γνώσεις και τις εμπειρίες τους. Διεκδικούν μια ποιοτική και αξιοπρεπή ζωή και τα δικαιώματά τους. Έχουμε χρέος να τους βοηθήσουμε.

Καταληκτικά, εκφράζω ιδιαίτερες ευχαριστίες, σε όλους όσους συνέβαλαν στη διεξαγωγή της Συνόδου, στον Πρόεδρο της Βουλής των Αντιπροσώπων, ο οποίος σήμερα απουσιάζει. Όμως μας έχει επιτραπεί σήμερα να είμαστε εδώ στο ναό της Δημοκρατίας και με την ευκαιρία θέλω να το εκφράσω δημόσια, ότι η Βουλή των Γερόντων είναι ένας θεσμός, που λειτουργεί, είκοσι ένα χρόνια, από το Παγκύπριο Συντονιστικό Συμβούλιο Εθελοντισμού το οποίο εκφράζει τετρακόσιες μη κυβερνητικές οργανώσεις και λειτουργεί και τη Σύνοδο της Κοινωνίας των Πολιτών. Δυστυχώς, η Βουλή έχει πάρει απόφαση μέσα από δικές της διεργασίες, να λειτουργήσει την Παράλληλη Βουλή, η οποία θα αποτελείται από 6

Βουλές, και ανάμεσα σε αυτές δεν έχει ενσωματωθεί η Βουλή των Γερόντων, ούτε η Κοινωνία των Πολιτών. Αυτό είναι απογοητευτικό πραγματικά. Απογοητευτικό! Γιατί, θεσμοί οι οποίοι έχουν καθιερωθεί εδώ και είκοσι ένα χρόνια, δεν μπορούμε κάποιοι να έχουμε οικειοποίηση αυτής της διαδικασίας.

Απευθύνω θερμές ευχαριστίες στη Διευθύντρια της Υπηρεσίας των Κοινοβουλευτικών Επιτροπών και στους λειτουργούς της Βουλής των Αντιπροσώπων. Ευχαριστούμε ιδιαίτερα την κα Ηλιάδη η οποία, είναι παρούσα με την αγάπη της, τόσο η ίδια όσο και οι λειτουργοί της και είμαστε σίγουροι ότι θα συνεχίσουν και του χρόνου τέτοιες σύνοδοι και ότι θα έχουμε τη βοήθεια του προσωπικού της Βουλής των Αντιπροσώπων, μέσα από την εξέλιξη την οποία έχω περιγράψει προηγουμένως, της Παράλληλης Βουλής, η οποία θα λειτουργήσει.

Επίσης, σε όλες τις αρμόδιες υπηρεσίες που συνεργάζονται με τη Βουλή των Γερόντων, στους επίσημους καλεσμένους μας οι οποίοι βρίσκονται μαζί μας και στο Συντονιστικό Σώμα της Βουλής των Γερόντων και σε όλους τους βουλευτές της.

Όπως έχω πει προηγουμένως, η Βουλή των Γερόντων θα συνεχίσει να εργάζεται άοκνα για τη διασφάλιση καλύτερων συνθηκών διαβίωσης και ευημερίας για τους ηλικιωμένους μας και την ενδυνάμωση του θεσμού, αλλά και να συνεργάζεται στενά με όλους τους αρμόδιους κρατικούς φορείς και με όλους όσους μπορούν να συμβάλουν στην ανάπτυξη του θεσμού. Γιατί οι θεσμοί είναι εκεί, τα άτομα είμαστε προσωρινά, όλοι μας.

Εύχομαι πλήρη επιτυχία στις εργασίες της σημερινής Συνόδου και προσβλέπουμε πάντα σε ένα καλύτερο και δημιουργικότερο αύριο. Σας ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ: Ευχαριστώ τον κ. Δημητρίου, για το χαιρετισμό του. Αυτά τα οποία έχετε πει, κύριε Δημητρίου, να ξέρετε ότι θα διαβιβαστούν στον Πρόεδρο της Βουλής, όπως τα έχετε παρουσιάσει σήμερα.

Καλώ στο βήμα το Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, τον κ. Χρίστο Μαληκκίδη, να διαβάσει το χαιρετισμό της Υπουργού Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων. Παρακαλώ, κύριε Μαληκκίδη, έχετε το λόγο.

**ΓΕΝΙΚΟΣ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΕΡΓΑΣΙΑΣ, ΠΡΟΝΟΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ:
(ΧΡ. ΜΑΛΗΚΚΙΔΗΣ)**

Αξιότιμε Προεδρεύοντα της Βουλής των Αντιπροσώπων, Αξιότιμε Επίτροπε Εθελοντισμού και Μη Κυβερνητικών Οργανώσεων, Αγαπητή Γενική Διευθύντρια του Υπουργείου Υγείας, Αγαπητέ Πρόεδρε του Συντονιστικού Συμβουλίου Εθελοντισμού, και Σεβαστά μέλη του Συμβουλίου των Γερόντων, Εκλεκτοί προσκεκλημένοι, Κυρίες και κύριοι.

Ευχαριστώ για την πρόσκλησή σας για να παρευρεθώ στην 21^η Σύνοδο της Βουλής των Γερόντων που είναι αναμφίβολα ένας αξιόλογος θεσμός, ο οποίος συμβάλλει ενεργά στον κοινωνικό προβληματισμό και στην προώθηση των διαφόρων αιτημάτων που αντιμετωπίζει η τρίτη ηλικία στην Κύπρο, αλλά και συνάμα στην εξεύρεση λύσεων για επίλυση προβλημάτων που αντιμετωπίζουν.

Η σημερινή Σύνοδοςπραγματεύεται γύρω από το σύνθημα **«Διεκδικώ, Επιμένω, Κερδίζω»**, το οποίο πρέπει να ασπαστεί ο κάθε συνάνθρωπός μας που διανύει την τρίτη ηλικία της ζωής του, αποδεικνύοντας ότι συνεχίζει να είναι ενεργός πολίτης, με απαιτήσεις, απόψεις, εισηγήσεις και προτάσεις.

Στα άτομα τρίτης ηλικίας, μια ευαίσθητη αλλά και σεβαστή ομάδα των συμπολιτών μας, που έζησαν και δημιούργησαν σε χρόνους δύσκολους, οραματιζόμενοι ένα καλύτερο μέλλον για τις νέες γενιές οφείλουμε ένα μεγάλο ευχαριστώ για όσα έχουν επιτύχει.

Ταυτόχρονα, εκφράζω τα συγχαρητήριά μου στο Παγκύπριο Συντονιστικό Συμβούλιο Εθελοντισμού και στο Συντονιστικό Σώμα της Βουλής των Γερόντων για τη διοργάνωση της σημερινής Συνόδου.

Με την ευκαιρία της ανακήρυξης το 1999 του Διεθνούς Έτους για την Τρίτη Ηλικία από τον ΟΗΕ, το Επαρχιακό Συντονιστικό Συμβούλιο Εθελοντισμού Λευκωσίας, οργάνωσε για πρώτη φορά τη Βουλή των Γερόντων, με σκοπό να συμβάλει στους στόχους του Διεθνούς Έτους, ενώ από το 2001 η ευθύνη λειτουργίας και συντονισμού της Βουλής των Γερόντων ανατέθηκε στο Παγκύπριο Συντονιστικό Συμβούλιο Εθελοντισμού.

Το Υπουργείο Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, ως ο κατεξοχήν αρμόδιος φορέας για θέματα κοινωνικής πολιτικής, προβαίνει σε σχεδιασμό και εφαρμογή συγκεκριμένων και ουσιαστικών μέτρων, με στόχο την ενίσχυση της ενεργού γήρανσης, τη συνεχή βελτίωση του επιπέδου ζωής των ατόμων της τρίτης ηλικίας και της διαβίωσής τους σε ένα ασφαλές περιβάλλον που να ανταποκρίνεται στις σημερινές σύγχρονες απαιτήσεις τους.

Η Κυβέρνηση έχει θέσει τα ζητήματα που απασχολούν τους συνταξιούχους και ιδιαίτερα τους συνταξιούχους με χαμηλά εισοδήματα σε προτεραιότητα. Οι πολιτικές που έχουν εφαρμοστεί από το 2013 και συνεχίζουν να εφαρμόζονται, αφού στοχεύουν στην αναβάθμιση της ποιότητας ζωής όλων των συνταξιούχων, στην ουσιαστική αύξηση των συντάξεων όσων συνταξιούχων έχουν εισοδήματα κάτω από το όριο της φτώχειας και στην παροχή ποιοτικών και αναγκαίων υπηρεσιών δωρεάν ή με μειωμένο κόστος για τους συνταξιούχους με χαμηλά εισοδήματα.

Σε αυτό το πλαίσιο, οι παροχές σε χαμηλοσυνταξιούχους ενισχύθηκαν με αντίστοιχες Αποφάσεις του Υπουργικού Συμβουλίου, για μεγάλη σειρά θεμάτων.

Ενδεικτικά αναφέρω τα ακόλουθα: Πρώτον, παραχωρήθηκε τον Ιανουάριο 2019 αύξηση στο επίδομα συνταξιούχων με χαμηλά εισοδήματα κατά €40 έως €50 με μεγαλύτερη αύξηση στα πιο χαμηλά εισοδήματα. Αύξηση μηνιαίου επιδόματος από €170 σε €220 για τις χαμηλότερες συντάξεις.

Δεύτερον, παραχωρήθηκε κατά το 2016 αύξηση στο επίδομα συνταξιούχων με χαμηλά εισοδήματα, από 9,5% μέχρι 13,3% με μεγαλύτερη αύξηση στα πιο χαμηλά εισοδήματα (αύξηση μηνιαίου επιδόματος από €150 σε €170 για τις χαμηλότερες συντάξεις).

Τρίτον, εντάχθηκαν όλοι οι δικαιούχοι του Σχεδίου Ενίσχυσης Συνταξιούχων με Χαμηλά Εισοδήματα από το 2017 στο Σχέδιο Χριστουγεννιάτικου Δώρου λαμβάνοντας διπλό επίδομα για τα Χριστούγεννα, με ελάχιστο ποσό χριστουγεννιάτικου δώρου τα €100.

Τέταρτον, διατηρήθηκε το εισοδηματικό όριο για το επίδομα συνταξιούχων με χαμηλά εισοδήματα σημαντικά πάνω από το όριο της φτώχειας.

Πέμπτον, δόθηκε στους δικαιούχους του Σχεδίου Ενίσχυσης Συνταξιούχων με Χαμηλά Εισοδήματα πρόσβαση στο Ελάχιστο Εγγυημένο Εισόδημα και περίπου 6 600 έχουν καταστεί δικαιούχοι του ΕΕΕ.

Έκτο, οι δικαιούχοι του Σχεδίου Ενίσχυσης Συνταξιούχων με Χαμηλά Εισοδήματα απέκτησαν πρόσβαση σε επιδότηση υπηρεσιών κοινωνικής φροντίδας τις οποίες χρειάζονται, επιπλέον του επιδόματος που παρέχεται βάσει του Σχεδίου Ενίσχυσης Συνταξιούχων με Χαμηλά Εισοδήματα.

Έβδομο, παραχωρήθηκε δωρεάν διακίνηση με δημόσιες συγκοινωνίες για όλους τους δικαιούχους του Σχεδίου Ενίσχυσης Συνταξιούχων με Χαμηλά Εισοδήματα.

Όγδοο, εφαρμόστηκε για δεύτερη χρονιά το Σχέδιο Επιχορηγημένων Διακοπών για δικαιούχους του Σχεδίου Ενίσχυσης Συνταξιούχων με Χαμηλά Εισοδήματα σε ορεινά θέρετρα και θέρετρα του Πύργου Τυλληρίας, βάσει του οποίου επιχορηγείται το 100% του κόστους για τετραήμερες διακοπές για όλους τους δικαιούχους.

Ένατο, αυξήθηκαν τα εισοδηματικά όρια για παροχή πασχαλινού επιδόματος, από €9.750 για νοικοκυριό δύο ατόμων, σε €11.000, με αποτέλεσμα να αυξηθεί ο αριθμός των δικαιούχων του πασχαλινού επιδόματος.

Δέκατο, από το 2017 άρχισε η σταδιακή επαναφορά του Τιμητικού Επιδόματος Πολύτεκνης Μάνας που είχε καταργηθεί το 2012. Δικαιούχοι για το Επίδομα Μάνας είναι οι πολύτεκνες μάνες με τουλάχιστον τέσσερα παιδιά.

Ως αποτέλεσμα των διαδοχικών αυξήσεων του επιδόματος συνταξιούχων με χαμηλά εισοδήματα που αναφέρονται ανωτέρω, ένα ζεύγος συνταξιούχων που λαμβάνουν την κατώτατη σύνταξη από το Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων ύψους €357 μηνιαίως, χωρίς άλλα εισοδήματα, θα λαμβάνουν επίσης και από €200 μηνιαίως ο καθένας ως επίδομα χαμηλοσυνταξιούχου, δηλαδή συνολικά και οι δύο μαζί θα λαμβάνουν μηνιαίως ποσό

€1.114, ποσό που υπερβαίνει το όριο της φτώχειας όπως αυτό υπολογίζεται από τη Στατιστική Υπηρεσία, ενώ θα δικαιούνται επιπλέον όλες τις προαναφερόμενες παροχές επιπρόσθετα από το μηνιαίο επίδομα.

Στόχος και διαρκής προσπάθεια της κυβέρνησης είναι η συνεχής ενίσχυση των συνταξιούχων, τόσο ως προς τα εισοδήματά τους, αλλά και με αναγκαίες υπηρεσίες και προς αυτή την κατεύθυνση, όπως γνωρίζετε, έχει συσταθεί ο Φορέας Τρίτης Ηλικίας, ο οποίος αναπτύσσει στρατηγική για την τρίτη ηλικία, ενώ μελετά θέματα ευρύτερης πολιτικής που αφορούν τους ηλικιωμένους και υποβάλλει σχετικές εισηγήσεις για τη βελτίωση της ποιότητας ζωής των ηλικιωμένων.

Η αναλογιστική μείωση στη σύνταξη σε περίπτωση που αυτή λαμβάνεται πρόωρα, πριν την ηλικία των 65 ετών, εφαρμόστηκε για σκοπούς ίσης μεταχείρισης των πολιτών, καθώς το ύψος αναλογιστικής μείωσης της σύνταξης που παρέχεται σε αυτές τις περιπτώσεις αντιστοιχεί στον αυξημένο αριθμό μηνών για τους οποίους καταβάλλεται η σύνταξη, δεδομένου ότι παρέχεται από πιο μικρή ηλικία σε σχέση με πρόσωπα που την λαμβάνουν στην προβλεπόμενη από τη νομοθεσία ηλικία των εξήντα πέντε ετών. Η Κυπριακή Δημοκρατία το 2012 επέλεξε τη δεύτερη επιλογή, δηλαδή αντί της πλήρους κατάργησης της σύνταξης πριν τα εξήντα πέντε έτη, την αναλογιστική προσαρμογή της για τους ανωτέρω λόγους.

Με την ψήφιση από τη Βουλή των Αντιπροσώπων και την εφαρμογή της τροποποιητικής νομοθεσίας για την παροχή σύνταξης χρείας σε άνδρες με τους ίδιους όρους όπως και στις γυναίκες, έχει αρθεί μια πολύ μεγάλη αδικία αλλά και αντισυνταγματικότητα που υπήρχε τόσο ενάντια στους άνδρες όσο και στις γυναίκες, των οποίων οι εισφορές χάνονταν αντί να μετατρέπονται σε σύνταξη χρείας με το θάνατό τους. Οποιαδήποτε περαιτέρω βήματα σε σχέση με το θέμα αυτό θα πρέπει να εξεταστούν - και εξετάζονται- μόνο υπό την προϋπόθεση της διασφάλισης της βιωσιμότητας του Ταμείου Κοινωνικών Ασφαλίσεων, ζήτημα που αποτελεί την ύψιστη προτεραιότητα του Υπουργείου.

Σχετικά με το σχέδιο επιδόματος που προστίθεται στη θεσμοθετημένη σύνταξη των προσώπων με πρόσθετη διάρκεια θητείας/εφεδρείας στην Εθνική Φρουρά κατά την περίοδο της Τουρκικής εισβολής του 1974 και των αιχμαλώτων, ομήρων και παθόντων πολέμου σας ενημερώνω ότι έχει ήδη εγκριθεί από το Υπουργικό Συμβούλιο και εφαρμόζεται η πρότασή μου για συμπερίληψη στους δικαιούχους του σχεδίου και όσων λαμβάνουν σύνταξη αναπηρίας, καθώς και άλλων ειδικών περιπτώσεων.

Τέλος, θα ήθελα να σας ενημερώσω ότι η εισήγηση αρκετών από τα μέλη του Φορέα Τρίτης Ηλικίας για δημιουργία ενημερωτικού εγχειριδίου για τα δικαιώματα των συνταξιούχων, την οποία είχαμε υιοθετήσει κατά την τελευταία συνεδρία του Φορέα, έχει

προχωρήσει σημαντικά και στην επόμενη συνεδρία του Φορέα αναμένω ότι θα συζητηθεί το πρώτο προσχέδιο του εν λόγω εγχειριδίου.

Το Υπουργείο Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, θέτει πάντα σε υψηλή προτεραιότητα την εφαρμογή προγραμμάτων που έχουν στόχο τη στήριξη των ευάλωτων ομάδων του πληθυσμού και ιδιαίτερα της τρίτης ηλικίας. Είναι για το λόγο αυτό, που στηρίζουμε τη δημιουργία δομών φροντίδας και κοινωνικοποίησης των ηλικιωμένων στις οποίες παρέχουμε οικονομική ενίσχυση μέσα από το Σχέδιο Κρατικών Ενισχύσεων που διαχειρίζονται οι Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας. Συγκεκριμένα, στα πλαίσια του Σχεδίου Κρατικών Ενισχύσεων, δίδεται ετήσια οικονομική ενίσχυση σε μη κυβερνητικές οργανώσεις και αρχές τοπικής αυτοδιοίκησης, για τη λειτουργία προγραμμάτων που στοχεύουν στην κάλυψη των αναγκών φροντίδας των ηλικιωμένων είτε σε 24ωρη βάση, είτε για διημερεύουσα φροντίδα, ή για κατ' οίκον φροντίδα. Συγκεκριμένα, το 2018, εξήντα δύο τέτοια προγράμματα που εξυπηρετούν περίπου 2 000 ηλικιωμένους, έλαβαν συνολική κρατική ενίσχυση πέραν του €1.380.000, ποσό το οποίο αντιστοιχεί περίπου στο 17% του συνολικού ποσού, που δόθηκε για επιχορήγηση όλων των προγραμμάτων κοινωνικής φροντίδας παγκύπρια.

Για το 2019, οι κρατικές ενισχύσεις είναι σε εξέλιξη και αναμένεται να ολοκληρωθούν μέχρι το τέλος του Δεκεμβρίου 2019. Ήδη πολλοί φορείς έχουν λάβει και αξιοποιήσει τη χορηγία αυτή.

Αναμένουμε να σας ακούσουμε σήμερα να καταθέτετε τις σκέψεις και τους προβληματισμούς σας και να είστε σίγουροι ότι θα τους μελετήσουμε και θα υιοθετήσουμε ό,τι είναι πρακτικά και οικονομικά εφικτό.

Κλείνοντας, θέλω και πάλι να σας διαβεβαιώσω ότι η μέριμνα του κράτους για βελτίωση της ποιότητας ζωής των ατόμων της τρίτης ηλικίας και για διασφάλιση της αξιοπρεπούς διαβίωσης τους θα συνεχίσει να είναι ουσιαστική και διαρκής.

Εύχομαι καλή επιτυχία στις σημερινές σας εργασίες.

Να πω και εγώ εκτός κειμένου ότι τείνουμε ευήκοον ους στα όσα έχετε αναφέρει στην προσωπική σας παρέμβαση, κύριε Αδάμου.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ: Ευχαριστώ τον κ. Μαληκκίδη. Καλώ στο βήμα τώρα τη Γενική Διευθύντρια του Υπουργείου Υγείας, την Δρ. Χριστίνα Γιαννάκη, να διαβάσει το χαιρετισμό του Υπουργού Υγείας. Κυρία Γιαννάκη, έχετε το λόγο.

ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΤΡΙΑ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΥΓΕΙΑΣ: (ΧΡ. ΓΙΑΝΝΑΚΗ)

Καλημέρα σε όλους. Αγαπητέ κύριε Αδάμου, Αγαπητέ κύριε Γιαννάκη, Κυρίες και κύριοι.

Αποτελεί για μένα ιδιαίτερη τιμή η πρόσκληση αυτή για να απευθύνω χαιρετισμό στην 21^η Σύνοδο της Βουλής των Γερόντων. Πρωτίστως, θα ήθελα να εκφράσω τον απεριόριστο σεβασμό μου προς τα πρεσβύτερα μέλη της κοινωνίας μας για την ανεκτίμητη, αλλά και γι' αυτή τη διαχρονική προσφορά τους στην χώρα μας. Το έργο σας που επιτελείτε για εικοσιένα συνεχόμενα χρόνια δημιουργικής δράσης, είναι αξιέπαινο και πολυσήμαντο, καθότι διαμέσου σας ακούγεται η φωνή των πρεσβυτέρων για διασφάλιση αυτών των δικαιωμάτων.

Η αύξηση, λοιπόν, του προσδόκιμου ζωής αποτελεί επιτυχία των σύγχρονων κοινωνιών, μέσα στις οποίες τα άτομα τρίτης ηλικίας είναι υγιέστερα, διαθέτουν καλύτερη μόρφωση, είναι ενεργοποιημένα και δεν παραμένουν στην αδράνεια. Έχουν βελτιωμένες προοπτικές απασχόλησης και διεκδικούν ευκαιρίες για συμμετοχή και συνεισφορά στα κοινωνικά δρώμενα. Παράλληλα όμως, αποτελεί μια πρόκληση και επιβάλλει ποικίλες παρεμβάσεις πολιτικής σε διάφορους τομείς, όπως της κοινωνικής προστασίας, συνταξιοδότησης και υγειονομικής περίθαλψης.

Στα πλαίσια αυτά τίθεται προς συζήτηση και προβληματισμό το φετινό σας μήνυμα με χαρακτηριστικό τίτλο **«Διεκδικώ, Επιμένω, Κερδίζω»**. Διεκδικώ αυτά που η πολιτεία και το κράτος οφείλουν να μου παρέχουν. Επιμένω στις θέσεις μου και κερδίζω, γι' αυτό, είναι καθήκον μας να ακούσουμε τα αιτήματά σας, να αφουγκραστούμε τις ανησυχίες σας και να καταγράψουμε τις εισηγήσεις σας και να δώσουμε απαντήσεις και λύσεις σε θέματα που σας απασχολούν.

Το Υπουργείο Υγείας έχει προωθήσει μεταρρυθμίσεις στο χώρο της υγείας μέσω του ΓΕΣΥ, ούτως ώστε αυτό το σύστημα υγειονομικής περίθαλψης της χώρας μας να καταστεί περεταίρω λειτουργικό και με μια εύκολη πρόσβαση σε υπηρεσίες και μακριά από οποιεσδήποτε ηλικιακές διακρίσεις. Γίνεται με γνώμονα την παροχή ποιοτικών υπηρεσιών υγείας προς όλους τους πολίτες, στη βάση των αρχών της αλληλεγγύης και της καθολικότητας. Μέριμνα όλων μας, είναι η προαγωγή της υγείας των πολιτών και ιδιαίτερα των ευάλωτων ομάδων του πληθυσμού, ανάμεσα στις οποίες είναι και οι ηλικιωμένοι.

Οι αριθμοί εγγραφής των προσωπικών ιατρών και παιδίατρων είναι αρκετά ικανοποιητικοί για κάλυψη των αναγκών του πληθυσμού. Παράλληλα η δυνατότητα που δίνεται στους δικαιούχους για αλλαγή των προσωπικών τους ιατρών μέχρι τα τέλη του έτους, θα συνδράμει σημαντικά στην απάμβλυνση του προβλήματος που παρουσιάστηκε με την καθυστέρηση στην πρόσβαση στους προσωπικούς ιατρούς. Οι προσπάθειες για

κάλυψη οποιωνδήποτε ζητημάτων προκύπτουν είναι συνεχείς και εμείς ως Υπουργείο Υγείας είμαστε κοντά τόσο στον ΟΚΥΠΥ όσο και στον ΟΑΥ και τους στηρίζουμε.

Για το Υπουργείο Υγείας οι εμβολιασμοί είναι μια από τις πιο αποτελεσματικές παρεμβάσεις της δημόσιας υγείας και αποτελεί πολύτιμο σύμμαχο του ανθρώπου ενάντια σε πολλές σοβαρές ασθένειες, μεταξύ των οποίων και η κάλυψη του πληθυσμού από τη γρίπη και όπως κάθε χρόνο φροντίσαμε να διασφαλίσουμε έναν ικανοποιητικό αριθμό εμβολίων για την εποχική γρίπη για όλες τις ευάλωτες ομάδες.

Το Υπουργείο Υγείας συνεχίζει να αναπτύσσει την υπηρεσία της κατ' οίκον νοσηλείας που προσφέρεται σήμερα σε όλες τις επαρχίες της ελεύθερης Κύπρου. Μέσω της κατ' οίκον νοσηλείας παρέχονται εξειδικευμένες παρεμβάσεις σε ευάλωτες ομάδες του πληθυσμού, όπως οι ηλικιωμένοι, για βελτίωση του επιπέδου υγείας και της κοινωνικής συνοχής, εκτός νοσοκομείου, με στόχο τη διαχείριση οξέων και χρόνιων καταστάσεων, παράλληλα με την προώθηση της αυτοφροντίδας μεταξύ των ατόμων και των οικογενειών τους. Το 2018, έχει πραγματοποιηθεί ένας σημαντικός αριθμός κατ' οίκον επισκέψεων από κοινοτικούς νοσηλευτές που ανέρχονται στις 27.975 επισκέψεις σε παγκύπρια βάση.

Ένας άλλος βασικός πυλώνας του Υπουργείου Υγείας αποτελεί η παροχή ποιοτικής φροντίδας υγείας σε άτομα με αναπηρία. Κάθε ασθενής και κάθε άτομο με αναπηρία έχει δικαίωμα σε καλής ποιότητας φροντίδα υγείας και σε υπηρεσίες και προγράμματα αποθεραπείας και αποκατάστασης. Το Υπουργείο Υγείας έχει ολοκληρώσει αυτή τη νομοθεσία για την ίδρυση, λειτουργία, αλλά και τον έλεγχο και την εποπτεία των κέντρων θεραπείας και αποκατάστασης και στο παρόν στάδιο βρίσκεται στην Νομική Υπηρεσία για νομοτεχνικό έλεγχο και σύντομα αναμένεται να τεθεί στη Βουλή για ψήφιση.

Ταυτόχρονα, συνεχίζεται το σχέδιο παροχής οικονομικής αρωγής μέσω του Τομέα Επιδοτούμενων Ασθενών του Υπουργείου, το πιο νευραλγικό τμήμα του Υπουργείου Υγείας, που έχει ως πρωτεύοντα σκοπό την εξυπηρέτηση και την παροχή ποιοτικής φροντίδας υγείας στους πάσχοντες συμπολίτες μας. Μέσω του συγκεκριμένου σχεδίου επιδιώκεται κυρίως να δοθούν λύσεις για τα περιστατικά, τα οποία δεν μπορούν να αντιμετωπιστούν στην Κύπρο, είτε στα δημόσια νοσηλευτήρια είτε στον ιδιωτικό τομέα. Συγκεκριμένα, με βάση το σχέδιο οικονομικής αρωγής έχουν σταλεί από το 2016 μέχρι και σήμερα για θεραπεία 4.700 περιστατικά στο εξωτερικό για μεταμοσχεύσεις μυελού των οστών, μεταμοσχεύσεις ήπατος, μεταμοσχεύσεις καρδιάς, πολύ σοβαρά και περίπλοκα περιστατικά όλων των ειδικοτήτων. Επίσης, 11.613 περιστατικά έχουν αποσταλεί στον ιδιωτικό τομέα. Συνολικά, και για το εξωτερικό και για το εσωτερικό δηλαδή, 16.313 συμπολίτες μας έτυχαν αυτής της φροντίδας, μέσω του τομέα επιδοτούμενων ασθενών.

Η ενδυνάμωση της συνεργασίας μεταξύ του δημόσιου και ιδιωτικού τομέα είναι ένας άλλος βασικός στόχος του υπουργείου μας, καθώς μέσω της συνεργασίας επιτυγχάνεται η

αναβάθμιση της ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών. Σύμφωνα με στοιχεία που έχουν συλλεχθεί από το υπουργείο από το 2016, με απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου, που άρχισε το μεγαλεπήβολο αυτό έργο μέχρι και τον Σεπτέμβριο του 2019 έχουν σταλεί στον ιδιωτικό τομέα 70.848 ασθενείς. Παράλληλα, έχουν γίνει ενέργειες για την παραχώρηση κινήτρων στους επαγγελματίες υγείας που εργάζονται στα δημόσια νοσηλευτήρια μέσω της υπερωριακής απασχόλησης. Συγκεκριμένα, από την ημερομηνία έναρξης του προγράμματος για αύξηση της παραγωγικότητας στα δημόσια νοσηλευτήρια έχουν διεκπεραιωθεί υπερωριακά, για την περίοδο 2016 μέχρι τέλος Σεπτεμβρίου 2019, 120.905 περιστατικά για χειρουργικές επεμβάσεις, διαγνωστικές εξετάσεις και εξέταση στα εξωτερικά ιατρεία των δημόσιων νοσηλευτηρίων. Συγκεκριμένα από την ημερομηνία έναρξης του προγράμματος για αύξηση της παραγωγικότητας στα δημόσια νοσηλευτήρια έχουν διεκπεραιωθεί το 2016, 271 περιστατικά με υπερωριακή απασχόληση, το 2017, 4.787 περιστατικά, το 2018, 51.831 περιστατικά εκ των οποίων οι 32.199 αναφέρονται μόνο σε χειρουργικές επεμβάσεις και διαγνωστικές εξετάσεις και 19.632 περιστατικά στα εξωτερικά ιατρεία. Για το 2019, από τις 4 Φεβρουαρίου 2019, μέχρι τις 30 Σεπτεμβρίου 2019, είχαμε 64.016 περιστατικά εκ των οποίων οι 43.833 αφορούσαν χειρουργικές επεμβάσεις και διαγνωστικές εξετάσεις και οι 20.183 αναφέρονται σε ασθενείς στα εξωτερικά ιατρεία.

Επιπρόσθετα, έχουν προωθηθεί οι διαδικασίες για την προκήρυξη διαγωνισμών για την εφαρμογή του ολοκληρωμένου συστήματος σε όλα τα κρατικά νοσοκομεία και κέντρα υγείας και η ψηφιοποίηση των φακέλων των ασθενών σε όλα τα νοσοκομεία. Οι εφαρμογές αυτές θα διευκολύνουν σημαντικά τη διαχείριση και την πρόσβαση των δεδομένων του ασθενούς στο ιατρικό προσωπικό, αλλά πρώτιστα στον ίδιο τον ασθενή.

Παράλληλα, μέσα στις βασικές αρχές προτεραιότητας του Υπουργείου Υγείας είναι η καλή συμπεριφορά και ο σεβασμός προς την αξιοπρέπεια των ασθενών και των συνοδών τους. Για τον σκοπό αυτό το Υπουργείο Υγείας το 2018, πραγματοποίησε σεμινάρια σχετικά με την εκπαίδευση λειτουργών που στελεχώνουν τα νοσηλευτήρια και τα κέντρα υγείας σχετικά με την αποτελεσματική διαχείριση της αλλαγής και της ενδυνάμωσης της επαγγελματικής συμπεριφοράς.

Κυρίες και κύριοι, η τρίτη ηλικία είναι η εποχή που ο άνθρωπος έχοντας αυτή τη μεγάλη σοφία της ζωής μπορεί να δει τον κόσμο με ένα διαφορετικό φακό, να χαρεί και να δώσει σημασία σε κάποια απλά πράγματα που οι νέοι ενδεχομένως να παραβλέπουν και που δεν έχουν ακόμη την ωριμότητα που χρειάζεται για να τα εκτιμήσουν. Ευθύνη, λοιπόν, είναι η δημιουργία αυτών των συνθηκών, ώστε οι ηλικιωμένοι μας να διαβούν τα τελευταία έτη της ζωής τους με τιμή και αξιοπρέπεια, και το λέω και το τονίζω αυτό, η αξιοπρέπεια είναι πάρα πολύ σημαντική, παρέχοντάς τους διευκολύνσεις που διασφαλίζουν είτε τη φαρμακευτική είτε την ιατρική τους φροντίδα.

Ολοκληρώνοντας, κυρίες και κύριοι, θα ήθελα να συγχαρώ το Παγκύπριο Συντονιστικό Συμβούλιο Εθελοντισμού και το Συντονιστικό Σώμα της Βουλής των Γερόντων για την επιτυχημένη διοργάνωση και της φετινής Συνόδου της Βουλής των Γερόντων. Επίσης, θέλω να σας διαβεβαιώσω ότι το Υπουργείο Υγείας έχει υποχρέωση να συνεχίσει αυτές τις προσπάθειες για να προσφέρουμε λύσεις στα θέματα που αφορούν τους ηλικιωμένους μας.

Εύχομαι κάθε επιτυχία στις εργασίες της 21^{ης} Συνόδου της Βουλής των Γερόντων και να είστε πάντα καλά.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ: Ευχαριστώ την κ. Γιαννάκη. Παρακαλώ τώρα τον Επίτροπο Εθελοντισμού και Μη Κυβερνητικών Οργανώσεων κ. Γιάννη Γιαννάκη να προσέλθει στο βήμα για το δικό του χαιρετισμό.

ΕΠΙΤΡΟΠΟΣ ΕΘΕΛΟΝΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΜΗ ΚΥΒΕΡΝΗΤΙΚΩΝ ΟΡΓΑΝΩΣΕΩΝ: (Γ. ΓΙΑΝΝΑΚΗ)

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε, κύριοι βουλευτές, Γενική Διευθυντή του Υπουργείου Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, Γενική Διευθύντρια του Υπουργείου Υγείας, Πρόεδρε του Παγκύπριου Συντονιστικού Συμβουλίου Εθελοντισμού, Πρόεδρε της Κυπριακής Παιδοβουλής, Πρόεδρε της Βουλής των Νέων, Αγαπητές φίλες και φίλοι.

Σε έξι χρόνια, ο πληθυσμός του κόσμου για την τρίτη ηλικία θα είναι 1,2 δισεκατομμύρια, ενώ το 2050 θα έχει ξεπεράσει τα 2 δισεκατομμύρια. Στα σύγχρονα κράτη, η ομάδα πληθυσμού που αυξάνεται ραγδαία, είναι η τρίτη ηλικία. Αυτό δημιουργεί ένα μεταβαλλόμενο συνεχώς περιβάλλον, στην κοινωνία και στην οικονομία. Γι' αυτό πρέπει να είμαστε έτοιμοι να προσαρμοστούμε σε αυτά τα νέα δεδομένα και ως πολιτεία, αλλά και ως κοινωνία. Και πώς μπορούμε να είμαστε πιο αποτελεσματικοί; Μπορούμε να είμαστε πιο αποτελεσματικοί μόνο όταν το κράτος έχει συνεργάτες την οργανωμένη Κοινωνία των Πολιτών, δηλαδή εσάς. Οι μη κυβερνητικές οργανώσεις και οι εθελοντές που ασχολούνται με τα θέματα της τρίτης ηλικίας, είναι σημαντικός εταίρος του κράτους. Και μέσω αυτής της διαδικασίας, σήμερα είμαστε στην 21^η Σύνοδο της Βουλής των Γερόντων, σας δίνεται ο τρόπος, ο λόγος, ο ρόλος να εκφράσετε και τα παράπονά σας, να δούμε οποιαδήποτε κενά υπάρχουν και η πολιτεία να γίνει καλύτερη. Δε λύνονται όλα τα προβλήματα σε μια μέρα και δε λύνονται με ένα μαγικό ραβδί. Λύνονται όταν είμαστε όλοι μαζί συνεργάτες σε αυτή τη διαδικασία.

Θέλω να σας πω ακόμη ένα στοιχείο. Ο ρόλος ο δικός σας, ο πιο σημαντικός ρόλος διαχρονικά που έχετε, αλλά ιδιαίτερα σε αυτή τη σύγχρονη εποχή, είναι ότι είσαστε ο πυρήνας του θεσμού της οικογένειας. Είσαστε αυτοί που μεταφέρετε σωστές αξίες και νομίζω είναι ακόμη ένα στοιχείο που πρέπει να φέρουμε στο προσκήνιο ως αδυναμία που

έχουμε στα θέματα της τρίτης ηλικίας, είναι ότι πρέπει επίσης να σας βοηθήσουμε να διαχειρίζεστε το διαδίκτυο. Το διαδίκτυο θα σας βοηθήσει να έχετε ευκολότερη ζωή, άρα και η εκμάθηση αυτών των ψηφιακών γνώσεων, των απλών τουλάχιστον ώστε να έχετε πρόσβαση σε υπηρεσίες μέσω διαδικτύου και όχι με τη φυσική σας παρουσία, είναι επίσης ένα σημαντικό στοιχείο το οποίο θα βελτιώσει την ποιότητα της ζωής σας και αυτό είναι ευθύνη όλων μας και της πολιτείας.

Τελειώνοντας, θέλω να ευχαριστήσω και το Παγκύπριο Συντονιστικό Συμβούλιο Εθελοντισμού γι' αυτή την ωραία πρωτοβουλία και συνεχή πρωτοβουλία. Θέλω να σας ενθαρρύνω να συνεχίσετε να συμμετέχετε ενεργά στην κοινωνία μας. Γινόμαστε όλοι καλύτεροι και μην ξεχνάτε όμως ότι δεν είναι μόνο με τη συμμετοχή σας που κάνετε την κοινωνία μας καλύτερη και το κράτος, αλλά βελτιώνεστε και εσείς ως άτομα. Το αναφέρω συνεχώς και θα το πω για ακόμη μια φορά, η ενεργοποίηση των ηλικιωμένων μας στα κοινά, βελτιώνει κατά 40% τη φυσικής σας και την πνευματική σας υγεία. Άρα όλοι κερδίζουμε με αυτή τη διαδικασία.

Τελειώνοντας, θέλω να σας πω το εξής: Τα θέματα τα δικά σας, πρωτίστως ως άνθρωποι, πρέπει να τα στηρίζουμε. Η ποιότητα ζωής των ηλικιωμένων μας είναι καθήκον όλων μας. Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ: Ευχαριστώ τον κ. Γιαννάκη. Καλώ στο βήμα τον κ. Θεοφάνη Τσιούμα, Πρόεδρο της Κυπριακής Παιδοβουλής για τη δική του παρέμβαση.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΚΥΠΡΙΑΚΗΣ ΠΑΙΔΟΒΟΥΛΗΣ: (ΘΕΟΦΑΝΗΣ ΤΣΙΟΥΜΑΣ)

Έντιμε κύριε Πρόεδρε της Βουλής των Αντιπροσώπων, Αξιότιμοι κυρίες και κύριοι Μέλη της Βουλής των Γερόντων, Αγαπητοί προσκεκλημένοι.

Σας απευθύνω τις θερμές μας ευχαριστίες για την πρόσκληση, καθώς η αλληλεγγύη μεταξύ μας θεωρούμε ότι αποτελεί κρίσιμο παράγοντα για την ευημερία των ατόμων και της κοινωνίας γενικότερα.

Σε μια σύγχρονη ευρωπαϊκή κοινωνία όπως η δική μας, στερεότυπες αντιλήψεις που θεωρούν ότι οι ηλικιωμένοι είναι συντηρητικοί και αντιδρούν ή και αντιστέκονται στις αλλαγές, που μιλούν για χάσμα γενεών και για μειωμένη αντίληψη λόγω ηλικίας, δεν έχουν θέση. Δυστυχώς, οι αντιλήψεις αυτές διαιωνίζονται με αποτέλεσμα ακόμα και τα επηρεαζόμενα άτομα να ενστερνίζονται και τα ίδια τις συγκεκριμένες αντιλήψεις, ανεχόμενοι διακρίσεις εις βάρος τους και τελικά παύουν να αγωνίζονται για τα δικαιώματά τους.

Ευρωπαϊκές έρευνες όμως καταδεικνύουν πως τα στερεότυπα κατά των ηλικιωμένων δεν ευσταθούν και η γήρανση δε συνεπάγεται αναγκαστικά διανοητική παρακμή. Η νέα γενιά ηλικιωμένων, είναι μια γενιά ανήσυχη, που ανέτρεψε πολλά σε πολιτικό, οικονομικό και

κοινωνικό επίπεδο. Και όπως φαίνεται, είναι επόμενο να αλλάξει και την ισχύουσα έως σήμερα εικόνα για την τρίτη ηλικία.

Μείζονες κοινωνικές προκλήσεις, όπως η δημογραφική γήρανση και οι μεταβολές στην ηλικιακή δομή, οι αλλαγές στη δομή της οικογένειας και τα σοβαρά ζητήματα της ανεργίας και της απασχόλησης των νέων διαμορφώνουν νέες τάσεις και ισορροπίες σήμερα.

Οι ηλικιωμένοι αποτελούν ενεργά μέλη του κοινωνικού συνόλου, ένα ζωντανό κύτταρο που εκπέμπει δυναμισμό, γνώση, σοφία, εμπειρία και πρέπει να έχουν ενεργό και αναγνωρίσιμο ρόλο στην κοινωνία μας. Συνεπώς, έχουν ανάγκη από θεσμούς κοινωνικής στήριξης και από πολιτικές που να περιορίζουν τον αποκλεισμό και την περιθωριοποίησή τους και να ευνοούν συστηματικά τη συνεργασία τους με τους νέους. Ταυτόχρονα οι νέοι χρειάζονται την εμπειρία, τη σοφία, τη γνώση και την καθοδήγηση των ηλικιωμένων, προκειμένου να αναπτύξουν ικανότητες προσαρμογής στις ραγδαίες κοινωνικές εξελίξεις και να αποτελέσουν ισότιμους φορείς κοινωνικής δράσης και ανάπτυξης.

Η συνέργεια μεταξύ των γενεών προϋποθέτει την έναρξη ενός ειλικρινούς διαλόγου που θα στηρίζεται στην αναγνώριση των θεμελιωδών δικαιωμάτων της ισότιμης συμμετοχής, της προσωπικής ολοκλήρωσης και έκφρασης όλων των μερών. Στόχος θα πρέπει να είναι η ενθάρρυνση της παραγωγικότητας και δημιουργικότητας των ηλικιωμένων και των νέων ανθρώπων και η οργανική ένταξή τους σε όλες τις εκφάνσεις της κοινωνικής ζωής και συμμετοχής, καθώς και η συστηματική συνεργασία τους μέσα από τη βελτίωση της κινητικότητάς τους σε περιφερειακό και τοπικό επίπεδο.

Με σεβασμό στην πολύτιμη δεξαμενή των εμπειριών που λέγεται τρίτη ηλικία και με εμπιστοσύνη στην ορμή και τον οίστρο για δημιουργία που διακατέχει τη νέα γενιά, είναι αναγκαία μια ολοκληρωμένη πολιτική για την αλληλεγγύη των γενεών, η οποία θα πρέπει να κατευθύνεται προς την αναβάθμιση της ποιότητας ζωής των ηλικιωμένων και των νέων με πολιτικές που ενδυναμώνουν το όραμα για μια κοινωνία για όλες τις ηλικίες και που διασφαλίζουν την κοινωνική συνοχή.

Καταλήγοντας, χαιρετίζουμε τη σημερινή Σύνοδο της Βουλής των Γερόντων, δηλώνοντας την εκτίμηση και τον σεβασμό μας και ευχόμενοι κάθε επιτυχία στις εργασίες της.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ: Ευχαριστώ τον κ. Τσιούμα. Καλώ στο βήμα τον Πρόεδρο της Βουλής των Νέων Αντιπροσώπων κ. Ανδρέα Χαραλάμπους για τη δική του παρέμβαση.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΒΟΥΛΗΣ ΤΩΝ ΝΕΩΝ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΩΝ: (Α. ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΥΣ)

Αγαπητοί κύριοι βουλευτές, Αγαπητοί παρευρισκόμενοι. Βρίσκομαι εδώ ως Πρόεδρος της Βουλής των Νέων Αντιπροσώπων, μια εξαιρετική πρωτοβουλία που έλαβε το Συμβούλιο Νεολαίας και το Cyprus New Diplomacy και είναι τιμή μου που βρίσκομαι σήμερα μπροστά σας και σας αποτείνω αυτό το χαιρετισμό.

Νέοι και γέροι, θα έλεγε κάποιος ή κάποια φιλόλογος ότι είναι δύο αντώνυμα. Είναι όμως δύο κομμάτια του ίδιου μηχανισμού, μέλη της ίδιας κοινωνίας με παράλληλους βίους και προβληματισμούς. Γι' αυτούς τους προβληματισμούς τόσο εσείς όσο και εμείς βρισκόμαστε εδώ.

Είναι πάγια θέση μου στα έδρανα της Βουλής των Νέων Αντιπροσώπων για δύο χρόνια από τη θέση του βουλευτή και πλέον από το θώκο του Προέδρου, πώς είμαστε αντιπρόσωποι του συνόλου της κοινωνίας, όχι ως βουλευτές των Νέων Αντιπροσώπων να αντιπροσωπεύουμε μόνο τους νέους, και το ίδιο ευελπιστούμε και βλέπουμε και από εσάς ότι από τη Βουλή των Γερόντων αντιπροσωπεύετε όλους μας. Επίσης, θέση μου είναι να μην περιμένουμε από τους άλλους να κάνουν τα πράγματα που δεν κάνουμε εμείς.

Από τη στιγμή που μας δίνεται το βήμα, είναι υποχρέωσή μας και οφείλουμε να διεκδικήσουμε ένα καλύτερο παρόν και μέλλον για όλους. Και αλλοίμονο, αν μεταξύ αυτών των όλων, απουσιάζατε εσείς οι γονείς και παππούδες μας, εσείς που είδατε εμάς να μεγαλώνουμε, αλλά πιο σημαντικό, τον τόπο μας να εξελίσσεται, που τον είδατε στα χειρότερά του και στα βέλτιστά του και που ήσασταν κομμάτι αυτών των εξελίξεων.

Ακούστηκε πριν από αυτό το βήμα κάτι για ανωριμότητα των νέων, κάτι που προφανώς με έθιξε, θέλω να σας διαβεβαιώσω ότι δεν είμαστε ανώριμοι, θέλω να σας διαβεβαιώσω ότι εμείς όπως και οι Παιδοβουλευτές, και όλο το σύνολο της κοινωνίας μας είναι ώριμοι και δυστυχώς, βάσει των εξελίξεων όπως έρχονται σήμερα, αναγκαζόμαστε να ωριμάζουμε με το δύσκολο τρόπο και πιο γρήγορα από ό,τι αναγκαζόμασταν νωρίτερα. Είναι θετικό όμως, όπως είπε ένας συνάδελφός μου δημοσιογράφος στο παρελθόν, «οι κακοί καιροί δημιουργούν δυνατούς ανθρώπους και οι καλοί καιροί δημιουργούν αδυνάτους». Είναι δύσκολοι καιροί και είμαστε δυνατοί.

Είναι χαρά μου που βρίσκομαι σήμερα σε θέση να παρακολουθήσω τις εργασίες της Βουλής σας και δράττομαι της ευκαιρίας να ζητήσω από αυτό το βήμα τη συνεργασία μεταξύ της Βουλής των Νέων Αντιπροσώπων και της Βουλής των Γερόντων για διεκδικήσεις με πάθος και διαχρονικότητα και βεβαίως τη σοφία που σας χαρακτηρίζει. Σας ευχαριστώ πάρα πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ: Ευχαριστώ, κύριε Χαραλάμπους. Στο πρόγραμμα που έχουμε λέει ότι θα ακολουθήσει ένα μικρό διάλειμμα και ακολούθως θα συζητηθούν και θα εγκριθούν οι εκθέσεις των δύο επιτροπών και θα έχετε την ευκαιρία να κάνετε και τις παρεμβάσεις σας.

Λοιπόν, η ώρα είναι 11.00 π.μ., άρα στις 11.20 π.μ. επαναρχίζουμε. Σας καλώ τώρα στο αίθριο της Βουλής για ένα κεραστικό.

(Διάλειμμα)

(Ωρα διακοπής: 11.00 π.μ.)

(Ωρα επανέναρξης: 11.30 π.μ.)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ: Κυρίες και κύριοι. Ξεκινά εκ νέου η συνεδρίαση της ολομέλειας της 21^{ης} Συνόδου της Βουλής των Γερόντων.

Θα ήθελα να σας ενημερώσω ότι θα περάσουν από κοντά σας δύο έντυπα -αν δεν έχουν περάσει ήδη, δεν ξέρω αν τα έχετε πάρει- στα οποία θα σημειώσετε τα ονόματά σας όσοι προτίθεστε να μιλήσετε για τα θέματα που έχουμε για συζήτηση. Όσοι θέλουν να λάβουν το λόγο για την έκθεση της Επιτροπής Κοινωνικής Πρόνοιας, το έντυπο είναι κίτρινου χρώματος και της Επιτροπής Υγείας μπλε χρώματος. Είναι παράκληση οι ομιλίες σας να μην ξεπερνούν το 1,5 λεπτό και να μη γίνονται παρεμβάσεις και διακοπές κατά τη διάρκεια των ομιλιών. Επίσης θα ήταν παράκλησή μου να μη γίνονται ομιλίες για θέματα τα οποία έχουν ήδη συζητηθεί και των οποίων η συζήτηση έχει ήδη εξαντληθεί. Να παραμένουμε, δηλαδή, στο θέμα μας. Επίσης σας παρακαλώ να σηκώνετε το χέρι σας για να σας δίδεται ο λόγος και όταν παίρνετε το λόγο να είστε όρθιοι, αν αυτό είναι δυνατό, και να αναφέρετε το όνομά σας και την οργάνωση που εκπροσωπείτε για να διευκολύνετε τις στενογράφους της Βουλής να καταγράφουν όλα όσα λέγονται στη συνεδρία. Επιπρόσθετα, θα ήθελα να σας αναφέρω ότι καταγράφονται στα πρακτικά μόνο οι ομιλίες σας και όχι άλλα κείμενα που θα καταθέσετε στη Βουλή. Έτσι είναι και η πρακτική της Βουλής εδώ. Θα ήταν επίσης παράκληση να αποφεύγονται τα χειροκροτήματα. Δεν είναι παράκληση αυτό, είναι απαίτηση. Το χειροκρότημα εντός της Βουλής δεν επιτρέπεται για κανένα.

Να σας ενημερώσω επίσης ότι στο φάκελο που έχετε μπροστά σας υπάρχει ένα έντυπο αξιολόγησης της σημερινής Συνόδου, το οποίο θα σας παρακαλούσα να το συμπληρώσετε και να το ρίξετε στο κιβώτιο που βρίσκεται στην είσοδο της ολομέλειας.

Θα προχωρήσουμε τώρα στις δύο εκθέσεις που έχουν ετοιμασθεί. Είναι το έβδομο θέμα της ημερησίας διάταξης και είναι η έκθεση της Επιτροπής Κοινωνικής Πρόνοιας της

Βουλής των Γερόντων για το θέμα **«Διεκδικώ, Επιμένω, Κερδίζω»**, σε θέματα που αφορούν την κοινωνική πρόνοια.

Η Πρόεδρος της επιτροπής ήταν η κ. Αλέκα Γράβαρη-Πρέκα, η οποία απ' ό,τι ξέρω είναι ασθενής και νοσηλεύεται, έτσι λόγω κωλύματος στο βήμα θα προσέλθει ο κ. Αντώνης Δημητριάδης. Ο κ. Δημητριάδης έχει το λόγο για να διαβάσει την έκθεση. Ή αν η έκθεση έχει διαβαστεί να μας πείτε τα συμπεράσματα και τις εισηγήσεις σας.

ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΣ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ ΠΡΕΣΒΥΤΕΡΩΝ ΠΟΛΙΤΩΝ ΚΥΠΡΟΥ: (ΑΝΤΩΝΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ)

Νομίζω και με εισήγηση προς τον Προεδρεύοντα, για να αποφύγουμε σπατάλη χρόνου, επειδή η έκθεση βρίσκεται στα χέρια σας να τη θεωρήσουμε ότι είναι αναγνωσθείσα και να καταθέσω τις εισηγήσεις της Επιτροπής Κοινωνικής Πρόνοιας για να μπορέσουμε να προχωρήσουμε με τις εργασίες της Βουλής.

(Η σχετική έκθεση)

Έκθεση της Επιτροπής Κοινωνικής Πρόνοιας της Βουλής των Γερόντων για το θέμα «Διεκδικώ, Επιμένω, Κερδίζω», σε θέματα που αφορούν την κοινωνική πρόνοια

Κάτω από συνεχείς πιέσεις για την υπόσταση της Κυπριακής Δημοκρατίας και με την κατοχική δύναμη να επιχειρεί συνεχώς νέες επεκτάσεις της παράνομης κυριαρχίας της, η Επιτροπή Κοινωνικής Πρόνοιας της Βουλής των Γερόντων, διαπιστώνει συνεχώς αυξανόμενες, παράπλευρες απώλειες στο επίπεδο διαβίωσης. Κάμψη ηθών, αποτυχία θεσμών, αδυναμία του κράτους να αντιμετωπίσει προβλήματα τα οποία αυξάνονται με γεωμετρική πρόοδο, παθητική αντιμετώπιση γεγονότων, διάρρηξη του κοινωνικού ιστού, ασφυκτικό περιορισμό στον εαυτό, με επιπτώσεις στην τάξη των ηλικιωμένων που με τρεις λέξεις δίνουν και φέτος το «παρών» στον αγώνα για επιβίωση σε μια ταραγμένη εποχή. Διεκδικώ, επιμένω, κερδίζω. Η ταλαιπωρημένη γενιά μας έχει δώσει μαθήματα για το πως κατορθώνονται αυτά. Το 9% του πληθυσμού, οι 140.288 θεσμοθετημένοι συνταξιούχοι έχουν δεχθεί φέτος τσουνάμι αλλαγών που τους πετάνε από το παιγνίδι σαν αδύναμους κρίκους. Με τη μεγάλη μεταρρύθμιση του ΓεΣΥ χιλιάδες συνταξιούχοι καλούνται να αντιμετωπίσουν δυσκολίες που δεν είναι σε θέση να χειριστούν. Τα ευεργετήματα από την πλήρη εφαρμογή του, σχεδόν είναι αδιαμφισβήτητα, θα αργήσουν και θα 'ναι δώρον άδωρον για πολλούς. Πρόσφατη έρευνα της Ευρωπαϊκής Ένωσης αποδίδει σε μη έγκαιρη παρέμβαση και πρωτοβάθμια κάλυψη στη δημόσια υγεία τον θάνατο του 39,2% των ατόμων πάνω από τα 75. Η Κύπρος είναι ανάμεσα στις επτά χώρες με τον μεγαλύτερο κίνδυνο για τους ηλικιωμένους με τις γυναίκες να κινδυνεύουν κατά 2,5% περισσότερο. Ακόμα η Κύπρος είναι τρίτη από το τέλος στην Ευρωπαϊκή Ένωση σε δαπάνες για συντάξεις, με τις γυναίκες να παίρνουν λόγω του χάσματος στους μισθούς ανδρών και

γυναικών, χαμηλότερες συντάξεις. Οι αυξήσεις των €20-€50 που δόθηκαν φέτος στους χαμηλοσυνταξιούχους δεν βοηθούν αφού η αύξηση του κόστους ζωής τους πλήττει καίρια. Η απόφαση για καταβολή σύνταξης χηρείας στους άντρες που έχασαν τη σύζυγό τους από 1/1/2018 χωρίς αναδρομική ισχύ θεωρείται πλήγμα όχι μόνο για χιλιάδες άνδρες, αφού όλες οι χήρες γυναίκες παίρνουν ανάλογη σύνταξη, αλλά και για τις χιλιάδες εργαζόμενες που εισφέρουν στο ΤΚΑ, αλλά οι αποταμιεύσεις τους θα εξαφανίζονται, πέρα από το ότι είναι και κατάφωρη παραβίαση των συνθηκών εργοδότησής τους. Εκκρεμεί το θέμα της επαναφοράς των μισθών των δημοσίων, ημικρατικών αλλά και ιδιωτικών υπαλλήλων καθώς και των δικαιωμάτων των συνταξιούχων στα προ του 2013 επίπεδα. Οι περικοπές που έγιναν θα επηρεάσουν το ύψος των συντάξεων και το επίπεδο ζωής κι εδώ να τονιστεί ότι το χάσμα στις συντάξεις ανδρών και γυναικών παραμένει στις 7 μονάδες μεγαλύτερο από ότι σ' άλλες ευρωπαϊκές χώρες.

Το κύμα βίας που εξαπλώνεται στην κοινωνία πλήττει κυρίως ηλικιωμένους σε Στέγες, αλλά και σε κατ' οίκον φροντίδα, αφού το τμήμα Κοινωνικής Ευημερίας αδυνατεί πλέον να ανταποκριθεί στην τεράστια αύξηση της ανάγκης για σχετικό έλεγχο. Είναι απαραίτητο να επιδιωχθεί εξασφάλιση περισσότερου ελέγχου στα προσόντα, το ήθος, την καταλληλότητα ανθρώπων που φροντίζουν ηλικιωμένους αδύναμους που δεν τολμούν ούτε να διαμαρτυρηθούν. Η πρόσφατη αποτρεπτική παρέμβαση του Εφόρου Φορολογίας για καταβολή μειωμένου συντελεστή ΦΠΑ (9%) θα πρέπει να καταλήγει σε βελτίωση των παροχών στους τροφίμους.

Χαιρετίζεται η πρόθεση του κράτους να καταργήσει την τραπεζική εγγύηση €855 από τον εργοδότη για περίοδο δέκα χρόνων στην εργοδότηση οικιακών βοηθών. Ως τώρα σε περίπτωση εγκατάλειψης, δεν επιτρεπόταν μεταβίβαση της εγγυητικής σε άλλο πρόσωπο, σε βάρος της φροντίδας του ηλικιωμένου. Οι αλλαγές στα κριτήρια εξάλλου για την παροχή επιδόματος φροντίδας οδηγούν ιδιοκτήτες Στεγών σε λύσεις που πλήττουν την αξιοπρέπεια και το επίπεδο διαβίωσης τροφίμων.

Η προώθηση από το Υπουργείο Εργασίας της εφαρμογής ενιαίου πληροφοριακού συστήματος διαχείρισης επιδομάτων με ηλεκτρονική καταγραφή όλων των ενστάσεων και αιτήσεων είναι πλήγμα για χιλιάδες συνταξιούχους που δεν έχουν πρόσβαση και γνώσεις για να ανταποκριθούν. Ένα αίτημα στο οποίο επανερχόμαστε για χρόνια είναι η προώθηση σε μεγαλύτερο βαθμό από το Υπουργείο Εργασίας μαθημάτων χρήσης ηλεκτρονικών υπολογιστών για ηλικιωμένους.

Επειδή ο χρόνος δεν φθείρει μόνο τα έμψυχα μα και τα άψυχα, δράμα ζουν σε συνοικισμούς χωρίς ανελκυστήρες και με προβλήματα συντήρησης πρόσφυγες που πλήγηκαν από την εισβολή και όντας πια ηλικιωμένοι, μένουν εγκλωβισμένοι στους τρεις ορόφους για χρόνια, αφού οι δικαιούχοι κάτοικοι των ισογείων διαμερισμάτων δεν

συναινούν στην τοποθέτηση ανελκυστήρων που θα τους στερούσε γη, (σε 19 πολυκατοικίες) ενώ σε 77 δεν υπάρχει τέτοια δυνατότητα. Ελπίζουμε να προχωρεί η ανέγερση νέων σύγχρονων πολυκατοικιών για λύση του προβλήματος.

Το θέμα της εξασφάλισης άδειας οδήγησης μετά τα 76 μόνο μετά από ετήσια εξέταση από τέσσερις γιατρούς διαφορετικών ιδιοτήτων ταλαιπωρεί χιλιάδες συνταξιούχους παράλληλα με το ύψος των ασφαλίσεων που κάθε χρόνο αυξάνονται για τους συνταξιούχους. Είναι και τα δύο άδικη διάκριση αν ο ηλικιωμένος δεν έχει παρουσιάσει πρόβλημα υγείας και δεν έχει προκαλέσει δυστύχημα. Επανερχόμαστε στο αίτημα για συστηματική διοργάνωση ενημερωτικών σεμιναρίων για τις αλλαγές στα σήματα της τροχαίας και την καλύτερη αντιμετώπιση της αφόρητης πια κατάστασης στο οδικό δίκτυο, συχνά με θύματα.

Το κλείσιμο από την Ελληνική Τράπεζα και την Τράπεζα Κύπρου πάρα πολλών καταστημάτων στην ύπαιθρο κυρίως, ταλαιπωρεί μεγάλο αριθμό συνταξιούχων. Ελπίζουμε η υπόσχεση για κινητές μονάδες εξυπηρέτησης σε τακτά διαστήματα σε μικρές κοινότητες να τηρείται και να εγκατασταθούν αυτόματες ταμειακές μηχανές. Μια λύση θα ήταν η μερική λειτουργία καταστημάτων. Ακόμα μια φορά καλούμε το ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων να κατατίθενται έγκαιρα οι συντάξεις κι όχι το μεσημέρι, γιατί αναγκάζονται συνταξιούχοι να ταλαιπωρούνται επανερχόμενοι, με ζέστη ή κρύο και συχνά χωρίς δικό τους μεταφορικό μέσον.

Κάτι που ανησυχεί σοβαρά το εθελοντικό κίνημα είναι οι κρατικές περικοπές σε εθελοντικές οργανώσεις και ΣΚΕ ή και συρρίκνωσή τους. Το κράτος να συνειδητοποιήσει ότι δεν θα λειτουργούσε αν δεν υπήρχαν οι χιλιάδες εθελοντές που για δεκαετίες δίνουν ψυχή, χρόνο και χρήματα για να αντικαθιστούν τις χωλαίνουσες υπηρεσίες για αντιμετώπιση σοβαρών προβλημάτων ντόπιων και ξένων που τα τελευταία χρόνια ανέτρεψαν τις ισορροπίες. Εθελοντές έφθασαν σε μεγάλες καταστροφές από την Ελλάδα ως την Ασία τιμώντας τον άνθρωπο και τον τόπο, αφού κατά την κυπριακή παροιμία «ο άνθρωπος εν ο τόπος τζι ο τόπος εν γέρημος».

Η κοινωνική κάρτα εδώ και χρόνια έχει συρρικνωθεί και πρέπει να ενισχυθεί ώστε να προσφέρει περισσότερες δυνατότητες για δωρεάν διακίνηση όλων των συνταξιούχων, δωρεάν θεατρικές παραστάσεις και εκδηλώσεις ειδικά για χαμηλοσυνταξιούχους, πολύτεκνες και μονογονεϊκές οικογένειες που πέρα από τα προβλήματα που έχουν να αντιμετωπίσουν και την ανάγκη πολλαπλής ενίσχυσης στην καθημερινότητά τους μέσα στον αγώνα τους δικαιούνται καλύτερη ποιότητα ζωής. Την προσπάθεια αυτή ας στηρίξει το Υπουργείο Εργασίας ή άλλα τμήματα μαζί με τους εθελοντές που προσφέρουν στις άδειες ώρες του πρωινού κυρίως, άσκηση, πρόγευμα και ψυχαγωγία.

Η Βουλή των Γερόντων αγωνίζεται για την επιτυχία των στόχων της αντιμετωπίζοντας για χρόνια η ίδια πρόβλημα επιβίωσης αφού με 15 ώρες, που έγιναν πρόσφατα 20, για απασχόληση λειτουργού δεν ευδοκιμούν οι διορισμοί στη θέση αυτή, απαραίτητο εργαλείο για τη λειτουργία της οργάνωσης. Πρέπει να ληφθούν οι σωστές αποφάσεις.

ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΣ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ ΠΡΕΣΒΥΤΕΡΩΝ ΠΟΛΙΤΩΝ ΚΥΠΡΟΥ: (ΑΝΤΩΝΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ)

Εισηγήσεις:

Η Επιτροπή Κοινωνικής Πρόνοιας της Βουλής των Γερόντων καταθέτει τις ακόλουθες εισηγήσεις-αιτήματα, πολλά από τα οποία για πολλοστή φορά:

- 1) **Να επανέλθει η χορήγηση του πασχαλινού επιδόματος στους δικαιούχους με βάση τα κριτήρια του 2012.**
- 2) **Να διευθετηθεί η αποπληρωμή του χρέους του κράτους προς το Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων για να εξασφαλιστεί η βιωσιμότητά του.**
- 3) **Να στηριχθεί από το κράτος η παραμονή ηλικιωμένων που χρειάζονται φροντίδα στα σπίτια τους ώστε να νιώθουν όσο το δυνατό αυτοδύναμοι. Θα ήταν σημαντική ψυχολογική τόνωση αν μπορούσε να υιοθετηθεί από αρμόδιες υπηρεσίες βραχιόλι με το οποίο μόνος ηλικιωμένος θα μπορούσε να εξασφαλίσει βοήθεια σε περίπτωση ανάγκης.**
- 4) **Να καταργηθεί η μείωση του 12% σε όσους συνταξιοδοτούνται στα 63.**
- 5) **Η απόφαση για σταδιακή έστω επαναφορά του επιδόματος μάνας πρέπει να συμπληρωθεί με την κατάργηση των εισοδηματικών κριτηρίων για την παραχώρηση του Τιμητικού Επιδόματος Πολύτεκνης Μάνας, να παρέχεται σε όλες τις πολύτεκνες μάνες, με παράλληλα κίνητρα για αύξηση των γεννήσεων.**
- 6) **Το Κέντρο Τηλεξυπηρέτησης της Δημόσιας Υπηρεσίας δεν παρέχει καμιά εξυπηρέτηση, μόνο πρόβλημα δημιουργεί ειδικά στους ηλικιωμένους.**
- 7) **Να παραχωρηθεί επίδομα βαριάς κινητικής αναπηρίας μέχρι τα 65 και άλλο επίδομα από τα 65 και άνω και για ανακούφιση που προκαλεί το γήρας και όχι εκ γενετής, ενώ τα τεχνικά μέσα από το τμήμα κοινωνικής ενσωμάτωσης να παρέχονται και σε αναπηρίες λόγω ηλικίας.**
- 8) **Να λυθεί το πρόβλημα με τους τόκους που η κατάργησή τους οδήγησε σε απόρριψη αιτήσεων από το 2014.**
- 9) **Να ενισχυθεί με κατάλληλες προσπάθειες η παραχώρηση δικαιώματος διακοπών σε ξενοδοχεία για χαμηλοσυνταξιούχους στον τόπο μας.**
- 10) **Να επιδιωχθεί έλεγχος και προώθηση προσβασιμότητας σε ξενοδοχεία και άλλους χώρους για ηλικιωμένους με προβλήματα και ανάπηρα άτομα.**

- 11) Να προωθηθεί η εγκατάσταση ανελκυστήρων με δυνατότητα εξυπηρέτησης ατόμων σε ανάπηρα καροτσάκια σε όλα τα κυβερνητικά και δημόσια κτήρια.
- 12) Να προωθηθεί, όπου υπάρχει δυνατότητα, η συγκέντρωση κυβερνητικών τμημάτων με παρεμφερείς υπηρεσίες στα ίδια κτήρια ώστε να διευκολύνονται κυρίως οι ηλικιωμένοι.
- 13) Να ενισχυθούν σε οχήματα και να διευρυνθούν σε δρομολόγια οι αστικές και αγροτικές συγκοινωνίες και να μελετηθεί η δυνατότητα επίβλεψης στην επιβίβαση και αποβίβαση ηλικιωμένων για αποφυγή ατυχημάτων.
- 14) Να ενισχυθεί η κάρτα δωρεάν διακίνησης για όλους και να αυξηθούν οι πρόνοιες δικαιωμάτων στην κοινωνική κάρτα.

Η Επιτροπή Κοινωνικής Πρόνοιας της Βουλής των Γερόντων μπαίνοντας στο 21^ο έτος ζωής της κι ενηλικιωμένη, καταθέτει γι' άλλη μια φορά την αγάπη και την έγνοια της για χιλιάδες ανθρώπους που εργάστηκαν κάτω από πολύ δύσκολες συνθήκες και έζησαν τις δυσκολότερες ώρες του τόπου δίνοντας την ψυχή τους, αποδεχόμενοι τα λάθη τους, αγωνιώντας για το μέλλον των παιδιών κι εγγονιών τους, που για χρόνια χρειάστηκε να στηρίξουν μετά το 2013. Που, για τον εαυτό τους διεκδικούν ένα μόνο: Να ζουν με αξιοπρέπεια, προσφέροντας ό,τι μπορούν ως την τελευταία στιγμή τους. Και να φεύγουν όπως το θέλει η εκκλησία, με «τα τέλη ανεπαίσχυντα και ειρηνικά».

Αυτές είναι οι εισηγήσεις της επιτροπής. Παρακαλώ θα θεωρηθεί η έκθεση ως αναγνωσθείσα και να προχωρήσουμε. Ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ: Σας ευχαριστώ, κύριε Δημητριάδη. Μπορώ να έχω τον κατάλογο όσων γραφτήκατε για να ξεκινήσει η συζήτηση;

ΒΟΥΛΕΥΤΗΣ: Ακόμα κυκλοφορεί.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ: Σας παρακαλώ όποιος την κρατά, απλά πέστε μου το πρώτο όνομα που είναι εκεί μέχρι να συμπληρωθεί, για να τον καλέσω να μιλήσει.

ΒΟΥΛΕΥΤΗΣ: Σταύρος Κασούμης.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ: Ο κ. Σταύρος Κασούμης. Παρακαλώ, έχετε το λόγο.

ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΣ ΕΠΑΡΧΙΑΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΕΘΕΛΟΝΤΙΣΜΟΥ ΛΑΡΝΑΚΑΣ (ΕΣΕΛ): (ΣΤΑΥΡΟΣ ΚΑΣΟΥΜΗΣ)

Κύριε Πρόεδρε, Αγαπητά μέλη της Συνόδου. Ακούσαμε προ ολίγου την έκθεση της επιτροπής για τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι συνταξιούχοι. Θα ήθελα να θίξω και εγώ με τη σειρά μου τρία θέματα που τα θεωρώ σημαντικά. Το πρώτο είναι η συμπεριφορά των ασφαλιστικών εταιρειών έναντι των ηλικιωμένων. Ηλικιωμένα άτομα που έχουν τη φυσική ικανότητα και δυνατότητα να οδηγούν και να αυτοεξυπηρετούνται, κατάντησαν να είναι έρμαιο στις ασφαλιστικές εταιρείες και παρά το γεγονός ότι θίγεται κατ' επανάληψη αυτό το θέμα, δεν έχει φανεί από καμιά πλευρά, από την πλευρά της κυβέρνησης για να πιθασεύσει αυτό το καρτέλ που κυνηγά κυρίως τους χαμηλοσυνταξιούχους, διότι οι άνθρωποι της προχωρημένης ηλικίας είναι και αυτοί που δεν καλύφθηκαν από το αναλογικό σχέδιο και κατά γενική ομολογία είναι χαμηλές οι συντάξεις τους. Επιβάλλεται εδώ και τώρα η κρατική παρέμβαση για να προστατευθούν αυτοί οι άνθρωποι από το καρτέλ των ασφαλιστικών εταιρειών.

Το δεύτερο σημείο που θέλω να θίξω είναι το «σφαγείο» που ετοιμάζουν οι τράπεζες έναντι πάλι των συνταξιούχων, οι οποίοι, αυτοί που δεν γνωρίζουν ηλεκτρονικά, κυρίως είναι οι προχωρημένοι σε ηλικία συνταξιούχοι, με χαμηλές πάλι συντάξεις και ετοιμάζονται να τους κατακρεουργήσουν τα εισοδήματά τους οι τράπεζες χωρίς να φαίνεται η παραμικρή παρέμβαση του κράτους. Ακούσαμε στις ομιλίες του Υπουργείου Εργασίας ότι η έγνοια και το ενδιαφέρον του είναι για τους συνταξιούχους και κυρίως τους χαμηλοσυνταξιούχους. Φαίνεται ότι και οι ασφαλιστικές εταιρείες και οι τράπεζες έχουν την ίδια ανησυχία, ενδιαφέρονται για τους χαμηλοσυνταξιούχους. Δεν μπορεί να συνεχιστεί αυτό το πράγμα και η κυβέρνηση να σφυρίζει αδιάφορα. Επιβάλλεται εδώ και τώρα η παρέμβαση του κράτους να προστατευθεί αυτή η ομάδα των συνταξιούχων.

Το τρίτο σημείο που ήθελα να θίξω, επειδή αναφέρθηκε από την πλευρά του Υπουργείου Εργασίας ότι ο στόχος του είναι η εξυπηρέτηση των συνταξιούχων, δεν απαντούν τα υπουργεία σε κανένα από τα τηλεφωνήματα που γίνονται. Έχω προσωπική εμπειρία για καμιά δεκαριά φορές, έχω και εμπειρία από άλλους συνανθρώπους μας που συναντώ και συζητώ μαζί τους ότι δεν απαντούνται από τις κρατικές υπηρεσίες τα τηλέφωνα των ανθρώπων. Ε, δεν μπορεί ο καθένας που έχει ένα πρόβλημα να πηγαίνει με το αυτοκίνητό του ή να τον παίρνει κάποιος άλλος, αν δεν μπορεί, για να δει τι γίνεται με το πρόβλημά του και να αρνείται επίμονα. Δεν πιστεύω να είναι αδιαφορία των υπαλλήλων. Κατά τη δική μου την αντίληψη είναι κρατική πολιτική, να μην απαντούν τα τηλέφωνα οι δημόσιοι υπάλληλοι, γιατί μπορεί να καθυστερούν από τη δουλειά τους, μπορεί να χάνουν από το χρόνο τους, δεν ξέρω γιατί, ταλαιπωρείται ο κόσμος αφάνταστα.

Αυτά τα τρία σημεία, κύριε Πρόεδρε, ήθελα να θίξω και να υπογραμμίσω στην παρούσα σύνοδο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ: Ευχαριστώ, κύριε Κασούμη. Ο κ. Σοφοκλής Κωνσταντίνου, του Κυπριακού Συνδέσμου Καταναλωτών.

ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΣ ΚΥΠΡΙΑΚΟΥ ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΩΝ: (ΣΟΦΟΚΛΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ)

Η επιτυχής ονομασία της παρούσης συνόδου «**Διεκδικώ, επιμένω και κερδίζω**», κατά τη γνώμη μου ενέχει και μια αγωνιστική διεκδίκηση αυτών των αιτημάτων. Εάν παραμείνουμε στα λόγια, θα μείνουμε στο χαρτοπόλεμο και στις κυβερνητικές, γραφειοκρατικές διαδικασίες. Έχω την άποψη ότι θα πρέπει να οργανωθεί από αυτή τη Βουλή μια εκδήλωση στην οποία θα συμμετέχει πρώτα η τρίτη ηλικία και μετά να καλέσουμε και οποιουσδήποτε άλλους. Για τα σοβαρότερα προβλήματα που αντιμετωπίζουμε, που είναι κατά τη γνώμη μου το ΓεΣΥ και οι τράπεζες που αναφέρθηκαν από τον προηγούμενο ομιλητή. Η ασυδοσία και η βουλιμία των τραπεζών οδήγησε αυτό τον τόπο σε χρεωκοπία και επειδή πιστεύουμε ότι συνειδητά οδηγήθηκε, διότι οι διευθυντές των τραπεζών ήταν άτομα ειδικευμένα στη δουλειά τους και οδήγησαν αυτό τον τόπο, θα πρέπει να γίνουν τα αναγκαία βήματα, οι αναγκαίες τροποποιήσεις στο σύνταγμα και στους νόμους, ώστε να ελέγχονται οι κυπριακές τράπεζες και όχι μόνο οι χρεώσεις τους -και οι χρεώσεις βέβαια- διότι στην Κύπρο απ' ό,τι έχουμε πληροφορηθεί έχουν περισσότερα δικαιώματα και λιγότερο έλεγχο απ' ό,τι έχουν στην Αμερική, που είναι η μητρόπολης του καπιταλισμού. Με τη δικαιολογία ότι είναι ανεξάρτητοι οργανισμοί και δεν ελέγχονται, αλλά υπάρχει τρόπος να μπαίνουν όρια στις ενέργειές τους, ώστε να μην οδηγούν τον τόπο σε χρεωκοπία.

Ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ: Ευχαριστώ, κύριε Κωνσταντίνου. Η κ. Πασχαλίδου, της Παγκύπριας Ομοσπονδίας Συνδέσμων Ευημερίας Ηλικιωμένων.

ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΣ ΠΑΓΚΥΠΡΙΑΣ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑΣ ΣΥΝΔΕΣΜΩΝ ΕΥΗΜΕΡΙΑΣ ΗΛΙΚΙΩΜΕΝΩΝ (ΠΟΣΗΝ): (ΑΝΔΡΟΥΛΛΑ ΠΑΣΧΑΛΙΔΟΥ)

Εκπροσωπώ την Παγκύπρια Ομοσπονδία Συνδέσμων Ευημερίας Ηλικιωμένων, η οποία είναι μια οργάνωση ακομμάτιστη και δεν αναφέρεται σε καμιά εξειδίκευση, απλά ενδιαφέρεται για την ευημερία των ηλικιωμένων και όταν αρχίσαμε αυτή την ΠΟΣΗΝ, ήμασταν όλοι νεότατοι, στα τριάντα πέντε μας χρόνια.

Κύριε Πρόεδρε, έχω δύο θέματα να αναφέρω τα οποία δεν έχουν αναφερθεί. Έχουν ήδη αναφερθεί κάποια άλλα. Το ένα είναι για τους ανελκυστήρες, το θέτω κάθε χρόνο,

είχαμε και συνάντηση με την επιτροπή Προσφύγων της Βουλής και μας είπαν ότι γίνονται μελέτες και ίσως κάποιοι ανελκυστήρες να τοποθετηθούν, ίσως και μετά από δύο χρόνια. Όταν έγινε η εισβολή, κύριε Πρόεδρε, άνθρωποι που πήραν διαμέρισμα στο δεύτερο και τρίτο όροφο ήταν νεότεροι, στα 40 χρόνων, 45 χρόνων και κάποιοι 50 χρόνων. Τώρα αυτά τα άτομα είναι τελείως αποκλεισμένα και για να μεταφερθούν σε κλινική ή στο νοσοκομείο όταν είναι άρρωστα χρειάζονται μηχανήματα για να τους κατεβάσουν, γιατί δεν υπάρχουν ανελκυστήρες. Επείγει πάρα πολύ αυτό το θέμα και πρέπει να τεθεί άμεσα, γιατί είναι κρίμα άνθρωποι που ανάλωσαν τη ζωή τους, όπως όλοι ομολόγησαν, να υποφέρουν στα τελευταία χρόνια της ζωής τους.

Το δεύτερον θέμα είναι ότι μίλησαν για δικαιώματα των ηλικιωμένων και απ' ό,τι ξέρω, σύμφωνα με τα Ηνωμένα Έθνη, τα δικαιώματα των ηλικιωμένων δεν καταργούνται ανάλογα με την ηλικία. Έχω συγκεκριμένη περίπτωση ατόμου 70 χρόνων και μόλις έκλεισε τα 70, ζήτησε επιχορήγηση για αναπηρικό αυτοκίνητο και του είπαν ότι έκλεισε τα 70 και δε δικαιούται. Νομίζω ότι είναι μεγάλη αδικία, άτομα που έδωσαν τα νιάτα τους για να στηριχθεί η Δημοκρατία, να υποφέρουν.

Έχω καλυφθεί από τους προλαλήσαντες συναδέλφους και δε θέλω να πάρω το χρόνο σας. Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ: Ευχαριστώ, κυρία Πασχαλίδου. Ο κ. Κωνσταντίνου, της Ένωσης Κυπρίων Συνταξιούχων ΕΚΥΣΥ.

ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΣ ΕΝΩΣΗΣ ΚΥΠΡΙΩΝ ΣΥΝΤΑΞΙΟΥΧΩΝ (ΕΚΥΣΥ): (ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ)

Αγαπητέ κύριε Πρόεδρε, Αγαπητοί συνάδελφοι και συναδέλφισσες της Βουλής των Γερόντων. Στην 21^η Σύνοδο της Βουλής των Γερόντων θα ήθελα να υπογραμμίσω επιγραμματικά κάποια από τα πολλά προβλήματα που απασχολούν τους χαμηλοσυνταξιούχους.

Το πρώτο είναι το Σχέδιο Ενίσχυσης των χαμηλοσυνταξιούχων που πρέπει να βελτιωθεί, για να μην υπάρχουν συντάξεις πείνας. Το άλλο είναι ότι δυστυχώς υπογραμμίζω ότι υπάρχουν πέραν των 40.000 συνταξιούχων με εισοδήματα κάτω από το όριο της φτώχειας και κάπου διάβαζα ότι η χώρα μας είναι από τις τρεις τελευταίες χώρες που έχουν χαμηλοσυνταξιούχους. Θεωρώ ότι το ποσό των €357 ως κατώτατη σύνταξη είναι απαράδεκτα χαμηλό, παρά το γεγονός ότι παίρνουν κάποιοι που έκαναν αιτήσεις και τη μικρή κυβερνητική χορηγία.

Ένα άλλο ζήτημα που ήθελα να θίξω -ειπώθηκε, όμως θέλω να το ξανά υπογραμμίσω- ότι μέσα στους ανθρώπους που τους επιβάλλεται όταν διεκδικούν σύνταξη στα 63 τους χρόνια, κάποιοι από αυτούς τους ανθρώπους είναι άνθρωποι οι οποίοι

εργάστηκαν και συνεισέφεραν για 50 και πλέον χρόνια στις κοινωνικές ασφαλίσεις και κάποιοι από αυτούς λόγω της κρίσης έχασαν τη δουλειά τους πριν αρκετά χρόνια και δεν μπορούν να βρουν δουλειά στα 60, 61 τόσα χρόνια, λόγω ηλικίας ή κάποιοι από αυτούς έχουν προβλήματα υγείας και δεν μπορούν να εργαστούν. Άρα είναι άδικο και ισοπεδωτικό για όλους να τους αποκόπτεται το 12% ως πέναλι για τη σύνταξή τους όταν τη διεκδικούν στα 63 τους.

Οι υπερχρεώσεις των τραπεζών που γίνονται καθημερινά σε όλους μας, νομίζω ότι είναι αυθαίρετες και χρειάζεται η χαλιναγωγήσή τους. Το κράτος πρέπει να παρέμβει για να χαλιναγωγήσει λίγο αυτές τις ορέξεις των τραπεζών που κερδίζουν εις βάρος των καταθετών που στην πλειοψηφία τους μπορεί να είναι και συνταξιούχοι.

Θέλω επίσης να πω δυο, τρία λόγια για τους ανελκυστήρες. Πρόσφατα, αναφέρθηκαν και άλλοι βουλευτές της Βουλής των Γερόντων, όμως θέλω να βάλω μπροστά σας, αν το είδατε κάποιοι, που είναι πολύ προσβλητικό. Πήγε η Πυροσβεστική Υπηρεσία σε μια πολυκατοικία με τα ανυψωτικά μέσα να κατεβάσει ένα γέροντα που ήθελε να πάει στο νοσοκομείο. Αυτά τα πράγματα είναι τριτοκοσμικά και πρέπει να βρεθεί τρόπος να λυθούν. Ένας άλλος γέροντας 85 ετών πρόσφατα, που το είδα στην τηλεόραση, αυτός ο άνθρωπος εγκλωβίστηκε, όπως και πολλοί άλλοι στους τρίτους ορόφους. Χωρίς ασανσέρ πώς θα κατεβεί αυτός ο άνθρωπος; Και του είπαν «εντάξει, βρες αλλού σπίτι». Μα πώς θα βρει αλλού σπίτι; Μόνος του; Και με ποια χρήματα θα πληρώσει το άλλο σπίτι. Ε, λυπούμαι αλλά αυτό που λέω και τα προηγούμενα που είπα είναι έλλειψη σεβασμού και τα όσα μας λένε ότι μας σέβονται και μας κάμνουν και μας ενισχύουν, νομίζω ότι είναι κούφια λόγια και πρέπει από τα κούφια λόγια και τις κούφιες υποσχέσεις να μπουκ στα έργα και να σέβονται τους ανθρώπους της τρίτης ηλικίας, οι οποίοι έστησαν τις κοινωνικές ασφαλίσεις, έστησαν το κυπριακό κράτος, εμείς όλοι που είμαστε εδώ είμαστε τούτης της ηλικίας που δούλεψαν και έστησαν κοινωνικές ασφαλίσεις, κράτος, είμαστε οι πρώτοι στρατιώτες που υπηρετήσαμε, είμαστε οι εθελοντές το '74 κ.λπ., γι' αυτό ζητούμε σεβασμό!

(Κατά τη διάρκεια της ομιλίας του κ. Χαράλαμπου Κωνσταντίνου τον Προεδρεύοντα της συνεδρίασης αντικατέστησε στην έδρα η κ. Σκεύη Κούτρα Κουκουμά.)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ: (ΣΚΕΥΗ ΚΟΥΤΡΑ ΚΟΥΚΟΥΜΑ)

Ευχαριστώ, κύριε Κωνσταντίνου. Γειά σας και από μένα. Θα συνεχίσω για λίγο τη συνεδρία μας. Θα δώσω το λόγο στον κ. Παναγιώτη Καραβά, από μέρους των Συνταξιούχων της ΣΕΚ.

ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΣ ΣΥΝΤΑΞΙΟΥΧΩΝ ΣΕΚ: (ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΚΑΡΑΒΑΣ)

Είναι για το θέμα των υπερβολικών χρεώσεων που προτίθενται οι τράπεζες να επιβάλουν. Η παρέμβασή μου δεν είναι κριτική για το έργο της Επιτροπής Κοινωνικής Πρόνοιας, διότι ηγέρθη αργότερα. Η εισηγησή μου είναι: Το θέμα είναι αρκετά σοβαρό, επηρεάζει τρομερά τους ηλικιωμένους που δεν κατέχουν τη λειτουργία των νέων μέσων ηλεκτρονικής επικοινωνίας και εισηγούμαι να σταλεί είτε εκ μέρους της Βουλής των Γερόντων είτε του Συντονιστικού Σώματος μια επιστολή προς τις τράπεζες που να τονίζει ότι οι συνταξιούχοι είναι οι κυρίως καταθέτες στις τράπεζες, ανέμεναν από τους τόκους παλαιότερα να έχουν κάποιο εισόδημα για βελτιωμένη ζωή, όχι μόνο καταργήθηκαν οι τόκοι, αλλά καλούνται τρόπον τινά να πληρώσουν και πρόστιμο, διότι υποχρεούνται είτε να παίρνουν από τα χρήματα που καταθέτουν χωρίς τόκο, είτε τρομερά ποσά για την εξόφληση των διαφόρων λογαριασμών. Είναι ένα θέμα πολύ σοβαρό και θα πρέπει να μην περάσει απαρατήρητη η τακτική των τραπεζών.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ: Ευχαριστώ, κύριε Καραβά. Το λόγο έχει ο κ. Νίκος Πιστεντής, εκ μέρους του ΕΣΣΕΠ Πάφου.

ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΣ ΕΠΑΡΧΙΑΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΕΘΕΛΟΝΤΙΣΜΟΥ ΠΑΦΟΥ (ΕΣΣΕΠ): (ΝΙΚΟΣ ΠΙΣΤΕΝΤΗΣ)

Αναφέρθηκε ότι την έκθεση θεωρείται ότι τη μελετήσαμε. Πότε προλάβουμε να μελετήσουμε τις εκθέσεις και να εκφέρουμε γνώμες; Η γνώμη μου είναι από την Κεντρική Επιτροπή της Βουλής των Γερόντων να αποστέλλονται οι εκθέσεις που θα γίνουν να τις μελετούμε, οπότε να ερχόμαστε εδώ προετοιμασμένοι για να εκθέσουμε τις απόψεις μας. Αυτές είναι απόψεις μιας μικρής επιτροπής, η οποία επιλήφθηκε το θέματος. Μπορεί να έχει κάτι που το παράβλεψαν και να το εισηγηθούμε.

Μπορώ να αναφερθώ κάτι για το ΓεΣΥ, το οποίο επισκεπτόμενος το νοσοκομείο ακούω πολύ μεγάλα παράπονα από τους ηλικιωμένους, ειδικά των χωριών. Έρχονται στο νοσοκομείο να εξυπηρετηθούν. Από το νοσοκομείο τον παραπέμπει σε άλλο ιδιώτη έξω. Μετά να πάει σε άλλο φαρμακείο να ψωνίσει κ.λπ., αν δεν έχει αυτοκίνητο και ενοικιάζει ταξί θα ξοδέψει τουλάχιστον €30 με €40 σε ταξί για να τον μεταφέρει από το ένα μέρος στο άλλο για να πάρει τα φάρμακά του ή να εξυπηρετηθεί από το γιατρό. Αυτό είναι απαράδεκτο και πρέπει μέσα στα νοσοκομεία να υπάρχει και το φαρμακείο που να εξυπηρετεί τους ηλικιωμένους και αυτούς που δεν μπορούν να πάνε, έστω να υπάρχει ή να βγάλουν μια άδεια ειδική για τους ηλικιωμένους να εξυπηρετούνται στα φαρμακεία, αφού τα κατάργησαν εντελώς.

Η κ. Γιαννάκη, μας ανέφερε αρκετά στατιστικά και χιλιάδες και χιλιάδες που παραπéμφθηκαν στο εξωτερικό και σε ιδιωτικές κλινικές κ.λπ. Δεν μας ανέφερε όμως τα στατιστικά πόσοι ηλικιωμένοι παραπéμφθηκαν, και πόσοι νέοι παραπéμφθηκαν. Διότι έχω την εντύπωση ότι άμα είσαι ηλικιωμένος σε παραμελούν και σου λέει «άστον αυτό έφαγε τα ψωμιά του, ας πάει », και παραπéμπουν μόνο τους πιο νέους για θεραπεία κ.λπ. Ευχαριστώ πολύ!

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ: Ευχαριστώ, κύριε Πιστεντή. Το λόγο έχει τώρα ο κ. Παπακωνσταντίνος Γεωργίου του ΕΣΣΕ Λάρνακας.

ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΣ ΕΠΑΡΧΙΑΚΟΥ ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΕΘΕΛΟΝΤΙΣΜΟΥ ΛΑΡΝΑΚΑΣ (ΕΣΣΕ): (ΠΑΤΗΡ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΥ)

Εν Χριστώ αδελφοί και συνεργάτες. Να με συγχωρέσετε γι' αυτά που θα πω. Έχω προβληματιστεί από το θέμα «Διεκδικώ, επιμένω, κερδίζω» και οι κληρικοί οι έγγαμοι είναι πολίτες της Κυπριακής Δημοκρατίας. Συμμετέχουν και στις φορολογίες και στα πάντα. Δυστυχώς, φαίνεται ότι αυτό δεν το αντιλαμβάνεται η Ιερά Σύνοδος, την οποία σέβομαι, εκτιμώ, αγαπώ. Είχα δει τον Μακαριότατο, μιλήσαμε και του είχα δώσει μια επιστολή να τη μεταφέρει προς τα μέλη της Ιεράς Συνόδου από τις 4 Ιουλίου 2016. Μετά στέλνω μέσω του email το 2017 υπενθύμιση. Καμιά απάντηση. Το 2018 άλλη επιστολή στην Ιερά Σύνοδο, απευθυνόμενος προς τον Πρόεδρο και τα μέλη της Ιεράς Συνόδου. Καμιά απάντηση. Έχει αναλάβει μεσολαβητικό ρόλο ο Σταύρος ο Ολύμπιος. Δεν έχουμε καμιά πληροφορία. Το είχα αναφέρει στην κ. Πρέκα. «Να το δούμε μετά». Ούτε είχα κανένα τηλεφώνημα να έχουμε μία συνάντηση, να δούμε το θέμα. Οπότε βλέποντας αυτό έχω προβληματιστεί για το θέμα, γιατί ο Θεός κατά χάριν με κάλεσε να διακονώ το συνάνθρωπό μου όχι να διακονούμε. Γι' αυτό δεν αισθάνομαι άνετα με τη συνείδησή μου και ήθελα να το αναφέρω, γιατί έχω μιλήσει με αρκετούς κληρικούς που υποφέρουν. Είμαστε εν ενεργεία συνταξιούχοι. Πενήντα χρόνια υπηρεσία €400 το μήνα από την εκκλησία. Και μου είπαν κάποιοι ιερείς, συνάδελφοι, θέλουν €350 ένα μπουκάλι φάρμακα που πρέπει να τα παίρνουν κάθε δύο μήνες. Σκεφτείτε πώς αυτοί οι άνθρωποι θα βιώσουν. Δεν το παίρνω προσωπικά, γιατί ενδιαφέρομαι ως εθελοντής για όλους τους συνανθρώπους μου. Και κληρικούς και λαϊκούς. Γι' αυτό έχω αυτές τις επιστολές, δεν ξέρω αν κάποιος μπορεί να τις παραλάβει να το δουν και να το ξαναδούμε το θέμα αν είναι στο μέλλον. Σας ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ: Ευχαριστώ πάτερ Παπακωνσταντίνου. Στη διάθεση σου και ως Βουλή των Αντιπροσώπων κανονική, αλλά είμαι σίγουρη και ως Βουλή των Γερόντων. Ο τελευταίος

ομιλητής είναι ο κ. Αντώνης Δημητριάδης, από μέρους της Οργάνωσης Πρεσβυτέρων Πολιτών Κύπρου.

ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΣ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ ΠΡΕΣΒΥΤΕΡΩΝ ΠΟΛΙΤΩΝ ΚΥΠΡΟΥ: (ΑΝΤΩΝΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ)

Βρισκόμαστε σήμερα στην 21^η Σύνοδο της Βουλής των Γερόντων και η προσπάθειά μας είναι η λύση των διαφόρων προβλημάτων που απασχολούν τους ηλικιωμένους. Πολλά από τα προβλήματα μας έχουν λυθεί, παραμένουν όμως μερικά άλυτα και τα οποία εμφανίζονται κάθε χρόνο. Προβλήματα ανελκυστήρων. Αν και έχουν γίνει αρκετές βελτιώσεις, εντούτοις το πρόβλημα παραμένει άλυτο. Η λύση του προβλήματος ίσως είναι η αλλαγή της νομοθεσίας για να μπορέσουν οι αρχές να προχωρήσουν με τις απαιτούμενες επισκευές. Δεν μπορεί να συνεχιστεί αυτή η καθυστέρηση, διότι μερικοί ιδιοκτήτες ιδίως των χαμηλών διαμερισμάτων δεν ανταποκρίνονται στο γενικό καλό. Ίσως η άμεση μετακίνηση μερικών οικογενειών με αναπήρους σε άλλα κτίρια να βοηθήσει, θα πρέπει επίσης να γίνει και κάποια αναδόμηση των πολυκατοικιών. Αναμένουμε αλλά και ελπίζουμε ότι η νέα σύμβαση για το 2020 με τις εταιρείες λεωφορείων να είναι προς όφελος των συνταξιούχων και ιδίως των χαμηλοσυνταξιούχων.

Στέγες ηλικιωμένων. Θα πρέπει να δοθεί περισσότερη προσοχή και παρακολούθηση για τη σωστή λειτουργία τους, ως επίσης και στην ποιότητα των υπηρεσιών που προσφέρουν. Παραμένουν φυσικά ακόμη, άλυτα πολλά προβλήματα. Μέλη του Συντονιστικού Σώματος της Βουλής των Γερόντων πραγματοποίησαν επισκέψεις στις στέγες και ετοιμάζεται σχετική έκθεση. Όπως έχουμε αναφέρει και σε προηγούμενη μας παρέμβαση, επιβάλλεται μια στενή και συνεχή παρακολούθηση των αιτημάτων της Βουλής των Γερόντων. Μετά από κάθε ετήσια σύνοδο η Συντονιστική Επιτροπή θα πρέπει να παρακολουθεί την πρόοδο και προώθηση των αιτημάτων. Για να μπορέσει όμως να κάνει αυτή την παρακολούθηση και άλλες δουλειές της Βουλής των Γερόντων, θα πρέπει επιτέλους η κυβέρνηση να επέμβει και να πάρει κάποια πολιτική απόφαση σχετικά με το φλέγον ζήτημα που αντιμετωπίζει το Συντονιστικό Σώμα της Βουλής των Γερόντων, που αυτό δεν είναι άλλο από την πλήρη απασχόληση της λειτουργού της Βουλής των Γερόντων.

Η Οργάνωση Πρεσβυτέρων Πολιτών Κύπρου σε συνεργασία με τους συνταξιούχους της ΠΑΣΥΔΥ, της ΣΕΚ και επίσης με την επιστημονική καθοδήγηση του γεροντολόγου Δρ. Μάριου Κυριαζή και με σχετική έγκριση του υπουργείου Υγείας, προχωρεί στην ίδρυση του Εθνικού Γεροντολογικού Κέντρου. Ένα Γεροντολογικό Κέντρο, το οποίο θα απασχολεί άτομα με γεροντολογικά προβλήματα και με την γήρανση. Θα πραγματοποιεί έρευνες και επιστημονικά συνέδρια με συμμετοχή πολλών ξένων γεροντολόγων και επιστημόνων. Έγινε τον περασμένο χρόνο το πρώτο ανεπίσημο επιστημονικό συνέδριο με μεγάλη επιτυχία. Σύντομα θα έχετε περισσότερες λεπτομέρειες. Άλλα προβλήματα που χρειάζονται άμεση

παρακολούθηση και επίλυση είναι οι ασφάλειες και οι άδειες οδηγήσεως, Εθνικό Σχέδιο Δράσης, κακομεταχείριση και εκμετάλλευση των ηλικιωμένων.

Καθήκον και υποχρέωσή μας είναι να απαιτούμε και να ζητούμε και να διεκδικούμε επίλυση των προβλημάτων των ηλικιωμένων. Θα πρέπει όμως και να ευχαριστούμε την κυβέρνηση όταν παίρνει αποφάσεις για μια όσο το δυνατό ποιοτική ζωή των ηλικιωμένων. Μερικές από τις αποφάσεις της κυβερνήσεως είναι το όριο φτώχειας €8.698 για ένα πρόσωπο, €13.047 για δύο πρόσωπα. Επίδομα χαμηλοσυνταξιούχων. Για ένα πρόσωπο €13.320, για δύο πρόσωπα €15.386. Από το 2017 εντάχθηκαν στους δικαιούχους του χριστουγεννιάτικου δώρου και οι χαμηλοσυνταξιούχοι.

Πασχαλινό επίδομα. Τερματίστηκε με απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου, η πρακτική των προηγούμενων χρόνων που λαμβάνουν υπόψη το εισόδημα για το πασχαλινό επίδομα.

Συστάθηκε ο Φορέας της Τρίτης Ηλικίας. Αύξηση του επιδόματος των χαμηλοσυνταξιούχων. Τέθηκε σε ισχύ από τον Ιανουάριο του 2019 η δεύτερη αύξηση από €170 σε €220. Επιχορηγημένες διακοπές για χαμηλοσυνταξιούχους. Κατάργηση των εγγυητικών για τις αλλοδαπές. ΓΕΣΥ, υπάρχουν προβλήματα, αλλά υπάρχει και πρόοδος και βελτίωση. Η προτεραιότητα των ηλικιωμένων στα κυβερνητικά νοσηλευτήρια επιβάλλεται.

Αξιούμεν οι τράπεζες να αποσύρουν τις αποφάσεις και τις εξαγγελίες τους για αύξηση των χρεώσεων σε φυσικά πρόσωπα. Αυτές επηρεάζουν κατά πολύ τους ηλικιωμένους και τις ευάλωτες ομάδες. Ευελπιστούμε ότι η συνεργασία κυβέρνησης – Βουλής των Αντιπροσώπων και της Βουλής των Γερόντων, να συνεχιστεί προς όφελος των ηλικιωμένων και να έχουμε ουσιαστικά αποτελέσματα. Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ: Ευχαριστώ. Αυτές ήταν οι παρατηρήσεις και οι εισηγήσεις σε σχέση με την έκθεση που αφορά τα θέματα κοινωνικής πρόνοιας. Θα θέσω τώρα για έγκριση, παρόλο που όπως ειπώθηκε και προηγουμένως κάποιες από τις εισηγήσεις και παρατηρήσεις εμπίπτουν και στα θέματα της έκθεσης της επιτροπής Υγείας που θα συζητηθεί στη συνέχεια.

Ποιοι τάσσονται υπέρ της έκθεσης; Πόσοι είναι εναντίον. Αποχές; Άρα η **έκθεση της επιτροπής κοινωνικής πρόνοιας ψηφίζεται ομόφωνα.**

Συνεχίζουμε με τη συζήτηση της έκθεσης της επιτροπής Υγείας και καλώ στο βήμα τον Πρόεδρο της επιτροπής Υγείας, τον κ. Τάκη Αγαθοκλέους.

ΤΑΚΗΣ ΑΓΑΘΟΚΛΕΟΥΣ: (ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΥΓΕΙΑΣ)

Καλημέρα σας. Ευχαριστώ κ. Πρόεδρε. Η έκθεση της Βουλής των Γερόντων με τίτλο **«Διεκδικώ-Επιμένω-Κερδίζω»**. Η Βουλή των Γερόντων χαιρετίζει την έναρξη της σημαντικότερης μεταρρύθμισης που έγινε στον τομέα της υγείας με την επίσημη εισαγωγή του ΓΕΣΥ από την 1.6.2019. Η Βουλή των Γερόντων στηρίζει αυτή την προσπάθεια γιατί συμβάλλει στην καλύτερη πρόσβαση των πολιτών, στο πολύτιμο αγαθό, την υγεία. Θεωρούμε ότι το ΓΕΣΥ είναι σχέδιο το οποίο μας αφορά όλους και αυτό θα βοηθήσει στη βελτίωση της ποιότητας ζωής των συνανθρώπων μας. Αναλυτικότερα, φιλοδοξεί να δώσει καλύτερη ιατρική φροντίδα στο εσωτερικό και το εξωτερικό για όλο τον λαό με ψηφιοποίηση και εφαρμογή ηλεκτρονικής εξυπηρέτησης που να εφαρμόζεται πλήρως στον κρατικό και ιδιωτικό τομέα.

Κύριοι στόχοι μας είναι η προστασία και η εξασφάλιση των δικαιωμάτων των ηλικιωμένων αλλά και η διασφάλιση των χαμηλοσυνταξιούχων αναφορικά με θέματα υγείας. Ως εκ τούτου, καλούμε τους αρμόδιους φορείς να μελετήσουν και να εξειδικεύσουν την κάθε περίπτωση ξεχωριστά, με αποτέλεσμα την εξασφάλιση μιας αξιοπρεπούς διαβίωσης των ατόμων της τρίτης ηλικίας, όσον αφορά τα θέματα υγείας.

Εμείς, ως άνθρωποι που αντιμετωπίζουμε αρκετά προβλήματα κυρίως, λόγω ηλικίας, λόγω ψυχικής ευαισθησίας, κάμψης δυνάμεων και ανασφάλειας, χαιρετίζουμε αυτή τη μεγάλη αλλαγή στη ζωή μας και επισημαίνουμε προβλήματα που καταγράψαμε, αλλά και αιτήματα και λύσεις που θα διευκολύνουν την εφαρμογή του Σχεδίου για το καλό όλων, ως ακολούθως:

Συνάδελφοι, σας διαβάζω τις επικεφαλίδες των θεμάτων που αφορούν την έκθεση της Επιτροπής Υγείας. **Πρώτο, Αύξηση προσωπικών ιατρών και ιατρών όλων των ειδικοτήτων. Επισκέψεις ασθενών στους προσωπικούς γιατρούς. Ανώτατο όριο επισκέψεων. Στελέχωση κρατικών νοσηλευτηρίων. Πρώτες Βοήθειες. Ιδιωτικά Νοσηλευτήρια. Συμπληρωμή στο ΓεΣΥ για ενδονοσοκομειακή περίθαλψη. Εξυπηρέτηση Ηλικιωμένων σε απομακρυσμένες περιοχές, Δήμους και Κοινότητες. Έλλειψη φαρμάκων. Άτομα με Αναπηρία. Άδεια Οδήγησης. Μηχανογράφηση Ιατρικών Φακέλων. Νομοθεσία για το κάπνισμα και τελευταίο Λειτουργός της Βουλής των Γερόντων που αναφέρθηκε και προηγουμένως.** Όμως εφόσον είμαι στο βήμα, θέλω να αναφέρω και την έλλειψη εμβολίων για τη γρίπη. Περιμέναμε από τον Σεπτέμβριο να είναι στα Κέντρα Υγείας όλων των επαρχιών τα εμβόλια. Μέχρι σήμερα ακόμα οι ηλικιωμένοι ταλαιπωρούνται για ένα ραντεβού. Αυτά ήθελα να αναφέρω. Ευχαριστώ, κ. πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ: Ευχαριστώ, κύριε Αγαθοκλέους. Να μπορούμε τώρα στη συζήτηση. Έχουν ήδη δηλώσει το ενδιαφέρον τους για να μιλήσουν, ο κ. Αντώνης Παπαντωνίου από μέρους της Νέας Αγροτικής Κίνησης.

ΝΕΑ ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΚΙΝΗΣΗ: (ΑΝΤΩΝΗΣ ΠΑΠΑΝΤΩΝΙΟΥ)

Ο Πρόεδρος, ο προηγούμενος Πρόεδρος της Βουλής μας είχε πει σχετικά με το Σύνθημα **«Διεκδικώ-Επιμένω-Κερδίζω»**, για να έχει αντίκρισμα θα πρέπει να το εφαρμόσουμε στην πράξη και να διεκδικήσουμε. Μια και μιλώ για το θέμα της υγείας θα ήθελα να αναφέρω ότι η εκπρόσωπος του Υπουργείου Υγείας μας είπε με μεγάλους αριθμούς, τρομακτικούς, τι κάνει το Υπουργείο Υγείας, όμως δεν μας είπε για το τι δεν κάνει και αν σκοπεύει να τα κάνει. Σήμερα στους νέους υπάρχουν νέες ασθένειες οι οποίες δυστυχώς δεν αντιμετωπίζονται όπως έπρεπε ή όσο έπρεπε, λόγω άγνοιας. Είναι οι λεγόμενες αυτοάνοσες ασθένειες και κανένα ιατρικό κέντρο παγκόσμια δεν υπάρχει. Στις Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής πάνω από 5 εκατομμύρια άτομα έχουν αυτή την ασθένεια και όμως δεν υπάρχει ούτε ένα ιατρικό κέντρο, ούτε ένας γιατρός ο οποίος να έχει ειδικευση σε αυτό τον τομέα. Πολύ δε περισσότερο στην Κύπρο. Ελέχθη από τον Πρόεδρο του ΠΣΣΕ ότι έχει παρουσιάσει όλα τα προβλήματα. Δυστυχώς δεν έχουν παρουσιαστεί όλα τα προβλήματα λόγω του ότι το 60% των βουλευτών, απορρίφθηκε στις επιτροπές. Είναι δώδεκα άτομα από την μια μεριά και δώδεκα από την άλλη, είκοσι τέσσερα άτομα, οι άλλοι 32 είναι εκτός παρουσίας οποιοσδήποτε προβλήματος. Ως εκ τούτου, θα πρέπει είτε να αυξηθούν οι επιτροπές είτε όσοι μπορούν να λαμβάνουν μέρος να είναι ευπρόσδεκτοι σε οποιαδήποτε επιτροπή. Ένα άλλο θέμα το οποίο ήθελα να θίξω είναι το εξής: Υπάρχουν βουλευτές οι οποίοι κατοικούν στην Πάφο ή τη Λεμεσό. Οι συνεδρίες γίνονται στη Λευκωσία. Όπως αναφέρθηκε προηγουμένως ένας χαμηλοσυνταξιούχος δεν θα έχει τη δυνατότητα να έρθει να παρακολουθήσει και κατ' επέκταση δεν θα ακουστούν οι απόψεις του. Ως εκ τούτου εισηγούμαι όπως εξακριβωθεί ποιοι μπορούν να προσφέρουν, ποιοι θέλουν να προσφέρουν, ποιοι θέλουν να μετέχουν σε επιτροπές και να λένε τις απόψεις τους, με αποδείξεις να τους καταβάλλονται τα έξοδα τα οποία καταβάλλουν για τη συμμετοχή τους. Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ: Ευχαριστώ, κύριε Παπαντωνίου. Τον λόγο έχει ο κ. Μάμας Φιλίππου εκ μέρους του ΕΣΣΕ Αμμοχώστου.

ΕΣΣΕ ΑΜΜΟΧΩΣΤΟΥ: (ΜΑΜΑΣ ΦΙΛΙΠΠΟΥ)

Εγώ θα είμαι σύντομος, για δύο μόνο θέματα. Το πρώτο, άκουσα την κ. Γιαννάκη να μας λέει ότι με την κατ' οίκον νοσηλεία καλύπτεται ολόκληρη η Κύπρος. Δυστυχώς από τη

δική μου εμπειρία στην επαρχία Αμμοχώστου με μια νοσηλεύτρια μόνο δεν μπορεί να καλύπτεται η επαρχία της ελεύθερης περιοχής Αμμοχώστου. Όταν αρρωστήσει, όταν πάρει άδεια, δεν υπάρχει αντικαταστάτης. Πως θα εξυπηρετηθούν τα ηλικιωμένα άτομα που κρατήθηκαν στο νοσοκομείο για μερικές μέρες και στάλθηκαν στο σπίτι τους για να εξυπηρετούνται από αυτή τη νοσηλεύτρια.

Το δεύτερο, που δεν αναφέρεται πουθενά είναι η μεταβίβαση της σύνταξης των γυναικών στους χήρους άντρες, που κατά τη γνώμη μας είναι άδικο να γίνεται η διάκριση για όσους έχουν χηρεύσει από την 1.1.2018, ενώ οι άλλοι που έχουν χηρεύσει πιο πριν είναι πολύ πιο ηλικιωμένοι, αρκετοί, και είναι άνθρωποι που έχουν ανάγκη, οποιασδήποτε εξυπηρέτησης και αναγκάζονται να πληρώνουν ή να πάνε στα γηροκομεία ή να μείνουν στο σπίτι τους και να πληρώνουν άτομα για να πάνε να τους καθαρίσουν στο σπίτι. Γιατί λοιπόν αυτή η διάκριση; Που πιστεύω ότι οι πιο μεγάλοι είναι και λιγότεροι στον αριθμό. Διότι και οι άντρες πεθαίνουν μετά από κάποια χρόνια. Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ: Ευχαριστώ κ. Φιλίππου. Ο κ. Γεώργιος Λουκά από μέρους της ΣΥΣΕΔΕ.

ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΣ ΣΥΣΕΔΕ: (ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΛΟΥΚΑ)

Μέχρι σήμερα τα άτομα της τρίτης ηλικίας άνω των 76 ετών, εξετάζονται από δύο γιατρούς σχετικά με την άδεια οδήγησης. Σήμερα υπάρχει νομοσχέδιο με εισήγηση να εξετάζονται από τέσσερις γιατρούς. Αυτό το πρόβλημα θα δημιουργήσει τεράστια προβλήματα στους ηλικιωμένους. Αν η Βουλή ψηφίσει την τροποποίηση αυτή θα δημιουργήσει ανυπερέβλητα προβλήματα και ταλαιπωρία στους ηλικιωμένους και θα τους οδηγήσει στην απομόνωση. Απαιτούμε από τη Βουλή των Αντιπροσώπων όπως απορρίψει την προτεινόμενη τροποποίηση. Οι συνταξιούχοι οδηγούν πιο προσεκτικά από τους άλλους. Κάποτε λένε, ισχυρίζονται κάποιοι, αφαιρούνται. Εγώ δεν το δέχομαι ότι οι συνταξιούχοι προκαλούν περισσότερα δυστυχήματα από τους άλλους, ούτε οδηγούν μεθυσμένοι, ούτε υπό την επήρεια ναρκωτικών, ούτε με τα πόδια στο τιμόνι και ούτε κάνουν μεγάλα ταξίδια. Περιορίζονται να πάνε στην εκκλησία, στον γιατρό, να κάνουν ψώνια. Αυτές είναι οι διακινήσεις τους. Είναι πολύ ελάχιστη η χρήση του αυτοκινήτου που κάνουν. Που είναι ο σεβασμός και η στήριξη των ηλικιωμένων που διατυμπανίζει η πολιτεία, η Βουλή ανέξοδα. Απαιτούμε όπως οι διακηρύξεις γίνουν πράξεις και έργα. Από στατιστικές είναι φανερό ότι τα θύματα των οδικών δυστυχημάτων σε αναλογία είναι λιγότερα ανάμεσα στους ηλικιωμένους, διότι οδηγούν πιο προσεκτικά.

Όσον αφορά το ΓΕΣΥ, πολύ σύντομα. Χαιρετίζουμε την εισαγωγή του ΓΕΣΥ και προσδοκούμε ότι θα βελτιωθούν οι προσφερόμενες υπηρεσίες στους ασθενείς. Δυστυχώς με την υποστελέχωση που παρατηρείται αυτές τις μέρες στα κρατικά νοσηλευτήρια έχει

δημιουργήσει μεγαλύτερη ταλαιπωρία από προηγούμενα. Επιβάλλεται η άμεση στελέχωση των νοσοκομείων με όλες τις ειδικότητες, των πρώτων βοηθειών και των κέντρων υγείας με το απαραίτητο προσωπικό και παραϊατρικό προσωπικό και η χορήγηση των εμβολίων να γίνεται έγκαιρα για να αποφευχθεί αυτό το χάος που έχει γίνει.

Εισηγούμαι όπως οι επιτροπές Υγείας και Κοινωνικής Πρόνοιας, μαζί με τις αντίστοιχες επιτροπές της Βουλής των Αντιπροσώπων και τους εκπροσώπους των υπουργείων, να συνεδριάζουν στο ενδιάμεσο μεταξύ των δύο συνόδων για να βλέπουν την πρόοδο που παρατηρείται μεταξύ της μιας συνόδου και της άλλης και να δώσουν βαρύτητα εκεί που πρέπει για να υλοποιηθούν και όχι να περιμένουμε, συνήθως από την μια ως την άλλη, ελάχιστα υλοποιούνται. Με αυτό τον τρόπο θα επιτύχουμε καλύτερα. Και τέλος, ζητούμε από την πολιτεία και τη Βουλή να προστατεύσουν τους ηλικιωμένους από την ασυδοσία των τραπεζών. Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ: Ευχαριστώ κ. Λουκά. Τουλάχιστον από μέρους της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Εργασίας εμείς εκφράζουμε την ετοιμότητά μας για να συντονιζόμαστε πιο τακτικά και όχι μια φορά τον χρόνο. Τον λόγο τώρα έχει ο κ. Παντελής Χατζηπαντέλας από μέρους της Οργάνωσης Πρεσβυτέρων Πολιτών Κύπρου.

ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΠΡΕΣΒΥΤΕΡΩΝ ΠΟΛΙΤΩΝ ΚΥΠΡΟΥ: (ΠΑΝΤΕΛΗΣ ΧΑΤΖΗΠΑΝΤΕΛΑΣ)

Θα θέλαμε να εισηγηθούμε όπως ενταχθούν τα φαρμακεία στην πρωτοβάθμια φροντίδα υγείας συμβάλλοντας στη συγκράτηση των δαπανών υγείας και στην πρόληψη ασθενειών. Με την ένταξη των φαρμακείων στην πρωτοβάθμια φροντίδα υγείας θα υπάρχει ευκολότερη προσβασιμότητα, ειδικά στις ευάλωτες ομάδες όπου θα εξυπηρετούνται από τα φαρμακεία της γειτονιάς π.χ. εμβολιασμοί, μέτρηση πίεσης, ρύθμιση των φαρμάκων των ευάλωτων ομάδων και άλλες υπηρεσίες. Με τον θεσμό αυτό θα αποφεύγεται ο συνωστισμός, η ταλαιπωρία στα νοσοκομεία και τα ιατρεία. Με τον έγκαιρο εμβολιασμό θα προλαμβάνονται ασθένειες, οι οποίες θα επιβαρύνουν το σύστημα υγείας. Αυτός ο θεσμός εφαρμόζεται τουλάχιστον στις μισές ευρωπαϊκές χώρες με επιτυχία και συμβάλλει στην εξοικονόμηση χρημάτων. Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ: Ευχαριστώ κ. Χατζηπαντέλα. Ο κ. Ματθαίος Ματθαίου από μέρους της ΕΚΥΣΥ – ΠΕΟ.

ΕΚΥΣΥ – ΠΕΟ: (ΜΑΤΘΑΙΟΣ ΜΑΤΘΑΙΟΥ)

Κυρία πρόεδρε, κυρίες και κύριοι εκπρόσωποι των υπουργείων και των διαφόρων υπηρεσιών, αγαπητοί συνάδελφοι, συναδέλφισσες. Εκ μέρους της Ένωσης Κυπρίων

Συνταξιούχων της ΕΚΥΣΥ ΠΕΟ, χαιρετίζουμε τη σημερινή Σύνοδο της Βουλής των Γερόντων που είναι αναμφίβολα ένας αξιόλογος και σημαντικός θεσμός ο οποίος συμβάλλει ενεργά στον κοινωνικό προβληματισμό και ταυτόχρονα στην προώθηση διαφόρων προβλημάτων που αντιμετωπίζει η τρίτη ηλικία. Τα λέω αυτά γιατί θέλω να υπογραμμίσω αυτά που είπε ο προεδρεύων σήμερα στην αρχή, ελπίζουμε στην επόμενη σύνοδο να μην είμαστε εδώ για να επαναλαμβάνουμε τα ίδια προβλήματα τα οποία περιέχονται στις εκθέσεις των επιτροπών, χωρίς να υπάρχει η παραμικρή πρόοδος σε αυτά τα προβλήματα τα οποία εγείρουμε. Εμείς ως Ένωση Κυπρίων Συνταξιούχων οι οποίοι ασχολούμαστε καθημερινά, έχουμε υποβάλει πάρα πολλά υπομνήματα στους αρμόδιους υπουργούς, μερικά μπορεί να έχουν ληφθεί υπόψη, αλλά στις πλείστες περιπτώσεις δεν παίρνουμε ούτε απαντήσεις στα θέματα τα οποία εγείρουμε και ελπίζουμε ότι στο μέλλον αυτό δεν θα επαναληφθεί για να μπορέσουμε να προωθήσουμε τα διάφορα προβλήματα τα οποία αντιμετωπίζουν οι συνταξιούχοι. Στη σημερινή μου παρέμβαση θα ασχοληθώ μ' ένα θέμα που έχει σχέση με το ΓΕΣΥ και έχει σχέση με το ανώτατο όριο επισκέψεων στους γιατρούς. Είναι με μεγάλη ανησυχία και προβληματισμό που έχουμε πληροφορηθεί την απόφαση για τον καθορισμό ανώτατου ορίου με βάση την ηλικία των ασθενών. Ανεξάρτητα του ότι έχει ήδη γίνει ρύθμιση για να εξαιρούνται οι χρόνιοι ασθενείς, οι χαμηλοσυνταξιούχοι, οι λήπτες του ελάχιστου εγγυημένου εισοδήματος και τα παιδιά τους, την οποία προσπαθία εκτιμούμε, εκφράζουμε τη διαφωνία μας για τους περιορισμούς στις επισκέψεις, τους προσωπικούς γιατρούς και την επιβάρυνση η οποία υπάρχει πέραν από το ανώτατο όριο επισκέψεων. Προτείνουμε τα εξής: όλες οι επισκέψεις στους προσωπικούς γιατρούς να είναι δωρεάν. Αν διαφανεί με πραγματικά στοιχεία και πολύ περισσότερο με επιστημονική τεκμηρίωση ότι υπάρχει σοβαρό πρόβλημα και τάση κατάχρησης, τότε συλλογικά να μελετηθούν τρόποι αντιμετώπισης, αν υπάρχει τέτοιο πρόβλημα. Αν ταυτόχρονα υπάρχει δέσμευση με τους γιατρούς που δεν μπορεί να διαφοροποιηθεί η συμφωνία η οποία έχει γίνει, το κόστος των επισκέψεων πέραν από τον καθορισμένο αριθμό να καλυφθεί είτε από τον Οργανισμό Ασφάλισης Υγείας, είτε από την ίδια την κυβέρνηση. Θεωρούμε ότι το ΓΕΣΥ είναι ένα σύγχρονο και ολοκληρωμένο σύστημα υγείας που θα πρέπει να προσφέρει σε όλους τους πολίτες ισότιμη πρόσβαση, χωρίς περιορισμούς, χωρίς ανώτατα όρια επισκέψεων και πρόσθετες επιβαρύνσεις. Σας ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ: Ευχαριστώ κ. Ματθαίου. Τον λόγο έχει η κ. Ανδρούλλα Πασχαλίδου, από μέρος της ΠΟΣΕΗ.

ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΣ ΠΟΣΗ: (ΑΝΔΡΟΥΛΛΑ ΠΑΣΧΑΛΙΔΟΥ)

Κυρία πρόεδρε, χαιρόμαστε για το ΓΕΣΥ που ετέθη σε εφαρμογή. Πιστεύουμε ότι υπάρχουν αρκετά στάδια βελτίωσης, όμως εκείνο που πρέπει να προσέξουμε είναι να μην εκμεταλλεύονται οι ιδιώτες γιατροί τους ασθενείς και να ζητούν, υπάρχουν καταγγελίες ότι ζητούν να πληρώνονται την επίσκεψη. Αυτό μπορεί να διερευνηθεί και να διορθωθεί γιατί είναι αδικία ένας ηλικιωμένος που πάει στον γιατρό του να του πει πρέπει να σε δει και ο τάδε που είτε είναι η κόρη του ή ο γιος του και να χρειάζεται ο ηλικιωμένος ο χαμηλοσυνταξιούχος να πληρώνει επίσκεψη σε γιατρό, ενώ πιστεύουμε ότι είναι δωρεάν.

Το δεύτερο σημείο, έχει σχέση με τη Βουλή των Γερόντων, έχω καλυφθεί. Δεν μου αρέσει να επαναλαμβάνω. Πρέπει λειτουργός της Βουλής των Γερόντων να εργάζεται με πλήρη μισθό και όχι για ορισμένες ώρες, με πλήρες πρόγραμμα εργασίας γιατί είναι απαραίτητη η προσφορά της. Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ: Ευχαριστώ κ. Πασχαλίδου. Τον λόγο έχει ο κ. Γιάγκος Γεωργίου, από μέρους του Συνδέσμου Πρώην Μελών Αστυνομίας.

ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΣ ΠΡΩΗΝ ΜΕΛΩΝ ΑΣΤΥΝΟΜΙΑΣ: (ΓΙΑΓΚΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΥ)

Κυρία πρόεδρε, εγώ ήθελα να θίξω το θέμα του τμήματος Ατυχημάτων και Επειγόντων Περιστατικών. Λόγω του ότι μειώθηκε ο αριθμός των ιατρών ή των ατόμων που είναι στο Κέντρο εκεί, υπάρχει μεγάλη καθυστέρηση όσον αφορά την εξέταση κάποιου ασθενή. Φανταστείτε να πάει ένα άτομο άρρωστο και να περιμένει 5 ώρες για να το εξετάσουν. Είναι σοβαρό το θέμα και πιστεύω ότι πρέπει κάτι να γίνει, είτε να στελεχωθεί το τμήμα με αρκετά άτομα, ούτως ώστε να μπορεί ένας ασθενής να πάει και να δει την υγεία του. Φανταστείτε ένας ο οποίος δεν κρατά λεφτά να πάει σε ένα ιδιωτικό κέντρο να πληρώσει €100 για εξέταση και να μην μπορεί στο Γενικό Νοσοκομείο, στο τμήμα Ατυχημάτων και Επειγόντων Περιστατικών. Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ: Ευχαριστώ. Η κ. Άννα Ζαννέτου, Πρόεδρος του Κυπριακού Συνδέσμου Μυασθενών. Παρακαλώ.

ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΣ ΚΥΠΡΙΑΚΟΥ ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ ΑΣΘΕΝΩΝ ΜΕ ΜΥΑΣΘΕΝΕΙΑ GRAVIS: (ANNA ZANNETΟΥ)

Εγώ με τη σειρά μου - επειδή δεν πέρασε από μπροστά μου η κίτρινη κόλλα για να γραφτώ - μισό λεπτό να αναφέρω ότι το 2008 ένας ασθενής με μυασθένεια gravis κατοικούσε και όντως κατοικεί μέχρι σήμερα σε τριώροφη πολυκατοικία στη Λεμεσό και δεν

μπορούσε να κατέβει. Ως σύνδεσμος αναλάβαμε να του τοποθετήσουμε ανελκυστήρα, αλλά δε μας επετράπη από το Υπουργείο Εσωτερικών, γιατί θα ήταν κακοτεχνία.

Επίσης ως αντιπρόσωπος του συνδέσμου μας θέλω να ευχαριστήσω το Υπουργείο Υγείας -αν και οι πιο πολλοί από εμάς βρίσκουμε μόνο τα κακά και τα λέμε- να πούμε και τα καλά. Πριν λίγες μέρες ο Υπουργός Υγείας υπέγραψε σύμφωνο συνεργασίας με τον Σύνδεσμο για τις Σπάνιες Παθήσεις και μεταξύ αυτών ο συνάδελφος ανέφερε για τα αυτοάνοσα νοσήματα, όπως είναι και η μυασθένεια, και αυτό το σύμφωνο συνεργασίας θα είναι πάρα πολύ καλό για τα άτομα με σπάνιες παθήσεις, που είναι το κέντρο στήριξης «Φωλιά». Εκεί θα απευθύνονται όσοι έχουν προβλήματα με σπάνιες παθήσεις, για να τους βρουν κέντρα στο εξωτερικό και συνεργαζόμαστε με το Υπουργείο Υγείας πάρα πολύ στενά.

Επίσης έναν άλλο θέμα για την κοινωνική πρόνοια. Στα χωριά -γιατί εγώ μένω στις Πλάτρες- δεν έχουμε επιμορφωτικά, για να μάθουν οι ηλικιωμένοι να χειρίζονται τα ηλεκτρονικά.

Επίσης να πω και κάτι για τις ελλείψεις που υπάρχουν στα φαρμακεία για τα άτομα με σπάνιες παθήσεις. Οι αντιπρόσωποι των φαρμακευτικών σκευασμάτων καθυστέρησαν να τα παραγγείλουν. Όμως η ασθένεια δεν περιμένει το φάρμακο να έρθει. Δεν έχει υπομονή.

Αυτά ήθελα να πω. Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ: Ευχαριστώ, κυρία Ζαννέτου. Η κ. Ζαννέτου ήταν η τελευταία ομιλήτρια.

Έχουν ακουστεί εισηγήσεις, κατά την άποψή μου, που θα ήταν καλό να ληφθούν υπόψη.

Να θέσουμε την έκθεση της Επιτροπής Υγείας για έγκριση και αντιλαμβάνονται, αν υπάρχουν εισηγήσεις τις οποίες θα αξιολογήσετε στην πορεία ως σημαντικές, μπορεί να περιληφθούν και να γίνουν κινητοποιήσεις αντίστοιχα.

Πόσοι τάσσονται υπέρ της έκθεσης; Πόσοι είναι εναντίον; Κανένας. Αποχές; Καμία.

Η έκθεση εγκρίνεται ομόφωνα.

Θα ήθελα τώρα να δώσω τον λόγο στον κ. Ηλία Μαλλή, εκπρόσωπο του Υπουργείου Οικονομικών, για να κάμει τη δική του παρέμβαση αν θέλει να σχολιάσει οτιδήποτε.

ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΣ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ: (ΗΛΙΑΣ ΜΑΛΛΗΣ)

Ευχαριστώ, κυρία Πρόεδρε. Ως εκπρόσωπος του Υπουργείου Οικονομικών νιώθω μεγάλη τιμή που είμαι μέλος της σημερινής 21^{ης} Συνόδου της Βουλής των Γερόντων.

Ουσιαστικά η τοποθέτησή μου θα αφορά θέματα τα οποία τέθηκαν στην έκθεση της Επιτροπής Κοινωνικής Πρόνοιας. Η παρέμβαση θα είναι απλά για να διορθώσει κάποιου είδους στοιχεία ή αναφορές που γίνονται, έτσι ώστε να ξέρουμε τις σωστές διαστάσεις.

Ο μεγάλος φιλόσοφος Αριστοτέλης, πατέρας της λογικής, είπε ότι η μεγαλύτερη ανισότητα είναι η εξίσωση των άνισων. Άρα πρέπει να ξέρουμε με βάση τα αντικειμενικά στατιστικά στοιχεία που υπάρχουν τι συμβαίνει με τις συντάξεις στο επίπεδο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, μέρος της οποίας είναι και η Κύπρος. Στην έκθεση αναφέρεται ότι η Κύπρος είναι η τρίτη χειρότερη χώρα στην Ευρωπαϊκή Ένωση των 28 από την πλευρά των δαπανών σε συντάξεις. Λάθος. Η Κύπρος δεν είναι η τρίτη χειρότερη, έχουμε χώρες οι οποίες έχουν χαμηλότερες συντάξεις -θα σας τις πω- απλά το 2016 που είναι τα τελευταία στοιχεία της Ευρωπαϊκής Στατιστικής Υπηρεσίας για το εν λόγω θέμα, η Κύπρος είχε δαπάνες σε συντάξεις ως ποσοστό του Ακαθαρίστου Εγχώριου Προϊόντος της στο 10%. Είμαστε χαμηλότεροι από τον μέσο όρο της Ευρωπαϊκής Ένωσης -αυτό είναι αλήθεια- ο οποίος για την ίδια χρονιά ήταν στο 12,6%. Ωστόσο στα στοιχεία στην περίπτωση της Κύπρου δεν λαμβάνονται υπόψη τα ταμεία προνοίας πλήρως, οπότε η δαπάνη η σχετική είναι ψηλότερη. Όμως υπάρχουν χώρες στην Ευρωπαϊκή Ένωση οι οποίες έχουν χαμηλότερες συντάξεις από ό,τι η Κύπρος. Θα σας αναφέρω χαρακτηριστικά ορισμένες, αν θέλετε να ακούσετε.

Θέλετε ή δε θέλετε; Θέλετε. Βουλγαρία, Τσεχία, Εσθονία, Ιρλανδία, Λετονία, Λιθουανία, Λουξεμβούργο, Ουγγαρία, Μάλτα, Ρουμανία, Σλοβακία. Άρα αυτό που γράφεται στην έκθεση είναι προφανώς λάθος. Δεν πρέπει να βγαίνουν έξω συμπεράσματα τα οποία δεν είναι σωστά και τα οποία ουσιαστικά είναι ένα είδος διαστρέβλωσης, μπορεί άθελα, δε λέω ότι έγινε εσκεμμένα αυτό, απλά για να ξέρουμε τις σωστές διαστάσεις.

Το τελευταίο που θα αναφέρω που ουσιαστικά είναι αρμοδιότητα του Υπουργείου Εργασίας -γι' αυτό δε θέλω να εμπλακώ- αλλά λέω ότι σε σχέση με τις χαμηλές συντάξεις - επειδή ακούστηκαν πάρα πολλά σήμερα- το Υπουργείο Εργασίας από ό,τι ξέρω θα κάνει μία μελέτη στην οποία θα λάβει υπόψη όλες τις συντάξεις που αφορούν την Κύπρο. Γιατί δεν είναι μόνο οι συντάξεις του Ταμείου Κοινωνικών Ασφαλίσεων, έχουμε πάρα πολλές διαφορετικές συντάξεις, οπότε αναμένουμε να βγουν τα αποτελέσματα από αυτή τη μελέτη και να δούμε πώς μπορούμε να προχωρήσουμε προς μια καλύτερη κατανομή του συνταξιοδοτικού βάρους, το οποίο θα μπορέσει τέλος πάντων να κατανεμηθεί πιο δίκαια.

Εγώ δεν έχω να προσθέσω κάτι άλλο. Νομίζω είναι πιο καλά να αφήσω τον λόγο στους εκπροσώπους των Υπουργείων Υγείας και Εσωτερικών, που νομίζω έχουν αρκετά να πουν επί των θεμάτων που τέθηκαν και τους αφορούν.

Και πάλι ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ: Ευχαριστώ, κύριε Μαλλή. Καλώ τώρα την κ. Ειρήνη Γιαννακού, εκ μέρους του Υπουργείου Εσωτερικών, για τη δική της παρέμβαση.

ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΣ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ: (ΕΙΡΗΝΗ ΓΙΑΝΝΑΚΟΥ)

Σας ευχαριστώ, κυρία Πρόεδρε. Έντιμη κυρία Πρόεδρε της Βουλής των Αντιπροσώπων, Έντιμε κύριε Επίτροπε Εθελοντισμού και μη Κυβερνητικών Οργανώσεων, Έντιμε κύριε Πρόεδρε του Παγκύπριου Συντονιστικού Συμβουλίου Εθελοντισμού και Συντονιστικού Σώματος της Βουλής των Γερόντων, Σεβαστά μέλη της Βουλής των Γερόντων, Κυρίες και κύριοι.

Εκ μέρους του Υπουργείου Εσωτερικών σας καλωσορίζω στην 21^η Σύνοδο της Βουλής των Γερόντων. Θα ήθελα να σας ευχαριστήσω για την πρόσκλησή σας και να σας μεταφέρω τις ευχαριστίες του έντιμου Υπουργού Εσωτερικών κ. Κωνσταντίνου Πετρίδη για τη μέχρι σήμερα προσφορά σας στον τόπο μας.

Το Υπουργείο Εσωτερικών καθορίστηκε ως φορέας κυβερνητικών προγραμμάτων στέγασης των εκτοπισθέντων της τουρκικής εισβολής, η υλοποίηση των οποίων ανατέθηκε στο Τμήμα Πολεοδομίας και Οικήσεως. Με γνώμονα την εξυπηρέτηση των ατόμων της τρίτης ηλικίας και με στόχο τη βελτίωση της ποιότητας της ζωής τους, έχουν υιοθετηθεί ειδικά στεγαστικά προγράμματα. Συγκεκριμένα το 2008 άρχισε να υλοποιείται το «Πρόγραμμα εγκατάστασης ανελκυστήρων σε όλες τις υφιστάμενες πολυκατοικίες στους κυβερνητικούς οικισμούς στέγασης εκτοπισθέντων». Το πρόγραμμα αφορά την εγκατάσταση ανελκυστήρων σε 368 υφιστάμενες πολυκατοικίες παγκύπρια, με προτεραιότητα σε πολυκατοικίες όπου διαμένουν ηλικιωμένα άτομα ή άτομα με ειδικές κινητικές ανάγκες. Το πρόγραμμα προχωρεί ανάλογα με τις διαθέσιμες πιστώσεις στους προϋπολογισμούς κάθε χρόνο και σύμφωνα με πίνακα προτεραιοτήτων.

Με βάση το πιο πάνω πρόγραμμα, έχουν τοποθετηθεί μέχρι σήμερα και βρίσκονται σε λειτουργία 109 συνολικά ανελκυστήρες σε υφιστάμενες πολυκατοικίες κυβερνητικών οικισμών. Στο παρόν στάδιο βρίσκονται σε εξέλιξη ή προγραμματίζονται εργασίες για εγκατάσταση ανελκυστήρων σε άλλες 38 υφιστάμενες πολυκατοικίες κυβερνητικών οικισμών στη Λευκωσία, Λάρνακα και Λεμεσό. Περαιτέρω, το Υπουργείο Εσωτερικών επεξεργάζεται σχέδιο για να εγκατασταθούν ανελκυστήρες σε όλες τις υπόλοιπες πολυκατοικίες.

Στο σημείο αυτό τονίζεται ότι μετά την πιλοποίηση των πολυκατοικιών στους δικαιούχους, για να μπορέσει το Τμήμα Πολεοδομίας και Οικήσεως να προχωρήσει στην υλοποίηση των έργων εγκατάστασης ανελκυστήρων, θα πρέπει να εξασφαλίσει την αμετάκλητη συγκατάθεση όλων των συνιδιοκτητών. Αν δεν εξασφαλιστεί η εν λόγω συγκατάθεση, δυστυχώς δεν μπορούμε να προχωρήσουμε με την εγκατάσταση των

ανελκυστήρων. Για το θέμα αυτό έχει ζητηθεί σχετική νομική γνωμάτευση. Μέχρι να ρυθμιστεί όμως το θέμα, για να μπορέσουμε να εξυπηρετήσουμε τα ηλικιωμένα άτομα, το κράτος επιδοτεί το ενοίκιο για στέγασή τους σε οικιστικές μονάδες του ιδιωτικού τομέα, διατηρώντας τον τίτλο ιδιοκτησίας του διαμερίσματός τους.

Το Τμήμα Πολεοδομίας και Οικήσεως περαιτέρω, για να εξυπηρετήσει τα άτομα της τρίτης ηλικίας, προβαίνει σε εξέταση της κάθε περίπτωσης ξεχωριστά. Για παράδειγμα, εξετάζεται ανά περίπτωση η τοποθέτηση κυλιόμενου καθίσματος ή σε εξαιρετικές περιπτώσεις η παραχώρηση άλλου ισόγειου διαμερίσματος στο δικαιούχο ηλικιωμένο άτομο.

Επιπρόσθετα, το Τμήμα Πολεοδομίας και Οικήσεως έχει ανεγείρει 70 καινούργιες πολυκατοικίες, στις οποίες έχουν εγκατασταθεί και ανελκυστήρες. Στις πολυκατοικίες αυτές διαμένουν κυρίως ηλικιωμένα άτομα.

Πέραν της εγκατάστασης ανελκυστήρων, στο παρόν στάδιο βρίσκεται σε εξέλιξη και η κατασκευή ραμπών στις εισόδους των πολυκατοικιών στους κυβερνητικούς οικισμούς για να διευκολύνει τα ηλικιωμένα άτομα.

Επίσης βρίσκονται σε εξέλιξη συμβόλαια συντήρησης / επιδιόρθωσης των κτιρίων σε κυβερνητικούς οικισμούς με τα οποία αντιμετωπίζονται τα θέματα που άπτονται της ασφάλειας και υγείας, τα οποία έχουν ως στόχο την αναβάθμιση της ποιότητας της ζωής των προσφύγων και ειδικότερα των ηλικιωμένων ατόμων, τα οποία δεν είναι δυνατό από μόνοι τους να προβούν σε οποιεσδήποτε συντηρήσεις και επιδιορθωτικές εργασίες.

Τέλος, το Υπουργείο Εσωτερικών επεξεργάζεται ένα ολοκληρωμένο σχέδιο για αναδόμηση των πολυκατοικιών στους κυβερνητικούς οικισμούς στέγασης εκτοπισθέντων οι οποίες παρουσιάζουν προβλήματα, ώστε να παρέχει αξιοπρεπείς συνθήκες διαβίωσης στους ενοίκους που είναι ως επί το πλείστον ηλικιωμένα άτομα.

Κλείνοντας, θα ήθελα να σας διαβεβαιώσω ότι το Υπουργείο Εσωτερικών και το Τμήμα Πολεοδομίας και Οικήσεως θα είναι πάντα αρωγοί στα προβλήματα στέγασης των εκτοπισθέντων και ειδικότερα των ηλικιωμένων ατόμων. Σας ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ: Ευχαριστώ, κυρία Γιαννακού. Θα περιοριστώ και θα πω ότι δε θα πω τίποτε για το θέμα, γιατί ξέρετε ότι ως Πρόεδρος της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Προσφύγων, Εγκλωβισμένων, Αγνοουμένων και Παθόντων τα συζητούμε. Να πω μόνο έναν αριθμό. Διακόσιες εννιά πολυκατοικίες περιμένουν ακόμα ανελκυστήρες. Το καλοκαίρι και οι ηλικιωμένοι και οι πιο νέοι εκλιπαρούσαν με αγωνία πότε θα συντηρηθεί η πολυκατοικία τους, πότε θα λυθούν τα προβλήματα. Θα τα ξαναπούμε σε άλλη συνεδρία, γιατί δεν έχω αρμοδιότητα να κάμω οποιαδήποτε άλλη παρέμβαση.

Θα ήθελα να δώσω τον λόγο στην κ. Όλγα Καλακούτα, εκ μέρους του Υπουργείου Υγείας.

ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΣ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΥΓΕΙΑΣ: (ΟΛΓΑ ΚΑΛΑΚΟΥΤΑ)

Ευχαριστώ, κυρία Πρόεδρε. Ευχαριστώ πάρα πολύ για την τιμή που μου δίνεται σήμερα να είμαι εδώ για να δώσω κάποια ενημέρωση και να προσπαθήσω να δώσω κάποιες διευκρινίσεις για τα διάφορα θέματα τα οποία έχουν τεθεί τόσο στην έκθεση της Επιτροπής Υγείας όσο και στην έκθεση της Επιτροπής Κοινωνικής Πρόνοιας.

Κατέγραψα μιάμιση σελίδα και πρέπει να πω ότι τουλάχιστον η μια σελίδα αφορά το ΓεΣΥ. Είτε προβλήματα τα οποία τυχόν παρουσιάζονται είτε προβλήματα τα οποία επιλύει το ΓεΣΥ και θα προσπαθήσω τις αντίστοιχες ερωτήσεις να τις συμπιύξω ούτως ώστε να δοθούν κάποιες απαντήσεις.

Αναγνωρίζουμε όλοι ότι η εισαγωγή του Γενικού Σχεδίου Υγείας, η πρώτη φάση του Γενικού Σχεδίου Υγείας, ήταν ό,τι πιο καινούριο ό,τι πιο μεταρρυθμιστικό μπορούσε να συμβεί στην κυπριακή κοινωνία τα τελευταία χρόνια ή ίσως και από της ίδρυσης του κυπριακού κράτους. Ξεκίνησε η πρώτη φάση τον Ιούνιο του 2019 και η δεύτερη φάση θα είναι τον Ιούνιο του 2020, διαχωρίζοντας την εξωνοσοκομειακή από την ενδονοσοκομειακή φροντίδα και τις πρώτες βοήθειες οι οποίες μπαίνουν στη δεύτερη φάση. Γεγονός που, η σταδιακή μεν εισαγωγή βοήθησε ούτως ώστε να προχωρήσουν κάποια πράγματα, να γίνουν πιο σωστά, να αξιολογηθούν κάποια πράγματα, να μην τρέξουμε αμέσως να τα κάνουμε όλα, όμως ταυτόχρονα δημιούργησε και κάποιες ελλείψεις όσον αφορά τη μετάβαση από την πρώτη φάση στη δεύτερη φάση.

Αναφέρθηκε από τα έγκριτα μέλη της επιτροπής το γεγονός ότι υπήρχε πρόβλημα κάποιος δικαιούχος να πάει στο νοσοκομείο, από εκεί να τον στείλουν στο κέντρο πρωτοβάθμιας φροντίδας, ίσως να επιστρέψει πίσω κ.λπ. Ήταν αδυναμίες οι οποίες είχαν εντοπιστεί στο λογισμικό του Οργανισμού Ασφάλισης Υγείας, αδυναμίες οι οποίες σταδιακά επιλύονται. Νομίζω ότι πολλοί μπορούν να παραδεχτούν ότι κάποιες αδυναμίες που είχαν εντοπιστεί τον Ιούνιο-Ιούλη σταδιακά ελαττώνονται. Αναμένουμε μια τελευταία αλλαγή που θα γίνει στο λογισμικό όσον αφορά τη διάρκεια των παραπεμπτικών. Πολλοί που έτυχε να πάτε στο γιατρό νομίζω ξέρετε ή έχετε ακούσει ότι η διάρκεια των παραπεμπτικών ήταν ενός μηνός ή τριών μηνών. Αυτό θα επεκταθεί, το αναμένουμε μέσα στις επόμενες μέρες, άρα θα επιλύσει ένα σημαντικό πρόβλημα στο να είναι “one stop shop”, δηλαδή την ώρα που θα πάω εκεί θα ολοκληρώσω ό,τι πιθανό να χρειάζεται. Άρα, τούτο ελπίζουμε ότι έχει μειωθεί και ίσως εξαλειφθεί κατά το μέτρο του δυνατού.

Ο σχεδιασμός μιλά για παροχή των φαρμάκων σε ιδιωτικά φαρμακεία. Στα φαρμακεία των νοσοκομείων είναι μόνο για την ενδονοσοκομειακή φροντίδα και επιπλέον τα δημόσια

φαρμακεία συνεχίζουν να δουλεύουν μόνο σε απομακρυσμένες αγροτικές περιοχές. Εδώ κάποιος θα μπορούσε να ακούσει δύο αντίθετα πράγματα. Δηλαδή από τη μια μεριά κάποιος να έρθει να πει -που λέχθηκε ήδη- «γιατί δεν το αφήσαμε στα κέντρα πρωτοβάθμιας φροντίδας υγείας οπότε να ολοκληρώνα την επίσκεψή μου με μια φορά», ταυτόχρονα όμως έχουμε γίνει πολλές φορές μάρτυρες του γεγονότος ότι υπήρχαν ουρές και ήταν δύσκολο να μπορέσεις να εξυπηρετηθείς, διότι δεν μπορείς να εξυπηρετείς μόνο από τα 38 κέντρα της πρωτοβάθμιας φροντίδας ή από τα 42 συνολικά φαρμακεία. Με το να μπουν στο παιχνίδι τα ιδιωτικά φαρμακεία μπορεί οποιοσδήποτε από εμάς να εξυπηρετηθεί από το φαρμακείο της γειτονιάς του. Οπότε αυτός ο αρχικός σχεδιασμός ο οποίος ακολουθήθηκε, αντίθετα στην εξέλιξη και στην ωρίμανσή της υλοποίησης του σχεδίου υγείας, θα φανεί ότι θα είναι πιο βολικό και θα διευκολύνει πολύ τους ηλικιωμένους. Πρέπει να πω -αναφέρθηκε και ο κ. Χατζηπαντέλας προηγούμενα- ότι ενδέχεται στον χώρο αυτό των φαρμακείων να μπορούν κάποιοι από εμάς να τυγχάνουν κάποιας περαιτέρω περίθαλψης. Έχει γίνει αναφορά και για τα εμβόλια για τα οποία θα αναφερθώ μετά. Άρα, για τα φαρμακεία ήταν δύο ερωτήσεις που τέθηκαν. Φαρμακεία έχουν παραμείνει μόνο στις απομακρυσμένες περιοχές. Είναι ο σχεδιασμός που ζητούσε να γίνει με αυτό τον τρόπο από εμπειρογνώμονες διαχρονικά ο οποίος ακολουθήθηκε.

Τέθηκε το θέμα του να δίνεται κάποια προτεραιότητα σε όλους εμάς που μεγαλώνουμε, ώστε να έχουμε μια πιο γρήγορη ή πιο εύκολη πρόσβαση. Πρέπει να πω ότι στον Οργανισμό Κρατικών Υπηρεσιών Υγείας (ΟΚΥΠΥ) έχουν προωθηθεί τα ραντεβού. Πρέπει να πούμε ότι στην πρωτοβάθμια φροντίδα υγείας για πρώτη φορά έχουμε ραντεβού, κάτι το οποίο ζητούσαμε για πάρα πολλά χρόνια, μάλιστα έχει εισαχθεί ένα λογισμικό από τις 2 του Σεπτεμβρίου.

Θα δείτε μέσα στον επόμενο ένα με δύο μήνες όσον αφορά τους προσωπικούς γιατρούς και κάποιες επιπλέον αλλαγές, διότι πέραν της ηλεκτρονικής καταχώρησης των ραντεβού ήδη με εξασφάλιση περισσότερου προσωπικού, ανάλογα με τους πόσους δικαιούχους έχει γραμμένους ο κάθε προσωπικός γιατρός, θα έχει τον δικό του γραμματέα, τον δικό του γραφέα. Δηλαδή αυτό που είχαμε στον ιδιωτικό τομέα το οποίο ήταν θετικό, θα αρχίσουμε να το έχουμε και στα πλαίσια του ΟΚΥΠΥ. Οπότε αυτός ο γραμματέας θα κλείνει τα ραντεβού, αλλά αυτός ο γραμματέας θα μπορεί να διαφοροποιήσει το ραντεβού, δηλαδή την ώρα που θέλουμε να το αλλάξουμε θα μπορεί να το αλλάζει. Είναι αυτός με τον οποίο, όταν ξαφνικά μου λείψουν κάποια φάρμακα και το ραντεβού μου είναι σε δύο βδομάδες, θα μπορώ να επικοινωνήσω χωρίς να καθυστερήσω καθόλου και να μεταφέρει το μήνυμα στον γιατρό ο οποίος να κάνει τη διευκόλυνση πιο γρήγορα. Άρα, θα αρχίσουν κάποιες ευκολίες οι οποίες υπήρχαν στον ιδιωτικό τομέα να μπαίνουν και στον δημόσιο. Οπότε, αν πραγματικά ισχύσει, κυρία Πρόεδρε, το να βρεθούμε σε έξι μήνες εδώ, θα

μπορούμε εμείς να σας πούμε αν το εφαρμόσαμε κι εσείς να μας πείτε αν είστε ικανοποιημένοι.

Έχουν τεθεί κάποια θέματα σε σχέση με τα Τμήματα Ατυχημάτων και Επειγόντων Περιστατικών. Στα Τμήματα Ατυχημάτων και Επειγόντων Περιστατικών ένα πρόβλημα που εντοπίστηκε είναι η αποχώρηση αυξημένου αριθμού συναδέλφων και ο λόγος ήταν ότι κάποιοι από αυτούς προτίμησαν να εγγραφούν ως προσωπικοί γιατροί. Ήταν κάτι το οποίο ήταν θεμιτό, ο καθένας κάμνει τους δικούς του προγραμματισμούς σε σχέση με την οικογένειά του και τις ανάγκες που έχει. Το πρόβλημα ήταν ότι κάποιος μπορούσε να φύγει πολύ γρήγορα χωρίς να δίνει πολύ χρόνο για να μπορέσεις να διορίσεις νέα άτομα. Ο Οργανισμός Κρατικών Υπηρεσιών Υγείας προχωρεί συνέχεια στην εξασφάλιση νέων ατόμων και πρέπει να πω ότι ελπίζουμε πως θα καλυφθεί αυτή η συγκεκριμένη ανάγκη. Η προσπάθεια γίνεται περισσότερο εκτός Κύπρου και πρέπει να πούμε ότι έχουμε δει εξαιρετικά βιογραφικά. Δηλαδή κόσμος ο οποίος είτε βρίσκεται στην ηλικία των 55 ή 58 χρόνων, ελληνικής καταγωγής, και θέλει να καταλήξει σε ένα πιο ήσυχο περιβάλλον, όπως το κυπριακό, είτε κόσμος που μόλις ξεκινά τη ζωή του και θέλει να δοκιμάσει γιατί ίσως είναι πιο δύσκολο στην Ελλάδα ή είναι πιο λίγα τα χρήματα που μπορεί να πάρει. Ο Οργανισμός Κρατικών Υπηρεσιών Υγείας το μόνο που μπορούσε να κάμει ήταν να αυξήσει τα κίνητρα για να προσελκύσει γιατρούς, να κάμει συχνές προκηρύξεις θέσεων, όποτε αυτή, αν μπίτε στην ιστοσελίδα του Υπουργείου Υγείας, θα δείτε ότι κάθε δεύτερη βδομάδα υπάρχει προκήρυξη. Και πρέπει να πούμε ότι οι προκηρύξεις γίνονται και σε ελληνικό επίπεδο, δηλαδή σε συνεννόηση με ιατρικούς συλλόγους -όπως και για τις άλλες ειδικότητες δηλαδή ή σε περιοδικά που είναι γι' αυτούς που ζητούν δουλειά.

Όμως από τη μια μεριά το πρόβλημα ήταν ότι ελαττώθηκαν οι αριθμοί, έχουμε όμως και έναν άλλο πρόβλημα, ότι αυξήθηκε η προσέλευση στα Τμήματα Ατυχημάτων και Επειγόντων Περιστατικών. Ο λόγος που αυξήθηκε η προσέλευση ήταν αυτός που είχα πει προηγουμένως. Ότι δηλαδή σε αυτό το μεταβατικό στάδιο μεταξύ πρώτης και δεύτερης φάσης κάποιοι από εμάς ως προσωπικοί γιατροί πιθανό να μην εργαζόμαστε μετά τις 7.00 το βράδυ, οπότε επειδή ακόμα να αρχίσει να δουλεύει στο επίπεδο του Οργανισμού Ασφάλισης Υγείας το εφημερεύον ιατρείο, κάπου πρέπει να πάνε οι δικαιούχοι. Οπότε οι δικαιούχοι καταλήγουν στα Τμήματα Ατυχημάτων και Επειγόντων Περιστατικών. Μέχρι να στηθεί ο μηχανισμός το καλοκαίρι σε σχέση με τις αναπληρώσεις, ποιος θα αναπληρώνει ποιον γιατρό κ.λπ. ξαφνικά βρέθηκε όλος ο κόσμος να καταλήγει στα ΤΑΕΠ. Δηλαδή η αυξημένη προσέλευση κάπου είναι στα πλαίσια της δυναμικής του συστήματος, που ελπίζουμε ότι άρχισε ήδη να ισορροπεί και θα ισορροπήσει. Ο Οργανισμός Ασφάλισης Υγείας μεταφέρω ότι εξ όσων γνωρίζω έχει προχωρήσει όσο το δυνατό περισσότερα πράγματα.

Το ΓεΣΥ είμαστε σίγουροι ότι θα βελτιώσει την ποιότητα της φροντίδας που θα παρέχεται. Είναι σημαντικό να έχουμε όλοι μας υπόψη το γεγονός ότι άρχισε να βάζει και κάποιες δικλίδες ασφαλείας όσον αφορά την πρόληψη της κατάχρησης, διότι είχε εντοπιστεί κάποια κατάχρηση στη χρήση του συστήματος. Πρέπει να πούμε ότι όλοι μας όταν γραφτήκαμε σε προσωπικούς γιατρούς και ξεκινήσαμε το σχέδιο την 1^η του Ιούνη, ενώ μπορούσε να έχει μήνες ή χρόνια να πάμε σε γιατρό, να πηγαίνουμε για να έχουμε μια πρώτη επαφή με αυτόν, και ξαφνικά βρέθηκε στο σύστημα να υπάρχει ένα μεγάλο φορτίο και υπήρχε κάποιο πρόβλημα στο κομμάτι της διαχείρισης, το οποίο νιώθουμε ότι άρχισε να βελτιώνεται. Τουλάχιστον στο κομμάτι του ΟΚΥΠΥ με το οποίο έχω σχέση, με την πρωτοβάθμια φροντίδα, άρχισαν να εξομαλύνονται τα πράγματα. Αν πας σε οποιοδήποτε κέντρο υγείας δεν υπάρχει ουρά, πραγματικά είναι εντάξει. Και επειδή ελέγχουμε και τα ραντεβού τα οποία κλείνονται, δεν είναι ότι μειώθηκε η δουλειά, αντίθετα, αν θέλουμε να μιλήσουμε για τον ΟΚΥΠΥ, το άνοιγμα που έχει γίνει και η μετακίνηση δικαιούχων από τον ιδιωτικό στον δημόσιο τομέα ή αντίστοιχα το τελικό αποτέλεσμα ήταν με θετικό πρόσημο προς τον Οργανισμό Κρατικών Υπηρεσιών Υγείας. Και πιστεύουμε ότι θα προχωρήσει τούτο το πρόσημο.

Τώρα, να αναφερθώ λίγο βιαστικά και στα υπόλοιπα θέματα τα οποία είχαν τεθεί.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ: Σε συντομία, αν γίνεται.

ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΣ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΥΓΕΙΑΣ: (ΟΛΓΑ ΚΑΛΑΚΟΥΤΑ)

Ναι, έχει υπογραφεί η συμφωνία συνεργασίας για τα σπάνια νοσήματα. Είναι στα πλαίσια της υποστήριξης των ασθενών με σπάνια νοσήματα αλλά και στα πλαίσια της στήριξης του Υπουργείου Υγείας, στα πλαίσια της συμμετοχής του σε ευρωπαϊκά δίκτυα αναφοράς. Δεν μπορεί μια μικρή χώρα όπως την Κύπρο να έχει όλους τους ειδικούς και για όλα τα θέματα. Ακριβώς όλα τα ευρωπαϊκά δίκτυα αναφοράς είναι για να υπάρχει μια δικτύωση ευρωπαϊκή, ανταλλαγή εμπειρογνωμοσύνης, μεταφορά ασθενών κ.λπ. και επίσης αναβάθμιση των γνώσεων των συναδέλφων, διότι, όταν τα περιστατικά είναι σπάνια, δεν έχεις τη γνώση και πρέπει να την αποκτήσεις. Άρα, ναι, τούτο προχωρά και απαντά και στην ερώτηση του κ. Αντωνίου όσον αφορά τα αυτοάνοσα.

Νιώθω ότι ίσως πρέπει να κλείσω με την αναφορά που έχει γίνει σε σχέση με το εμβόλιο της εποχικής γρίπης. Τα δεδομένα τουλάχιστον εξ όσων όλοι γνωρίζουμε είναι ότι υπήρξε πρόβλημα στην εταιρεία παραγωγής των εμβολίων λόγω κάποιου αντιγόνου, οπότε είχαν δοθεί 10 000 εμβόλια πριν τρεις βδομάδες περίπου και άλλα 15 000 την περασμένη βδομάδα. Η απόφαση της συντονιστικής επιτροπής που έχει σχέση με το θέμα ήταν να μη μοιραστούν σε όλους αλλά να μείνουν μόνο στα κέντρα εμβολιασμών. Διότι αν έχεις 10

000 εμβόλια και έχεις 500 προσωπικούς γιατρούς για να τα μοιράσεις, θα πάνε είκοσι στον έναν, είκοσι στον άλλον, δημιουργείται πρόβλημα. Άρα οι πρώτες παρτίδες δόθηκαν αποκλειστικά στα κέντρα εμβολιασμών του Υπουργείου Υγείας, όχι στον ΟΚΥΠΥ ούτε στους ιδιώτες. Αναμένεται ίσως και εντός αυτής της βδομάδας ή αρχές της επόμενης η διανομή σταδιακά 53 000 εμβολίων για την εποχική γρίπη. Έχουμε πάρει ήδη επιστολή από τον Οργανισμό Ασφάλισης Υγείας και αυτά τα εμβόλια θα δοθούν στους προσωπικούς γιατρούς, οπότε θα είναι πολύ πιο εύκολο να γίνει ο εμβολιασμός. Είναι η πρώτη χρονιά, είμαι σίγουρη ότι θα είναι πιο εύκολα τα πράγματα του χρόνου. Πρέπει να είμαστε λίγο υπομονετικοί, οποιαδήποτε μεγάλη αλλαγή θέλει υπομονή από όλες τις μεριές. Ευχαριστώ πάρα πολύ, κυρία Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ: Ευχαριστώ, κυρία Καλακούτα. Οι ηλικιωμένοι μας πάντα δείχνουν υπομονή, αλλά κάποια πράγματα έχουν τα όριά τους.

Να ερωτήσω αν η κ. Ειρήνη Παπαθεοδούλου, εκ μέρους των Υπηρεσιών Κοινωνικής Ευημερίας, θέλει να σχολιάσει οτιδήποτε.

ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΥΗΜΕΡΙΑΣ: (ΕΙΡΗΝΗ ΠΑΠΑΘΕΟΔΟΥΛΟΥ)

Γεια σας και από μένα. Δεν έχω να σχολιάσω οτιδήποτε επί των θεμάτων της συνόδου. Έχω σημειώσει όλα τα θέματα τα οποία αφορούν τις Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας και το Υπουργείο Εργασίας, θα τα διαβιβάσω και ανάλογα θα ενημερωθεί η σύνοδος και οι υπόλοιποι.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ: Και όπως δεσμεύθηκα η Επιτροπή Εργασίας της Βουλής των Γερόντων θα συνεδριάζει πιο συχνά και όχι μια φορά τον χρόνο.

Θα ήθελα να ευχαριστήσω τις δύο επιτροπές για τη δουλειά που έχετε κάμει, για τις εμπειρισταωμένες εκθέσεις που έχετε καταθέσει ενώπιον της Βουλής. Συγχαίρω τα μέλη της Βουλής των Γερόντων τόσο για την αθρόα συμμετοχή και δυναμική παρουσία σας αλλά κυρίως για την ενεργό συμμετοχή σας και για τις σοφές και μεστές παρεμβάσεις σας, γεγονός που συμβάλλει στη δημιουργία ενός γόνιμου διαλόγου.

Τα αιτήματα και οι εισηγήσεις που περιλαμβάνονται στις εκθέσεις, καθώς και ο διάλογος που αναπτύχθηκε, έχουν αρκούντως δικαιολογηθεί από τους βουλευτές και πρέπει να τύχουν ιδιαίτερης μελέτης και προσοχής από όλους τους αρμοδίους φορείς και είναι με χαρά που είχαμε στη σύνοδο αυτή όλους τους φορείς, μέχρι το τέλος της συνεδρίας και που θεωρώ ότι θα μεταφέρουν τα διάφορα αιτήματα με στόχο την υλοποίησή τους.

Τονίζω ξανά την πρόθεση της Βουλής να συνδράμει στις προσπάθειές σας και να συμβάλει στη δημιουργία κουλτούρας αλληλοσεβασμού και αναγνώρισης της προσφοράς

σας. Πρόθεσή μας είναι να είμαστε δίπλα σας στον αγώνα σας για το ξεπέρασμα τυχόν δυσκολιών, στο μέτρο του δυνατού.

Όπου να 'ναι θα γίνω μέλος σας, οπότε...

Παράλληλα, σας ενημερώνουμε ότι τα αποστενογραφημένα πρακτικά της σημερινής συνεδρίας θα αποσταλούν στην εκτελεστική εξουσία με την παράκληση να τύχουν της δέουσας μελέτης και να ληφθούν τα αναγκαία μέτρα για υλοποίησή τους, όπου είναι εφικτό. Επίσης, οι δύο εκθέσεις που έχουν συζητηθεί σήμερα θα σταλούν στις αρμόδιες κοινοβουλευτικές επιτροπές της Βουλής των Αντιπροσώπων, έτσι ώστε μέσα στα πλαίσια των αρμοδιοτήτων τους να μελετήσουν τα θέματα που εγείρονται και να προχωρήσουν στις αναγκαίες εισηγήσεις προς την κατεύθυνση της αντιμετώπισης των προβλημάτων. Με τον τρόπο αυτό στοχεύουμε να συνδράμουμε ώστε να εξασφαλίσουμε στους πρεσβύτερους συμπολίτες μας ενεργότερο ρόλο και καλύτερη συμμετοχικότητα.

Συγχαίρω το Παγκύπριο Συντονιστικό Συμβούλιο Εθελοντισμού και το Συντονιστικό Σώμα της Βουλής των Γερόντων για την άρτια και άψογη οργάνωση της 21^{ης} Συνόδου της Βουλής των Γερόντων, ενός ετήσιου θεσμού που έχει καθιερωθεί και δίνει την ευκαιρία ενός γόνιμου και δημιουργικού διαλόγου και ενός βήματος για ανταλλαγή απόψεων και ιδεών.

Επίσης ο καταξιωμένος αυτός θεσμός δίνει τη δυνατότητα στους πρεσβύτερους συμπολίτες μας να προβάλλουν οι ίδιοι τους προβληματισμούς τους, να θέτουν τα προβλήματα και να εισηγούνται τρόπους επίλυσής τους. Με τον τρόπο αυτό καθίστανται ενεργοί πολίτες, νιώθουν χρήσιμοι, ανεξάρτητοι και υγιείς και αποδεικνύεται στην πράξη ότι όποιος διεκδικεί και επιμένει στο τέλος κερδίζει.

Παράλληλα οι παρεμβάσεις σας θα δώσουν το έναυσμα εκτενέστερης μελέτης από όλους τους αρμόδιους φορείς των προβλημάτων που αντιμετωπίζει σήμερα η τρίτη ηλικία και που είναι ιδιαίτερα πιεστικά.

Συγχαίρω επίσης το προσωπικό της Βουλής που συνέδραμε την όλη προσπάθεια.

Θα ήθελα να σας υπενθυμίσω ότι στους φακέλους σας υπάρχουν έντυπα για αξιολόγηση της όλης συνεδρίας και θα σας παρακαλούσαμε να τα συμπληρώσετε και στην έξοδο τώρα να τα δώσετε.

Εδώ φθάσαμε στο τέλος της συνεδρίας μας. Ήταν ιδιαίτερη η χαρά μου που προήδρευσα μέρους των εργασιών της Συνόδου αυτής, γιατί μου δόθηκε η ευκαιρία να ακούσω για ακόμα μια φορά τους προβληματισμούς σας έτσι που να συμβάλλουμε κι εμείς ως Βουλή των Αντιπροσώπων πιο αποτελεσματικά στην επίλυση των προβλημάτων σας. Σας ευχαριστώ και κηρύσσω τη λήξη των εργασιών της 21^{ης} Συνόδου της Βουλής των Γερόντων.

Παράρτημα Ι

Κατάλογος Βουλευτών Επιτροπής Υγείας της Βουλής των Γερόντων

A/A	ΜΕΛΗ	ΦΟΡΕΑΣ
1.	ΤΑΚΗΣ ΑΓΑΘΟΚΛΕΟΥΣ (Πρόεδρος)	ΠΑΓΚΥΠΡΙΑ ΣΥΝΤΕΧΝΙΑ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ (ΠΑΣΥΔΥ)
2.	ΑΝΑΧΙΤ ΕΣΚΙΤΖΙΑΝ	ΑΡΜΕΝΙΚΗ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ
3.	ΑΝΔΡΕΑΣ ΠΡΩΤΟΠΑΠΑΣ	ΣΩΜΑΤΕΙΟ ΔΡΩΜΕΩΝ ΚΥΠΡΟΥ ΠΕΡΙΚΛΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ
4.	ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΛΟΥΚΑ	ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΣΥΝΤΑΞΙΟΥΧΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ
5.	ΕΥΗ ΑΝΤΩΝΙΑΔΟΥ ΜΑΓΟΥ	ΠΑΓΚΥΠΡΙΟΣ ΦΟΡΕΑΣ ΟΡΓΑΝΩΣΕΩΝ ΨΥΧΙΚΗΣ ΥΓΕΙΑΣ
6.	ΜΑΜΑΣ ΦΙΛΙΠΠΟΥ	ΕΠΑΡΧΙΑΚΟ ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΕΘΕΛΟΝΤΙΣΜΟΥ (ΕΣΣΕ) ΑΜΜΟΧΩΣΤΟΥ
7.	ΜΑΡΛΕΝ ΚΑΥΚΑΛΙΑ	ΠΑΓΚΥΠΡΙΟΣ ΑΝΤΙΑΝΑΙΜΙΚΟΣ ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ
8.	ΜΑΤΘΑΙΟΣ ΜΑΤΘΑΙΟΥ	ΕΝΩΣΗ ΚΥΠΡΙΩΝ ΣΥΝΤΑΞΙΟΥΧΩΝ (Ε.ΚΥ.ΣΥ)
9.	ΝΕΔΑ ΛΟΥΚΑ	ΣΩΜΑ ΚΥΠΡΙΩΝ ΟΔΗΓΩΝ
10.	ΟΔΥΣΣΕΑΣ ΠΑΤΣΑΛΙΔΗΣ	ΕΠΑΡΧΙΑΚΟ ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΕΘΕΛΟΝΤΙΣΜΟΥ (ΕΣΣΕ) ΚΕΡΥΝΕΙΑΣ
11.	ΠΑΝΤΕΛΗΣ ΧΑΤΖΗΠΑΝΤΕΛΑΣ	ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΠΡΕΣΒΥΤΕΡΩΝ ΠΟΛΙΤΩΝ ΚΥΠΡΟΥ
12.	ΣΤΕΛΙΟΣ ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ	ΠΑΓΚΥΠΡΙΟΣ ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΚΑΡΔΙΟΠΑΘΩΝ

Παράρτημα II

Κατάλογος Βουλευτών Επιτροπής Κοινωνικής Πρόνοιας της Βουλής των Γερόντων

A/A	ΜΕΛΗ	ΦΟΡΕΑΣ
1.	ΑΛΕΚΑ ΓΡΑΒΑΡΗ-ΠΡΕΚΑ (Πρόεδρος)	ΠΑΓΚΥΠΡΙΟΣ ΑΝΤΙΝΑΡΚΩΤΙΚΟΣ ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ
2.	ΑΝΔΡΕΑΣ ΠΑΤΣΑΛΙΔΗΣ	ΠΑΓΚΥΠΡΙΑ ΣΥΝΤΕΧΝΙΑ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ (ΠΑΣΥΔΥ)
3.	ΑΝΔΡΟΥΛΛΑ ΠΑΣΧΑΛΙΔΟΥ	ΠΑΓΚΥΠΡΙΑ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ ΣΥΝΔΕΣΜΩΝ ΕΥΗΜΕΡΙΑΣ ΗΛΙΚΩΜΕΝΩΝ (ΠΟΣΕΗ)
4.	ΑΝΤΩΝΗΣ ΚΑΡΑΤΖΙΑΣ	ΠΑΝΑΓΡΟΤΙΚΟΣ ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΚΥΠΡΟΥ
5.	ΑΝΤΩΝΙΟΣ ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ	ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΠΡΕΣΒΥΤΕΡΩΝ ΠΟΛΙΤΩΝ ΚΥΠΡΟΥ
6.	ΓΙΑΓΚΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΥ	ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΠΡΩΗΝ ΜΕΛΩΝ ΑΣΤΥΝΟΜΙΑΣ
7.	ΕΛΕΝΗ ΠΙΤΣΙΑΛΗ	ΑΓΚΑΛΙΑ ΕΛΠΙΔΑΣ ΠΑΓΚΥΠΡΙΑ ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΓΟΝΕΩΝ ΚΑΙ ΦΙΛΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ ΜΕ ΕΓΚΕΦΑΛΙΚΕΣ ΚΑΙ ΑΛΛΕΣ ΠΑΡΑΛΥΣΕΙΣ
8.	ΜΙΧΑΛΑΚΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΥ	ΠΑΓΚΥΠΡΙΑ ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΠΟΛΥΤΕΚΝΩΝ
9.	ΣΩΤΗΡΗΣ ΠΑΥΛΟΥ	ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΑΦΥΠΗΡΕΤΗΣΑΝΤΩΝ ΛΕΙΤΟΥΡΓΩΝ ΜΕΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΚΥΠΡΟΥ (ΣΑΛΜΕΚ)
10.	ΤΑΣΟΣ ΠΑΠΑΘΩΜΑΣ	ΤΙΜΗΣ ΕΝΕΚΕΝ
11.	ΧΡΙΣΤΟΣ ΚΟΥΖΗΣ	ΠΑΓΚΥΠΡΙΟΣ ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΠΑΛΑΙΩΝ ΠΡΟΣΚΟΠΩΝ ΚΑΙ ΟΔΗΓΩΝ
12.	ΧΡΙΣΤΟΦΗΣ ΚΙΚΑΣ	ΚΙΝΗΜΑ ΟΙΚΟΛΟΓΩΝ ΣΥΝΤΑΞΙΟΥΧΩΝ

Παράρτημα ΙΙΙ

ΠΑΡΟΥΣΙΟΛΟΓΙΟ ΒΟΥΛΕΥΤΩΝ ΣΥΝΟΔΟΥ

A/A	ΜΕΛΗ	ΦΟΡΕΑΣ
1.	ΑΝΑΗΙΔ ΕΣΚΙΔΙΑΝ	ΑΡΜΕΝΙΚΗ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ
2.	ΕΛΣΙΕ ΟΤΙΔΙΑΝ	ΑΡΜΕΝΙΚΗ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ
3.	ΑΘΗΝΟΥΛΑ ΘΕΜΙΣΤΟΚΛΕΟΥΣ	ΠΑΓΚΥΠΡΙΟΣ ΑΝΤΙΝΑΡΚΩΤΙΚΟΣ ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ
4.	ΑΝΔΡΕΑΣ ΛΕΑΝΔΡΟΥ	ΠΑΓΚΥΠΡΙΟΣ ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΑΦΥΠΗΡΕΤΗΣΑΝΤΩΝ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ ΣΥΓΚΡΟΤΗΜΑΤΟΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΚΥΠΡΟΥ
5.	ΑΝΔΡΕΑΣ ΠΑΤΣΑΛΙΔΗΣ	ΠΑΓΚΥΠΡΙΑ ΣΥΝΤΕΧΝΙΑ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ(ΠΑΣΥΔΥ)
6.	ΑΝΔΡΟΥΛΛΑ ΠΑΣΧΑΛΙΔΟΥ	ΠΑΓΚΥΠΡΙΑ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ ΣΥΝΔΕΣΜΩΝ ΕΥΗΜΕΡΙΑΣ ΗΛΙΚΙΩΜΕΝΩΝ (ΠΟΣΕΗ)
7.	ΑΝΘΗ ΗΡΟΔΟΤΟΥ	ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΣΤΗΡΙΞΗΣ ΑΤΟΜΩΝ ΜΕ ΤΗ ΝΟΣΟ ΆΛΤΣΧΑΪΜΕΡ
8.	ΑΝΝΑ ΖΑΝΝΕΤΟΥ	ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΑΣΘΕΝΩΝ ΜΕ ΜΥΑΣΘΕΝΙΑ GRAVIS
9.	ΑΝΤΡΕΑΣ ΝΙΚΟΛΑΟΥ	ΚΥΠΡΙΑΚΟΣ ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΩΝ
10.	ΑΝΤΩΝΗΣ ΚΑΡΑΤΖΙΑΣ	ΠΑΝΑΓΡΟΤΙΚΟΣ ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΚΥΠΡΟΥ
11.	ΑΝΤΩΝΗΣ ΠΑΠΑΝΤΩΝΙΟΥ	ΝΕΑ ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΚΙΝΗΣΗ
12.	ΑΝΤΩΝΗΣ ΜΑΥΡΟΜΜΑΤΗΣ	ΚΙΝΗΜΑ ΟΙΚΟΛΟΓΩΝ ΣΥΝΤΑΞΙΟΥΧΩΝ
13.	ΑΝΤΩΝΙΟΣ ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ	ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΠΡΕΣΒΥΤΕΡΩΝ ΠΟΛΙΤΩΝ ΚΥΠΡΟΥ
14.	ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΔΩΔΟΣ	ΠΑΓΚΥΠΡΙΟΣ ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΕΦΕΔΡΩΝ ΚΑΤΑΔΡΟΜΕΩΝ
15.	ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΛΟΥΚΑ	ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΣΥΝΤΑΞΙΟΥΧΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ
16.	ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΧΡΙΣΤΟΥ	ΕΠΑΡΧΙΑΚΟ ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΕΘΕΛΟΝΤΙΣΜΟΥ (ΕΣΣΕ) ΛΕΥΚΩΣΙΑΣ
17.	ΓΙΑΓΚΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΥ	ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΠΡΩΗΝ ΜΕΛΩΝ ΑΣΤΥΝΟΜΙΑΣ
18.	ΕΛΕΝΗ ΠΙΤΣΙΑΛΗ	ΑΓΚΑΛΙΑ ΕΛΠΙΔΑΣ ΠΑΓΚΥΠΡΙΑ ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΓΟΝΕΩΝ ΚΑΙ ΦΙΛΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ ΜΕ ΕΓΚΕΦΑΛΙΚΕΣ ΚΑΙ ΑΛΛΕΣ ΠΑΡΑΛΥΣΕΙΣ
19.	ΕΛΣΗ ΠΡΑΞΙΤΕΛΟΥΣ	ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΛΗΨΗ ΚΑΙ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΗΣ ΒΙΑΣ ΣΤΗΝ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ
20.	ΕΥΗ ΑΝΤΩΝΙΑΔΟΥ ΜΑΓΟΥ	ΠΑΓΚΥΠΡΙΟΣ ΦΟΡΕΑΣ ΟΡΓΑΝΩΣΕΩΝ ΨΥΧΙΚΗΣ ΥΓΕΙΑΣ
21.	ΗΛΙΟΦΩΤΟΣ ΚΑΚΟΥΛΛΗΣ	ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΜΥΟΠΑΘΩΝ ΚΥΠΡΟΥ
22.	ΚΑΤΙΑ ΛΟΥΚΑ	ΕΝΩΣΗ ΚΥΠΡΙΩΝ ΣΥΝΤΑΞΙΟΥΧΩΝ (Ε.ΚΥ.ΣΥ)
23.	ΚΥΠΡΟΣ ΜΟΥΡΟΥΖΙΔΗΣ	ΑΝΤΙΚΑΡΚΙΝΙΚΟΣ ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΚΥΠΡΟΥ

24.	ΚΥΠΡΟΣ ΠΟΛΥΚΑΡΠΟΥ	ΑΝΤΙΚΑΡΚΙΝΙΚΟΣ ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΚΥΠΡΟΥ
25.	ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΑ ΚΥΡΙΑΚΟΥ	ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΣΤΗΡΙΞΗΣ ΑΤΟΜΩΝ ΜΕ ΤΗ ΝΟΣΟ ΆΛΤΣΧΑΪΜΕΡ
26.	ΚΩΣΤΑΚΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ	ΕΝΩΣΗ ΚΥΠΡΙΩΝ ΑΓΡΟΤΩΝ
27.	ΚΩΣΤΑΣ ΚΥΡΙΑΚΙΔΗΣ	ΣΤΕΓΗ ΕΥΓΗΡΙΑΣ ΑΡΧΑΓΓΕΛΟΣ ΜΙΧΑΗΛ
28.	ΚΩΣΤΑΣ ΤΑΡΤΙΟΥ	ΣΩΜΑ ΠΡΟΣΚΟΠΩΝ ΚΥΠΡΟΥ
29.	ΛΟΥΗΣ ΚΟΥΜΕΝΙΔΗΣ	ΕΝΩΣΗ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ ΚΥΠΡΟΥ
30.	ΛΟΥΚΙΑ ΛΟΥΚΑΙΔΟΥ	ΙΔΡΥΜΑ MEDICALERT
31.	ΜΑΜΑΣ ΦΙΛΙΠΠΟΥ	ΕΠΑΡΧΙΑΚΟ ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΕΘΕΛΟΝΤΙΣΜΟΥ (ΕΣΣΕ) ΑΜΜΟΧΩΣΤΟΥ
32.	ΜΑΡΙΑ ΔΕΣΠΟΤΟΥ	ΠΑΓΚΥΠΡΙΑ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ ΣΥΝΔΕΣΜΩΝ ΕΥΗΜΕΡΙΑΣ ΗΛΙΚΙΩΜΕΝΩΝ (ΠΟΣΕΗ)
33.	ΜΑΡΙΑ ΜΟΤΗ	ΕΠΑΡΧΙΑΚΟ ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΕΘΕΛΟΝΤΙΣΜΟΥ (ΕΣΣΕ) ΛΕΜΕΣΟΥ
34.	ΜΑΤΘΑΙΟΣ ΜΑΤΘΑΙΟΥ	ΕΝΩΣΗ ΚΥΠΡΙΩΝ ΣΥΝΤΑΞΙΟΥΧΩΝ (ΕΚΥΣΥ)
35.	ΜΙΧΑΛΑΚΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΥ	ΠΑΓΚΥΠΡΙΑ ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΠΟΛΥΤΕΚΝΩΝ
36.	ΜΙΧΑΛΗΣ ΑΧΙΛΛΕΩΣ	ΠΑΓΚΥΠΡΙΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΣΥΝΤΑΞΙΟΥΧΩΝ ΠΕΣΥΣ - ΣΕΚ
37.	ΜΙΧΑΛΗΣ ΜΟΥΡΟΥΤΗΣ	ΠΑΓΚΥΠΡΙΟΣ ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΕΥΗΜΕΡΙΑΣ ΤΥΦΛΩΝ
38.	ΜΙΧΑΛΗΣ ΤΡΙΦΥΛΛΗΣ	ΕΠΑΡΧΙΑΚΟ ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΕΘΕΛΟΝΤΙΣΜΟΥ (ΕΣΣΕ) ΑΜΜΟΧΩΣΤΟΥ
39.	ΝΙΚΟΣ ΑΝΘΙΜΟΥ	ΕΠΑΡΧΙΑΚΟ ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΕΘΕΛΟΝΤΙΣΜΟΥ (ΕΣΣΕ) ΚΕΡΥΝΕΙΑΣ
40.	ΝΙΚΟΣ ΠΙΣΤΕΝΤΗΣ	ΕΠΑΡΧΙΑΚΟ ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΕΘΕΛΟΝΤΙΣΜΟΥ (ΕΣΣΕ) ΠΑΦΟΥ
41.	ΝΤΟΡΕΤΤΑ ΔΙΚΑΙΟΥ	ΛΑΤΙΝΙΚΗ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ
42.	ΟΔΥΣΣΕΑΣ ΠΑΤΣΑΛΙΔΗΣ	ΕΠΑΡΧΙΑΚΟ ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΕΘΕΛΟΝΤΙΣΜΟΥ (ΕΣΣΕ) ΚΕΡΥΝΕΙΑΣ
43.	ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΚΑΡΑΒΑΣ	ΠΑΓΚΥΠΡΙΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΣΥΝΤΑΞΙΟΥΧΩΝ ΠΕΣΥΣ - ΣΕΚ
44.	ΠΑΝΤΕΛΗΣ ΧΑΤΖΗΠΑΝΤΕΛΑΣ	ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΠΡΕΣΒΥΤΕΡΩΝ ΠΟΛΙΤΩΝ ΚΥΠΡΟΥ
45.	ΠΑΤΗΡ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΥ	ΕΠΑΡΧΙΑΚΟ ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΕΘΕΛΟΝΤΙΣΜΟΥ (ΕΣΣΕ) ΛΑΡΝΑΚΑΣ
46.	ΠΟΠΗ ΚΑΝΑΡΗ	ΚΑΡΑΪΣΚΑΚΕΙΟ ΙΔΡΥΜΑ
47.	ΣΟΦΗ ΓΑΒΡΙΗΛΙΔΟΥ	ΚΥΠΡΙΑΚΟΣ ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΩΝ
48.	ΣΟΦΟΚΛΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ	ΚΥΠΡΙΑΚΟΣ ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΩΝ
49.	ΣΤΑΥΡΟΣ ΚΑΣΟΥΜΗΣ	ΕΠΑΡΧΙΑΚΟ ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΕΘΕΛΟΝΤΙΣΜΟΥ (ΕΣΣΕ) ΛΑΡΝΑΚΑΣ
50.	ΣΤΑΥΡΟΥΛΑ ΦΙΛΙΠΠΟΥ	ΕΝΩΣΗ ΚΥΠΡΙΩΝ ΣΥΝΤΑΞΙΟΥΧΩΝ (Ε.ΚΥ.ΣΥ)

51.	ΣΤΕΛΙΟΣ ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ	ΠΑΓΚΥΠΡΙΟΣ ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΚΑΡΔΙΟΠΑΘΩΝ
52.	ΣΩΤΗΡΗΣ ΠΑΥΛΟΥ	ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΑΦΥΠΗΡΕΤΗΣΑΝΤΩΝ ΛΕΙΤΟΥΡΓΩΝ ΜΕΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΚΥΠΡΟΥ (ΣΑΛΜΕΚ)
53.	ΤΑΚΗΣ ΑΓΑΘΟΚΛΕΟΥΣ	ΠΑΓΚΥΠΡΙΑ ΣΥΝΤΕΧΝΙΑ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ (ΠΑΣΥΔΥ)
54.	ΤΑΣΟΣ ΠΑΠΑΘΩΜΑΣ	ΤΙΜΗΣ ΕΝΕΚΕΝ
55.	ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ	ΕΝΩΣΗ ΚΥΠΡΙΩΝ ΣΥΝΤΑΞΙΟΥΧΩΝ (ΕΚΥΣΥ)
56.	ΧΡΙΣΤΟΣ ΚΟΥΖΗΣ	ΠΑΓΚΥΠΡΙΟΣ ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΠΑΛΑΙΩΝ ΠΡΟΣΚΟΠΩΝ ΚΑΙ ΟΔΗΓΩΝ
57.	ΧΡΙΣΤΟΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ	ΕΠΑΡΧΙΑΚΟ ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΕΘΕΛΟΝΤΙΣΜΟΥ (ΕΣΣΕ) ΛΕΜΕΣΟΥ

Παγκύπριο Συντονιστικό Συμβούλιο Εθελοντισμού

Σούδας 11, 2035 Στρόβολος – Λευκωσία
Τ.Θ. 24649, 1302 Λευκωσία

Τηλ + 357 22 514786 | Φαξ + 357 22 514788 | info@volunteerism-cc.org.cy
www.volunteerism-cc.org.cy | **Like us on facebook**
www.ethelontis.net (Διαδικτυακή Πύλη Εθελοντισμού)